

68 (1991) Nr. 1

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1992 Nr. 110

A. TITEL

*Protocol betreffende milieubescherming bij het Verdrag inzake
Antarctica, met bijlagen:
Madrid, 4 oktober 1991*

B. TEKST¹⁾**Protocol on environmental protection to the
Antarctic Treaty****Preambule**

The States Parties to this Protocol to the Antarctic Treaty, hereinafter referred to as the Parties,

Convinced of the need to enhance the protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems;

Convinced of the need to strengthen the Antarctic Treaty system so as to ensure that Antarctica shall continue forever to be used exclusively for peaceful purposes and shall not become the scene or object of international discord;

Bearing in mind the special legal and political status of Antarctica and the special responsibility of the Antarctic Treaty Consultative Parties to ensure that all activities in Antarctica are consistent with the purposes and principles of the Antarctic Treaty;

Recalling the designation of Antarctica as a Special Conservation Area and other measures adopted under the Antarctic Treaty system to protect the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems;

Acknowledging further the unique opportunities Antarctica offers for scientific monitoring of and research on processes of global as well as regional importance;

Reaffirming the conservation principles of the Convention on the Conservation of Antarctic Marine Living Resources;

Convinced that the development of a comprehensive regime for the protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems is in the interest of mankind as a whole;

Desiring to supplement the Antarctic Treaty to this end;

Have agreed as follows:

¹⁾ De Russische en de Spaanse tekst zijn niet afgedrukt.

**Protocole au Traité sur l'Antarctique, relatif à la protection de
l'environnement**

Préambule

Les Etats Parties au présent Protocole au Traité sur l'Antarctique, ci-après désignés les Parties,

Convaincus de la nécessité d'accroître la protection de l'environnement en Antarctique et des écosystèmes dépendants et associés;

Convaincus de la nécessité de renforcer le système du Traité sur l'Antarctique de façon à ce que l'Antarctique soit à jamais réservé exclusivement à des fins pacifiques et ne devienne ni le théâtre ni l'enjeu de différends internationaux;

Gardant à l'esprit le statut juridique et politique spécial de l'Antarctique et la responsabilité particulière incomptable aux Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique de veiller à ce que toutes les activités menées en Antarctique soient conformes aux objectifs et aux principes de ce Traité;

Rappelant la désignation de l'Antarctique comme Zone spéciale de conservation et les autres mesures adoptées dans le cadre du système du Traité sur l'Antarctique en vue de protéger l'environnement en Antarctique et les écosystèmes dépendants et associés;

Reconnaissant en outre les possibilités uniques qu'offre l'Antarctique pour la surveillance scientifique de processus d'importance globale aussi bien que régionale et pour la recherche dans ce domaine;

Réaffirmant les principes de conservation contenus dans la Convention sur la conservation de la faune et de la flore marines de l'Antarctique;

Convaincus que le développement d'un régime global de protection de l'environnement en Antarctique et des écosystèmes dépendants et associés est de l'intérêt de l'humanité tout entière;

Désireux de compléter à cette fin le Traité sur l'Antarctique;

Sont convenus des dispositions qui suivent:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Protocol:

- a) "The Antarctic Treaty" means the Antarctic Treaty done at Washington on 1 December 1959;
- b) "Antarctic Treaty area" means the area to which the provisions of the Antarctic Treaty apply in accordance with Article VI of that Treaty;
- c) "Antarctic Treaty Consultative Meetings" means the meetings referred to in Article IX of the Antarctic Treaty;
- d) "Antarctic Treaty Consultative Parties" means the Contracting Parties to the Antarctic Treaty entitled to appoint representatives to participate in the meetings referred to in Article IX of that Treaty;
- e) "Antarctic Treaty system" means the Antarctic Treaty, the measures in effect under that Treaty, its associated separate international instruments in force and the measures in effect under those instruments;
- f) "Arbitral Tribunal" means the Arbitral Tribunal established in accordance with the Schedule to this Protocol, which forms an integral part thereof;
- g) "Committee" means the Committee for Environmental Protection established in accordance with Article 11.

Article 2

Objective and designation

The Parties commit themselves to the comprehensive protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems and hereby designate Antarctica as a natural reserve, devoted to peace and science.

Article 3

Environmental principles

1. The protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems and the intrinsic value of Antarctica, including its wilderness and aesthetic values and its value as an area for the conduct of scientific research, in particular research essential to understanding the global environment, shall be fundamental con-

Article 1

Définitions

Aux fins du présent Protocole:

- a) l'expression «Traité sur l'Antarctique» désigne le Traité sur l'Antarctique fait à Washington le 1er décembre 1959;
- b) l'expression «zone du Traité sur l'Antarctique» désigne la zone à laquelle s'appliquent les dispositions du Traité sur l'Antarctique conformément à l'Article VI dudit Traité;
- c) l'expression «Réunions consultatives du Traité sur l'Antarctique» désigne les réunions prévues à l'Article IX du Traité sur l'Antarctique;
- d) l'expression «Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique» désigne les Parties contractantes au Traité sur l'Antarctique qui sont habilitées à désigner des représentants en vue de participer aux réunions prévues à l'Article IX dudit Traité;
- e) l'expression «système du Traité sur l'Antarctique» désigne le Traité sur l'Antarctique, les mesures en vigueur conformément audit Traité, ses instruments internationaux séparés associés en vigueur et les mesures en vigueur conformément à ces instruments;
- f) l'expression «Tribunal arbitral» désigne le Tribunal arbitral constitué conformément à l'Appendice au présent Protocole, lequel en fait partie intégrante;
- g) le terme «Comité» désigne le Comité pour la protection de l'environnement constitué conformément à l'Article 11.

Article 2

Objectif et désignation

Les Parties s'engagent à assurer la protection globale de l'environnement en Antarctique et des écosystèmes dépendants et associés. Elles conviennent, par le présent Protocole, de désigner l'Antarctique comme réserve naturelle, consacrée à la paix et à la science.

Article 3

Principes relatifs à la protection de l'environnement

1. La protection de l'environnement en Antarctique et des écosystèmes dépendants et associés, ainsi que la préservation de la valeur intrinsèque de l'Antarctique, qui tient notamment à ses qualités esthétiques, à son état naturel et à son intérêt en tant que zone consacrée à la recherche scientifique, en particulier celle qui est

siderations in the planning and conduct of all activities in the Antarctic Treaty area.

2. To this end:

- a) activities in the Antarctic Treaty area shall be planned and conducted so as to limit adverse impacts on the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems;
- b) activities in the Antarctic Treaty area shall be planned and conducted so as to avoid:
 - (i) adverse effects on climate or weather patterns;
 - (ii) significant adverse effects on air or water quality;
 - (iii) significant changes in the atmospheric, terrestrial (including aquatic), glacial or marine environments;
 - (iv) detrimental changes in the distribution, abundance or productivity of species or populations of species of fauna and flora;
 - (v) further jeopardy to endangered or threatened species or populations of such species; or
 - (vi) degradation of, or substantial risk to, areas of biological, scientific, historic, aesthetic or wilderness significance;
- c) activities in the Antarctic Treaty area shall be planned and conducted on the basis of information sufficient to allow prior assessments of, and informed judgments about, their possible impacts on the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems and on the value of Antarctica for the conduct of scientific research; such judgments shall take full account of:
 - (i) the scope of the activity, including its area, duration and intensity;
 - (ii) the cumulative impacts of the activity, both by itself and in combination with other activities in the Antarctic Treaty area;
 - (iii) whether the activity will detrimentally affect any other activity in the Antarctic Treaty area;
 - (iv) whether technology and procedures are available to provide for environmentally safe operations;
 - (v) whether there exists the capacity to monitor key environmental parameters and ecosystem components so as to identify and provide early warning of any adverse effects of the activity and to provide for such modification of operating procedures as may be necessary in the light of the results of monitoring or

essentielle pour comprendre l'environnement global, constituent des éléments fondamentaux à prendre en considération dans l'organisation et la conduite de toute activité dans la zone du Traité sur l'Antarctique.

2. A cette fin:

- a) les activités menées dans la zone du Traité sur l'Antarctique sont organisées et conduites de façon à limiter leurs incidences négatives sur l'environnement en Antarctique et les écosystèmes dépendants et associés;
- b) les activités menées dans la zone du Traité sur l'Antarctique sont organisées et conduites de façon à éviter:
 - i) des effets négatifs sur le climat ou les systèmes météorologiques;
 - ii) des effets négatifs significatifs sur la qualité de l'air ou de l'eau;
 - iii) des modifications significatives de l'environnement atmosphérique, terrestre (y compris aquatique), glaciaire ou marin;
 - iv) des changements préjudiciables à la répartition, à la quantité ou à la capacité de reproduction d'espèces ou de populations d'espèces animales ou végétales;
 - v) une mise en péril accrue des espèces en danger ou menacées, ou des populations de telles espèces; ou
 - vi) la dégradation, ou le risque sérieux d'une telle dégradation, de zones ayant une importance biologique, scientifique, historique, esthétique ou naturelle;
- c) les activités dans la zone du Traité sur l'Antarctique sont organisées et menées sur la base d'informations suffisantes pour permettre l'évaluation préalable et l'appréciation éclairée de leurs incidences éventuelles sur l'environnement en Antarctique et sur les écosystèmes dépendants et associés, ainsi que sur la valeur de l'Antarctique pour la conduite de la recherche scientifique; ces appréciations tiennent pleinement compte:
 - i) de la portée de l'activité, notamment son domaine, sa durée et son intensité;
 - ii) des incidences cumulatives de l'activité, tant par son effet propre qu'en combinaison avec d'autres activités dans la zone du Traité sur l'Antarctique;
 - iii) de l'effet dommageable que peut éventuellement avoir l'activité sur toute autre activité dans la zone du Traité sur l'Antarctique;
 - iv) de la disponibilité de technologies et de procédures permettant de s'assurer que les opérations sont sans danger pour l'environnement;
 - v) de l'existence de moyens de surveillance des principaux paramètres relatifs à l'environnement ainsi que des composantes des écosystèmes, de manière à identifier et à signaler au plus tôt tout effet négatif de l'activité et à apporter aux modalités opérationnelles toute modification qui serait nécessaire à la lumière des

increased knowledge of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems; and

- (vi) whether there exists the capacity to respond promptly and effectively to accidents, particularly those with potential environmental effects;
- d) regular and effective monitoring shall take place to allow assessment of the impacts of ongoing activities, including the verification of predicted impacts;
- e) regular and effective monitoring shall take place to facilitate early detection of the possible unforeseen effects of activities carried on both within and outside the Antarctic Treaty area on the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems.

3. Activities shall be planned and conducted in the Antarctic Treaty area so as to accord priority to scientific research and to preserve the value of Antarctica as an area for the conduct of such research, including research essential to understanding the global environment.

4. Activities undertaken in the Antarctic Treaty area pursuant to scientific research programmes, tourism and all other governmental and non-governmental activities in the Antarctic Treaty area for which advance notice is required in accordance with Article VII (5) of the Antarctic Treaty, including associated logistic support activities, shall:

- a) take place in a manner consistent with the principles in this Article; and
- b) be modified, suspended or cancelled if they result in or threaten to result in impacts upon the Antarctic environment or dependent or associated ecosystems inconsistent with those principles.

Article 4

Relationship with the other components of the Antarctic Treaty system

1. This Protocol shall supplement the Antarctic Treaty and shall neither modify nor amend that Treaty.

2. Nothing in this Protocol shall derogate from the rights and obligations of the Parties to this Protocol under the other international instruments in force within the Antarctic Treaty system.

résultats de la surveillance ou d'une amélioration de la connaissance de l'environnement en Antarctique et des écosystèmes dépendants et associés; et

- vi) de l'existence de moyens d'intervention rapides et efficaces en cas d'accidents, en particulier lorsque ceux-ci peuvent avoir des répercussions sur l'environnement;
- d) une surveillance régulière et efficace est assurée afin de permettre l'évaluation de l'incidence des activités en cours, y compris la vérification des effets prévus;
- e) une surveillance régulière et efficace est assurée afin de faciliter la détection précoce des éventuels effets imprévus des activités menées tant à l'intérieur qu'à l'extérieur de la zone du Traité sur l'Antarctique, sur l'environnement en Antarctique ainsi que sur les écosystèmes dépendants et associés.

3. Les activités sont organisées et conduites dans la zone du Traité sur l'Antarctique de façon à accorder la priorité à la recherche scientifique et à préserver la valeur de l'Antarctique en tant que zone consacrée à la recherche, y compris celle qui est considérée comme essentielle pour la compréhension de l'environnement global.

4. Les activités entreprises dans la zone du Traité sur l'Antarctique relatives aux programmes de recherche scientifique, au tourisme et à toutes les autres activités gouvernementales ou non gouvernementales dans la zone du Traité sur l'Antarctique pour lesquelles une notification préalable est requise conformément à l'Article VII, paragraphe 5, du Traité sur l'Antarctique, y compris les activités associées de soutien logistique:

- a) se déroulent d'une façon compatible avec les principes du présent Article; et
- b) sont modifiées, suspendues ou annulées, si elles ont ou si elles risquent d'avoir sur l'environnement en Antarctique ou sur les écosystèmes dépendants et associés, des incidences incompatibles avec ces principes.

Article 4

Relations avec les autres composantes du système du Traité sur l'Antarctique

1. Le présent Protocole complète le Traité sur l'Antarctique; il ne modifie ni n'amende ce Traité.

2. Aucune des dispositions du présent Protocole ne porte atteinte aux droits et obligations qui résultent pour les Parties audit Protocole d'autres instruments internationaux en vigueur dans le cadre du système du Traité sur l'Antarctique.

Article 5

Consistency with the other components of the Antarctic Treaty system

The Parties shall consult and co-operate with the Contracting Parties to the other international instruments in force within the Antarctic Treaty system and their respective institutions with a view to ensuring the achievement of the objectives and principles of this Protocol and avoiding any interference with the achievement of the objectives and principles of those instruments or any inconsistency between the implementation of those instruments and of this Protocol.

Article 6

Co-operation

1. The Parties shall co-operate in the planning and conduct of activities in the Antarctic Treaty area. To this end, each Party shall endeavour to:

- a) promote co-operative programmes of scientific, technical and educational value, concerning the protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems;
 - b) provide appropriate assistance to other Parties in the preparation of environmental impact assessments;
 - c) provide to other Parties upon request information relevant to any potential environmental risk and assistance to minimize the effects of accidents which may damage the Antarctic environment or dependent and associated ecosystems;
 - d) consult with other Parties with regard to the choice of sites for prospective stations and other facilities so as to avoid the cumulative impacts caused by their excessive concentration in any location;
 - e) where appropriate, undertake joint expeditions and share the use of stations and other facilities; and
 - f) carry out such steps as may be agreed upon at Antarctic Treaty Consultative Meetings.
2. Each Party undertakes, to the extent possible, to share information that may be helpful to other Parties in planning and conducting their activities in the Antarctic Treaty area, with a view to the protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems.

Article 5

Conformité avec les autres composantes du système du Traité sur l'Antarctique

Les Parties agissent en consultation et en coopération avec les Parties contractantes aux autres instruments internationaux en vigueur dans le cadre du système du Traité sur l'Antarctique et avec leurs institutions respectives, en vue d'assurer la réalisation des objectifs et des principes du présent Protocole et en vue d'éviter toute entrave à la réalisation des objectifs et des principes de ces instruments ou toute incompatibilité entre la mise en oeuvre de ces instruments et du présent Protocole.

Article 6

Coopération

1. Les Parties coopèrent pour organiser et conduire des activités dans la zone du Traité sur l'Antarctique. A cette fin, chaque Partie s'efforce:

a) de promouvoir des programmes d'intérêt scientifique, technique et éducatif, menés en coopération et concernant la protection de l'environnement en Antarctique et des écosystèmes dépendants et associés;

b) d'apporter aux autres Parties une assistance adéquate pour la préparation des évaluations d'impact sur l'environnement;

c) de satisfaire aux demandes d'information présentées par d'autres Parties concernant tout risque éventuel pour l'environnement en Antarctique et de fournir à celles-ci une assistance en vue de réduire à un niveau minimum les effets des accidents susceptibles de nuire à l'environnement en Antarctique ou aux écosystèmes dépendants et associés;

d) de consulter les autres Parties au sujet du choix des sites d'implantation de bases et d'autres installations en projet, de façon à éviter les effets cumulatifs entraînés par leur concentration excessive quel qu'en soit l'emplacement;

e) le cas échéant, d'entreprendre des expéditions conjointes et de partager l'utilisation des bases et autres installations; et

f) d'exécuter toute mesure qui pourrait être acceptée lors des Réunions consultatives du Traité sur l'Antarctique.

2. Chaque Partie s'engage, dans la mesure du possible, à partager les informations susceptibles d'être utiles aux autres Parties dans l'organisation et la conduite de leurs activités dans la zone du Traité sur l'Antarctique afin de protéger l'environnement en Antarctique et les écosystèmes dépendants et associés.

3. The Parties shall co-operate with those Parties which may exercise jurisdiction in areas adjacent to the Antarctic Treaty area with a view to ensuring that activities in the Antarctic Treaty area do not have adverse environmental impacts on those areas.

Article 7

Prohibition of mineral resource activities

Any activity relating to mineral resources, other than scientific research, shall be prohibited.

Article 8

Environmental impact assessment

1. Proposed activities referred to in paragraph 2 below shall be subject to the procedures set out in Annex I for prior assessment of the impacts of those activities on the Antarctic environment or on dependent or associated ecosystems according to whether those activities are identified as having:

- a) less than a minor or transitory impact;
- b) a minor or transitory impact; or
- c) more than a minor or transitory impact.

2. Each Party shall ensure that the assessment procedures set out in Annex I are applied in the planning processes leading to decisions about any activities undertaken in the Antarctic Treaty area pursuant to scientific research programmes, tourism and all other governmental and non-governmental activities in the Antarctic Treaty area for which advance notice is required under Article VII (5) of the Antarctic Treaty, including associated logistic support activities.

3. The assessment procedures set out in Annex I shall apply to any change in an activity whether the change arises from an increase or decrease in the intensity of an existing activity, from the addition of an activity, the decommissioning of a facility, or otherwise.

4. Where activities are planned jointly by more than one Party, the Parties involved shall nominate one of their number to coordinate the implementation of the environmental impact assessment procedures set out in Annex I.

3. Les Parties coopèrent avec celles d'entre elles qui peuvent exercer une juridiction sur des zones adjacentes à la zone du Traité sur l'Antarctique, afin que les activités menées dans celle-ci n'aient pas d'incidences négatives sur l'environnement dans ces zones.

Article 7

Interdiction des activités relatives aux ressources minérales

Toute activité relative aux ressources minérales, autre que la recherche scientifique, est interdite.

Article 8

Evaluation d'impact sur l'environnement

1. Les activités envisagées, visées au paragraphe 2 ci-après, sont soumises aux procédures prévues à l'Annexe I pour l'évaluation préalable de leur impact sur l'environnement en Antarctique ou sur les écosystèmes dépendants ou associés, selon qu'elles sont identifiées comme ayant:

- a) un impact moindre que mineur ou transitoire
- b) un impact mineur ou transitoire ou
- c) un impact supérieur à un impact mineur ou transitoire.

2. Chaque Partie s'assure que les procédures d'évaluation prévues à l'Annexe I sont appliquées lors du processus de préparation des décisions concernant toute activité entreprises dans la zone du Traité sur l'Antarctique relatives aux programmes de recherche scientifique, au tourisme et à toutes les autres activités gouvernementales et non gouvernementales dans la zone du Traité sur l'Antarctique pour lesquelles une notification préalable est requise par l'Article VII, paragraphe 5, du Traité sur l'Antarctique, y compris les activités associées de soutien logistique.

3. Les procédures d'évaluation prévues à l'Annexe I s'appliquent à tout changement intervenu dans une activité, que celui-ci résulte d'une augmentation ou d'une diminution de l'intensité d'une activité existante, de l'adjonction d'une activité, de la mise hors service d'une installation, ou de toute autre cause.

4. Lorsque des activités sont organisées conjointement par plusieurs Parties, les Parties concernées désignent l'une d'entre elles pour coordonner la mise en oeuvre des procédures relatives à l'évaluation d'impact sur l'environnement prévues à l'Annexe I.

Article 9

Annexes

1. The Annexes to this Protocol shall form an integral part thereof.
2. Annexes, additional to Annexes I-IV, may be adopted and become effective in accordance with Article IX of the Antarctic Treaty.
3. Amendments and modifications to Annexes may be adopted and become effective in accordance with Article IX of the Antarctic Treaty, provided that any Annex may itself make provision for amendments and modifications to become effective on an accelerated basis.
4. Annexes and any amendments and modifications thereto which have become effective in accordance with paragraphs 2 and 3 above shall, unless an Annex itself provides otherwise in respect of the entry into effect of any amendment or modification thereto, become effective for a Contracting Party to the Antarctic Treaty which is not an Antarctic Treaty Consultative Party, or which was not an Antarctic Treaty Consultative Party at the time of the adoption, when notice of approval of that Contracting Party has been received by the Depository.
5. Annexes shall, except to the extent that an Annex provides otherwise, be subject to the procedures for dispute settlement set out in Articles 18 to 20.

Article 10

Antarctic Treaty Consultative Meetings

1. Antarctic Treaty Consultative Meetings shall, drawing upon the best scientific and technical advice available:
 - a) define, in accordance with the provisions of this Protocol, the general policy for the comprehensive protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems; and
 - b) adopt measures under Article IX of the Antarctic Treaty for the implementation of this Protocol.
2. Antarctic Treaty Consultative Meetings shall review the work of the Committee and shall draw fully upon its advice and recommendations in carrying out the tasks referred to in paragraph 1 above, as well as upon the advice of the Scientific Committee on Antarctic Research.

Article 9

Annexes

1. Les Annexes au présent Protocole font partie intégrante de celui-ci.

2. Les Annexes additionnelles aux Annexes I à IV peuvent être adoptées et prendre effet conformément à l'Article IX du Traité sur l'Antarctique.

3. Les amendements et modifications aux Annexes peuvent être adoptés et prendre effet conformément à l'Article IX du Traité sur l'Antarctique. Cependant, toute Annexe peut prévoir elle-même que ces amendements et modifications prennent effet de manière accélérée.

4. Sauf si une Annexe en dispose autrement quant à l'entrée en application de tout amendement ou modification la concernant, les Annexes et tous les amendements et modifications s'y rapportant qui ont pris effet conformément aux paragraphes 2 et 3 ci-dessus, prennent effet pour une Partie contractante au Traité qui n'est pas Partie consultative à ce Traité, ou qui ne l'était pas au moment de leur adoption, quand le Dépositaire aura reçu notification de leur approbation par cette Partie contractante.

5. Sauf dans la mesure où une Annexe en dispose autrement, les Annexes sont soumises aux procédures de règlement des différends établies aux Articles 18 à 20.

Article 10

Réunions consultatives du Traité sur l'Antarctique

1. Sur la base des meilleurs avis scientifiques et techniques disponibles, les Réunions consultatives du Traité sur l'Antarctique:

a) définissent, conformément aux dispositions du présent Protocole, la politique générale de protection globale de l'environnement en Antarctique et des écosystèmes dépendants et associés; et

b) adoptent les mesures relatives à la mise en oeuvre du présent Protocole conformément à l'Article IX du Traité sur l'Antarctique.

2. Les Réunions consultatives du Traité sur l'Antarctique supervisent les travaux du Comité et font pleinement appel à ses avis et recommandations dans l'exécution des tâches mentionnées au paragraphe 1 ci-dessus, de même qu'aux avis du Comité scientifique pour la recherche en Antarctique.

Article 11

Committee for Environmental Protection

1. There is hereby established the Committee for Environmental Protection.
2. Each Party shall be entitled to be a member of the Committee and to appoint a representative who may be accompanied by experts and advisers.
3. Observer status in the Committee shall be open to any Contracting Party to the Antarctic Treaty which is not a Party to this Protocol.
4. The Committee shall invite the President of the Scientific Committee on Antarctic Research and the Chairman of the Scientific Committee for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources to participate as observers at its sessions. The Committee may also, with the approval of the Antarctic Treaty Consultative Meeting, invite such other relevant scientific, environmental and technical organisations which can contribute to its work to participate as observers at its sessions.
5. The Committee shall present a report on each of its sessions to the Antarctic Treaty Consultative Meeting. The report shall cover all matters considered at the session and shall reflect the views expressed. The report shall be circulated to the Parties and to observers attending the session, and shall thereupon be made publicly available.
6. The Committee shall adopt its rules of procedure which shall be subject to approval by the Antarctic Treaty Consultative Meeting.

Article 12

Functions of the Committee

1. The functions of the Committee shall be to provide advice and formulate recommendations to the Parties in connection with the implementation of this Protocol, including the operation of its Annexes, for consideration at Antarctic Treaty Consultative Meetings, and to perform such other functions as may be referred to it by the Antarctic Treaty Consultative Meetings. In particular, it shall provide advice on:
 - a) the effectiveness of measures taken pursuant to this Protocol;
 - b) the need to update, strengthen or otherwise improve such measures;
 - c) the need for additional measures, including the need for additional Annexes, where appropriate;

Article 11

Comité pour la protection de l'environnement

1. Il est créé, par le présent Protocole, le Comité pour la protection de l'environnement.

2. Chaque Partie a le droit d'être membre du Comité et d'y nommer un représentant qui peut être accompagné d'experts et de conseillers.

3. Le statut d'observateur au sein du Comité est ouvert à toute Partie contractante au Traité sur l'Antarctique qui n'est pas Partie au présent Protocole.

4. Le Comité invite le Président du Comité scientifique pour la recherche en Antarctique et le Président du Comité scientifique pour la conservation de la faune et de la flore marines de l'Antarctique à participer à ses sessions en tant qu'observateurs. Le Comité peut également, avec l'approbation de la Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique, inviter toute autre organisation scientifique, environnementale et technique appropriée pouvant contribuer à ses travaux, à participer à ses sessions en tant qu'observateur.

5. Le Comité présente un rapport sur chacune de ses sessions à la Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique. Le rapport traite de tous les sujets abordés au cours de la session et reflète les opinions exprimées. Il est distribué aux Parties et aux observateurs assistant à la session avant d'être rendu public.

6. Le Comité adopte son règlement intérieur, qui est soumis à l'approbation de la Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique.

Article 12

Fonctions du Comité

1. Le Comité a pour fonction de donner des avis et de formuler des recommandations aux Parties sur la mise en oeuvre du présent Protocole, y compris ses Annexes, pour examen au cours des Réunions consultatives du Traité sur l'Antarctique; il exerce toute autre fonction qui pourrait lui être confiée par les Réunions consultatives du Traité sur l'Antarctique. Il donne, en particulier, des avis sur:

- a) l'efficacité des mesures prises conformément au présent Protocole;
- b) la nécessité de mettre à jour, de renforcer ou d'améliorer ces mesures de quelque façon que ce soit;
- c) la nécessité, le cas échéant, d'adopter des mesures supplémentaires, notamment de nouvelles annexes;

- d) the application and implementation of the environmental impact assessment procedures set out in Article 8 and Annex I;
- e) means of minimising or mitigating environmental impacts of activities in the Antarctic Treaty area;
- f) procedures for situations requiring urgent action, including response action in environmental emergencies;
- g) the operation and further elaboration of the Antarctic Protected Area system;
- h) inspection procedures, including formats for inspection reports and checklists for the conduct of inspections;
- i) the collection, archiving, exchange and evaluation of information related to environmental protection;
- j) the state of the Antarctic environment; and
- k) the need for scientific research, including environmental monitoring, related to the implementation of this Protocol.

2. In carrying out its functions, the Committee shall, as appropriate, consult with the Scientific Committee on Antarctic Research, the Scientific Committee for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources and other relevant scientific, environmental and technical organizations.

Article 13

Compliance with this Protocol

- 1. Each Party shall take appropriate measures within its competence, including the adoption of laws and regulations, administrative actions and enforcement measures, to ensure compliance with this Protocol.
- 2. Each Party shall exert appropriate efforts, consistent with the Charter of the United Nations, to the end that no one engages in any activity contrary to this Protocol.
- 3. Each Party shall notify all other Parties of the measures it takes pursuant to paragraphs 1 and 2 above.
- 4. Each Party shall draw the attention of all other Parties to any activity which in its opinion affects the implementation of the objectives and principles of this Protocol.
- 5. The Antarctic Treaty Consultative Meetings shall draw the attention of any State which is not a Party to this Protocol to any activity undertaken by that State, its agencies, instrumentalities, natural or juridical persons, ships, aircraft or other means of transport

- d) l'application et la mise en oeuvre des procédures d'évaluation d'impact sur l'environnement prévues à l'Article 8 et à l'Annexe I;
- e) les moyens de réduire à un niveau minimum ou d'atténuer les effets sur l'environnement des activités dans la zone du Traité sur l'Antarctique;
- f) les procédures relatives à des situations qui exigent une action urgente, notamment des mesures d'intervention dans des situations critiques pour l'environnement;
- g) le fonctionnement et le développement du système de zones protégées de l'Antarctique;
- h) les procédures d'inspection, y compris les modèles de rapports et les listes de contrôle pour la conduite des inspections;
- i) la collecte, l'archivage, l'échange et l'évaluation des informations concernant la protection de l'environnement;
- j) l'état de l'environnement en Antarctique; et
- k) les besoins en matière de recherche scientifique, y compris dans le domaine de la surveillance de l'environnement, relatifs à la mise en oeuvre du présent Protocole.

2. Dans le cadre de ses fonctions, le Comité consulte, le cas échéant, le Comité scientifique pour la recherche en Antarctique, le Comité scientifique pour la conservation de la faune et de la flore marines de l'Antarctique et d'autres organisations scientifiques, environnementales et techniques appropriées.

Article 13

Respect du présent Protocole

1. Dans les limites de sa compétence, chaque Partie prend les mesures appropriées, y compris l'adoption de lois et de règlements, des actions administratives et des mesures d'exécution, pour garantir le respect du présent Protocole.
2. Chaque Partie déploie les efforts appropriés, compatibles avec la Charte des Nations Unies, afin que nul ne s'engage dans une activité quelconque qui soit contraire au présent Protocole.
3. Chaque Partie notifie à toutes les autres Parties les mesures qu'elle adopte conformément aux paragraphes 1 et 2 ci-dessus.
4. Chaque Partie appelle l'attention de toutes les autres Parties sur toute activité qui, selon elle, porte atteinte à la mise en oeuvre des objectifs et principes du présent Protocole.
5. Les Réunions consultatives du Traité sur l'Antarctique appellent l'attention de tout Etat qui n'est pas Partie au présent Protocole sur toute activité de cet Etat, de ses organismes, entreprises publiques, personnes physiques ou morales, navires, aéronefs ou autres moyens

which affects the implementation of the objectives and principles of this Protocol.

Article 14

Inspection

1. In order to promote the protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems, and to ensure compliance with this Protocol, the Antarctic Treaty Consultative Parties shall arrange, individually or collectively, for inspections by observers to be made in accordance with Article VII of the Antarctic Treaty.

2. Observers are:

a) observers designated by any Antarctic Treaty Consultative Party who shall be nationals of that Party; and
b) any observers designated at Antarctic Treaty Consultative Meetings to carry out inspections under procedures to be established by an Antarctic Treaty Consultative Meeting.

3. Parties shall co-operate fully with observers undertaking inspections, and shall ensure that during inspections, observers are given access to all parts of stations, installations, equipment, ships and aircraft open to inspection under Article VII (3) of the Antarctic Treaty, as well as to all records maintained thereon which are called for pursuant to this Protocol.

4. Reports of inspections shall be sent to the Parties whose stations, installations, equipment, ships or aircraft are covered by the reports. After those Parties have been given the opportunity to comment, the reports and any comments thereon shall be circulated to all the Parties and to the Committee, considered at the next Antarctic Treaty Consultative Meeting, and thereafter made publicly available.

Article 15

Emergency response action

1. In order to respond to environmental emergencies in the Antarctic Treaty area, each Party agrees to:

a) provide for prompt and effective response action to such emergencies which might arise in the performance of scientific research programmes, tourism and all other governmental and non-governmental activities in the Antarctic Treaty area for which advance

de transport, qui porte atteinte à la mise en oeuvre des objectifs et principes du présent Protocole.

Article 14

Inspection

1. Afin de promouvoir la protection de l'environnement en Antarctique et des écosystèmes dépendants et associés, et d'assurer le respect du présent Protocole, les Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique prennent, individuellement ou conjointement, des dispositions pour procéder à des inspections qui seront effectuées par des observateurs conformément à l'Article VII du Traité sur l'Antarctique.

2. Les observateurs sont:

- a) les observateurs désignés par toute Partie, qui sont ressortissants de cette Partie; et
- b) tout observateur désigné au cours des Réunions consultatives du Traité sur l'Antarctique pour effectuer des inspections conformément aux procédures qui seront arrêtées par une Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique.

3. Les Parties coopèrent pleinement avec les observateurs qui effectuent des inspections et s'assurent que lors des inspections, les observateurs ont accès à toutes les parties des stations, installations, équipements, navires et aéronefs, ouverts à l'inspection conformément à l'Article VII, paragraphe 3, du Traité sur l'Antarctique, ainsi qu'à tous les documents qui y sont tenus et sont exigés en vertu du présent Protocole.

4. Les rapports d'inspection sont adressés aux Parties dont les stations, installations, équipements, navires ou aéronefs font l'objet de ces rapports. Après que ces Parties ont eu la possibilité de les commenter, les rapports et tous les commentaires les concernant sont transmis à toutes les Parties et au Comité, examinés au cours de la Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique qui suit, puis rendus publics.

Article 15

Actions en cas d'urgence

1. Afin de réagir aux situations critiques pour l'environnement dans la zone du Traité sur l'Antarctique, chaque Partie convient:

- a) de mettre en place des mesures en vue de réagir de manière rapide et efficace aux cas d'urgence qui pourraient survenir dans le déroulement des programmes de recherche scientifique, des activités touristiques et de toute autre activité gouvernementale ou non

notice is required under Article VII (5) of the Antarctic Treaty, including associated logistic support activities; and

b) establish contingency plans for response to incidents with potential adverse effects on the Antarctic environment or dependent and associated ecosystems.

2. To this end, the Parties shall:

a) co-operate in the formulation and implementation of such contingency plans; and

b) establish procedures for immediate notification of, and co-operative response to, environmental emergencies.

3. In the implementation of this Article, the Parties shall draw upon the advice of the appropriate international organisations.

Article 16

Liability

Consistent with the objectives of this Protocol for the comprehensive protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems, the Parties undertake to elaborate rules and procedures relating to liability for damage arising from activities taking place in the Antarctic Treaty area and covered by this Protocol. Those rules and procedures shall be included in one or more Annexes to be adopted in accordance with Article 9 (2).

Article 17

Annual report by Parties

1. Each Party shall report annually on the steps taken to implement this Protocol. Such reports shall include notifications made in accordance with Article 13 (3), contingency plans established in accordance with Article 15 and any other notifications and information called for pursuant to this Protocol for which there is no other provision concerning the circulation and exchange of information.

2. Reports made in accordance with paragraph 1 above shall be circulated to all Parties and to the Committee, considered at the next Antarctic Treaty Consultative Meeting, and made publicly available.

gouvernementale dans la zone du Traité sur l'Antarctique pour lesquels une notification préalable est requise par l'Article VII, paragraphe 5, du Traité sur l'Antarctique, y compris les activités associées de soutien logistique; et

b) d'établir des plans d'urgence pour faire face aux incidents susceptibles d'avoir des effets négatifs sur l'environnement en Antarctique ou sur les écosystèmes dépendants et associés.

2. A cette fin, les Parties:

a) coopèrent pour élaborer et mettre en oeuvre ces plans d'urgence; et

b) établissent des procédures en vue d'une notification immédiate et d'une action en coopération en cas de situation critique pour l'environnement.

3. Pour la mise en oeuvre du présent Article, les Parties sollicitent l'avis des organisations internationales appropriées.

Article 16

Responsabilité

Conformément aux objectifs du présent Protocole pour la protection de l'environnement en Antarctique et des écosystèmes dépendants et associés, les Parties s'engagent à élaborer des règles et procédures relatives à la responsabilité pour dommages résultant d'activités se déroulant dans la zone du Traité sur l'Antarctique et couvertes par le présent Protocole. Ces règles et procédures seront incluses dans une ou plusieurs Annexes qui seront adoptées conformément à l'Article 9, paragraphe 2.

Article 17

Rapport annuel des Parties

1. Chaque Partie établit un rapport annuel sur les mesures qu'elle a prises pour mettre en oeuvre le présent Protocole. Ce rapport inclut les notifications faites conformément à l'Article 13, paragraphe 3, les plans d'urgence établis conformément à l'Article 15, ainsi que toutes les autres notifications et informations requises par le présent Protocole, qui ne sont visées par aucune autre disposition relative à la transmission et l'échange d'information.

2. Les rapports établis conformément au paragraphe 1 ci-dessus sont distribués à toutes les Parties et au Comité, examinés au cours de la Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique qui suit, et rendus publics.

Article 18

Dispute settlement

If a dispute arises concerning the interpretation or application of this Protocol, the Parties to the dispute shall, at the request of any one of them, consult among themselves as soon as possible with a view to having the dispute resolved by negotiation, inquiry, mediation, conciliation, arbitration, judicial settlement or other peaceful means to which the Parties to the dispute agree.

Article 19

Choice of dispute settlement procedure

1. Each Party, when signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol, or at any time thereafter, may choose, by written declaration, one or both of the following means for the settlement of disputes concerning the interpretation or application of Articles 7, 8 and 15 and, except to the extent that an Annex provides otherwise, the provisions of any Annex and, insofar as it relates to these Articles and provisions, Article 13:

- a) the International Court of Justice;
- b) the Arbitral Tribunal.

2. A declaration made under paragraph 1 above shall not affect the operation of Article 18 and Article 20 (2).

3. A Party which has not made a declaration under paragraph 1 above or in respect of which a declaration is no longer in force shall be deemed to have accepted the competence of the Arbitral Tribunal.

4. If the parties to a dispute have accepted the same means for the settlement of a dispute, the dispute may be submitted only to that procedure, unless the parties otherwise agree.

5. If the parties to a dispute have not accepted the same means for the settlement of a dispute, or if they have both accepted both means, the dispute may be submitted only to the Arbitral Tribunal, unless the parties otherwise agree.

6. A declaration made under paragraph 1 above shall remain in force until it expires in accordance with its terms or until three months after written notice of revocation has been deposited with the Depositary.

Article 18

Règlement des différends

En cas de différend relatif à l'interprétation ou à l'application du présent Protocole, les Parties au différend se consultent dès que possible, à la demande de l'une d'entre elles, en vue de régler le différend par voie de négociation, d'enquête, de médiation, de conciliation, d'arbitrage, de règlement judiciaire ou par d'autres moyens pacifiques de leur choix.

Article 19

Choix de la procédure de règlement des différends

1. Lors de la signature, de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation du présent Protocole ou au moment où elle y adhère, ou à tout autre moment par la suite, chaque Partie peut choisir, par déclaration écrite, un des deux moyens indiqués ci-après, ou les deux, pour régler les différends relatifs à l'interprétation ou à l'application des Articles 7, 8 et 15 et, sauf si une Annexe en dispose autrement, des dispositions de toute Annexe, ainsi que de l'Article 13, dans la mesure où celui-ci se rapporte à ces Articles et dispositions:

- a) la Cour internationale de Justice;
- b) le Tribunal arbitral.

2. Une déclaration faite aux termes du paragraphe 1 ci-dessus n'affecte pas l'application de l'Article 18 et de l'Article 20, paragraphe 2.

3. Une Partie qui n'a pas fait de déclaration aux termes du paragraphe 1 ci-dessus, ou dont la déclaration faite en vertu dudit paragraphe n'est plus en vigueur, est réputée avoir accepté la compétence du Tribunal arbitral.

4. Lorsque les parties à un différend ont accepté le même mode de règlement, le différend ne peut être soumis qu'à ce mode, à moins que les parties n'en conviennent autrement.

5. Lorsque les parties à un différend n'ont pas accepté le même mode de règlement, ou si elles ont l'une et l'autre accepté les deux modes, le différend ne peut être soumis qu'au Tribunal arbitral, à moins que les parties n'en conviennent autrement.

6. Une déclaration faite aux termes du paragraphe 1 ci-dessus reste en vigueur jusqu'à son expiration conformément à ses dispositions ou pendant trois mois après le dépôt d'une notification écrite de révocation effectuée auprès du Dépositaire.

7. A new declaration, a notice of revocation or the expiry of a declaration shall not in any way affect proceedings pending before the International Court of Justice or the Arbitral Tribunal, unless the parties to the dispute otherwise agree.

8. Declarations and notices referred to in this Article shall be deposited with the Depositary who shall transmit copies thereof to all Parties.

Article 20

Dispute settlement procedure

1. If the parties to a dispute concerning the interpretation or application of Articles 7, 8 or 15 or, except to the extent that an Annex provides otherwise, the provisions of any Annex or, insofar as it relates to these Articles and provisions, Article 13, have not agreed on a means for resolving it within 12 months of the request for consultation pursuant to Article 18, the dispute shall be referred, at the request of any party to the dispute, for settlement in accordance with the procedure determined by Article 19 (4) and (5).

2. The Arbitral Tribunal shall not be competent to decide or rule upon any matter within the scope of Article IV of the Antarctic Treaty. In addition, nothing in this Protocol shall be interpreted as conferring competence or jurisdiction on the International Court of Justice or any other tribunal established for the purpose of settling disputes between Parties to decide or otherwise rule upon any matter within the scope of Article IV of the Antarctic Treaty.

Article 21

Signature

This Protocol shall be open for signature at Madrid on the 4th of October 1991 and thereafter at Washington until the 3rd of October 1992 by any State which is a Contracting Party to the Antarctic Treaty.

Article 22

Ratification, acceptance, approval or accession

1. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval by signatory States.

7. Une nouvelle déclaration, une notification de révocation ou l'expiration d'une déclaration n'affecte en aucune manière les procédures en cours devant la Cour internationale de Justice ou le Tribunal arbitral, à moins que les parties au différend n'en conviennent autrement.

8. Les déclarations et notifications visées au présent Article sont déposées auprès du Dépositaire, qui en transmet copie à toutes les Parties.

Article 20

Procédure de règlement des différends

1. Si les parties à un différend relatif à l'interprétation ou à l'application des Articles 7, 8 ou 15 ou, sauf si une Annexe en dispose autrement, des dispositions de toute Annexe, ou de l'Article 13, dans la mesure où celui-ci s'applique à ces Articles et dispositions, ne sont pas convenues d'un moyen de le régler dans un délai de 12 mois à partir de la demande de consultation prévue à l'Article 18, le différend est soumis à règlement, à la demande d'une quelconque partie au différend, selon la procédure prévue par l'Article 19, paragraphes 4 et 5.

2. Le Tribunal arbitral n'est pas compétent pour rendre une décision ou statuer sur toute question relevant de l'Article IV du Traité sur l'Antarctique. En outre, aucune disposition du présent Protocole ne peut être interprétée comme conférant compétence ou juridiction à la Cour internationale de Justice ou à tout autre tribunal constitué dans le but de régler des différends entre les Parties pour rendre une décision ou statuer sur toute question relevant de l'Article IV du Traité sur l'Antarctique.

Article 21

Signature

Le présent Protocole est ouvert à la signature à Madrid le 4 octobre 1991, puis à Washington jusqu'au 3 octobre 1992 par tout Etat qui est Partie contractante au Traité sur l'Antarctique.

Article 22

Ratification, acceptation, approbation ou adhésion

1. Le présent Protocole est soumis à la ratification, à l'acceptation ou à l'approbation des Etats signataires.

2. After the 3rd of October 1992 this Protocol shall be open for accession by any State which is a Contracting Party to the Antarctic Treaty.

3. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Government of the United States of America, hereby designated as the Depositary.

4. After the date on which this Protocol has entered into force, the Antarctic Treaty Consultative Parties shall not act upon a notification regarding the entitlement of a Contracting Party to the Antarctic Treaty to appoint representatives to participate in Antarctic Treaty Consultative Meetings in accordance with Article IX (2) of the Antarctic Treaty unless that Contracting Party has first ratified, accepted, approved or acceded to this Protocol.

Article 23

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit of instruments of ratification, acceptance, approval or accession by all States which are Antarctic Treaty Consultative Parties at the date on which this Protocol is adopted.

2. For each Contracting Party to the Antarctic Treaty which, subsequent to the date of entry into force of this Protocol, deposits an instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day following such deposit.

Article 24

Reservations

Reservations to this Protocol shall not be permitted.

Article 25

Modification or amendment

1. Without prejudice to the provisions of Article 9, this Protocol may be modified or amended at any time in accordance with the procedures set forth in Article XII (1) (a) and (b) of the Antarctic Treaty.

2. Après le 3 octobre 1992, le présent Protocole est ouvert à l'adhésion de tout Etat qui est Partie contractante au Traité sur l'Antarctique.

3. Les instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion sont déposés auprès du Gouvernement des Etats-Unis d'Amérique, désigné par le présent Protocole comme le Dépositaire.

4. Après la date d'entrée en vigueur du présent Protocole, les Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique ne se prononcent pas sur une notification concernant le droit d'une Partie contractante au Traité sur l'Antarctique de nommer des représentants qui participeront aux Réunions consultatives du Traité sur l'Antarctique conformément à l'Article IX, paragraphe 2, du Traité sur l'Antarctique, à moins que cette Partie contractante n'ait d'abord ratifié, accepté, approuvé ce Protocole, ou qu'elle n'y ait adhéré.

Article 23

Entrée en vigueur

1. Le présent Protocole entre en vigueur le trentième jour suivant la date de dépôt des instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion par tous les Etats qui sont Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique à la date d'adoption du présent Protocole.

2. Pour chacune des Parties contractantes au Traité sur l'Antarctique qui, postérieurement à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole, dépose un instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, ce Protocole entre en vigueur le trentième jour suivant ce dépôt.

Article 24

Réserves

Aucune réserve au présent Protocole n'est permise.

Article 25

Modification ou amendement

1. Sous réserve des dispositions de l'Article 9, le présent Protocole peut être modifié ou amendé à tout moment, conformément aux procédures prévues à l'Article XII, paragraphe 1, alinéas a) et b), du Traité sur l'Antarctique.

2. If, after the expiration of 50 years from the date of entry into force of this Protocol, any of the Antarctic Treaty Consultative Parties so requests by a communication addressed to the Depositary, a conference shall be held as soon as practicable to review the operation of this Protocol.

3. A modification or amendment proposed at any Review Conference called pursuant to paragraph 2 above shall be adopted by a majority of the Parties, including 3/4 of the States which are Antarctic Treaty Consultative Parties at the time of adoption of this Protocol.

4. A modification or amendment adopted pursuant to paragraph 3 above shall enter into force upon ratification, acceptance, approval or accession by 3/4 of the Antarctic Treaty Consultative Parties, including ratification, acceptance, approval or accession by all States which are Antarctic Treaty Consultative Parties at the time of adoption of this Protocol.

5. a) With respect to Article 7, the prohibition on Antarctic mineral resource activities contained therein shall continue unless there is in force a binding legal regime on Antarctic mineral resource activities that includes an agreed means for determining whether, and, if so, under which conditions, any such activities would be acceptable. This regime shall fully safeguard the interests of all States referred to in Article IV of the Antarctic Treaty and apply the principles thereof. Therefore, if a modification or amendment to Article 7 is proposed at a Review Conference referred to in paragraph 2 above, it shall include such a binding legal regime.

b) If any such modification or amendment has not entered into force within 3 years of the date of its adoption, any Party may at any time thereafter notify to the Depositary of its withdrawal from this Protocol, and such withdrawal shall take effect 2 years after receipt of the notification by the Depositary.

Article 26

Notifications by the Depositary

The Depositary shall notify all Contracting Parties to the Antarctic Treaty of the following:

a) signatures of this Protocol and the deposit of instruments of ratification, acceptance, approval or accession;

2. Si, à l'expiration d'une période de 50 ans à compter de la date d'entrée en vigueur du présent Protocole, l'une quelconque des Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique le demande au moyen d'une communication adressée au Dépositaire, une conférence se tiendra aussitôt que possible pour réexaminer le fonctionnement du présent Protocole.

3. Une modification ou un amendement proposé au cours de toute Conférence de réexamen convoquée conformément au paragraphe 2 ci-dessus est adopté à la majorité des Parties, y compris les trois quarts des Etats qui sont Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique au moment de l'adoption du présent Protocole.

4. Une modification ou un amendement adopté selon le paragraphe 3 ci-dessus entre en vigueur après sa ratification, acceptation, approbation ou adhésion par les trois quarts des Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique, y compris la ratification, acceptation, approbation ou adhésion par tous les Etats qui sont Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique au moment de l'adoption du présent Protocole.

5. a) En ce qui concerne l'article 7, l'interdiction des activités relatives aux ressources minérales de l'Antarctique qui y figure continue, à moins que ne soit en vigueur un régime juridique obligatoire concernant lesdites activités qui comporte des dispositions agréées pour déterminer si une activité quelconque de cette nature est acceptable et, dans l'affirmative, sous quelles conditions. Ce régime doit sauvegarder pleinement les intérêts de tous les Etats mentionnés à l'article IV du Traité sur l'Antarctique et appliquer les principes qui y sont énoncés. Par conséquent, si une modification ou un amendement de l'article 7 est proposé au cours d'une Conférence de réexamen prévue au paragraphe 2 ci-dessus, cette modification ou cet amendement doit inclure un tel régime juridique obligatoire.

b) Si une telle modification ou un tel amendement n'est pas entré en vigueur dans un délai de trois ans à compter de la date de son adoption, toute Partie peut ensuite notifier à tout moment au Dépositaire son retrait du présent Protocole, et ce retrait prend effet deux ans après réception de la notification par le Dépositaire.

Article 26

Notifications par le Dépositaire

Le Dépositaire informe à toutes les Parties contractantes au Traité sur l'Antarctique :

a) les signatures du présent Protocole et le dépôt des instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;

- b) the date of entry into force of this Protocol and any additional Annex thereto;
- c) the date of entry into force of any amendment or modification to this Protocol;
- d) the deposit of declarations and notices pursuant to Article 19; and
- e) any notification received pursuant to Article 25 (5) (b)

Article 27

Authentic texts and registration with the United Nations

1. This Protocol, done in the English, French, Russian and Spanish languages, each version being equally authentic, shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America, which shall transmit duly certified copies thereof to all Contracting Parties to the Antarctic Treaty.
 2. This Protocol shall be registered by the Depositary pursuant to Article 102 of the Charter of the United Nations.
-

- b) la date d'entrée en vigueur du présent Protocole ainsi que celle de toute Annexe additionnelle à celui-ci;
- c) la date d'entrée en vigueur de tout amendement ou de toute modification concernant ce Protocole;
- d) le dépôt de déclarations et notifications faites conformément à l'Article 19; et
- e) toute notification reçue conformément à l'Article 25, paragraphe 5, alinéa b).

Article 27

Textes authentiques et enregistrement auprès des Nations Unies

1. Le présent Protocole, rédigé en langues anglaise, espagnole, française et russe, chaque version faisant également foi, est déposé aux archives du Gouvernement des Etats-Unis d'Amérique, qui en transmet des copies certifiées conformes à toutes les Parties contractantes au Traité sur l'Antarctique.

2. Le présent Protocole sera enregistré par le Dépositaire conformément aux dispositions de l'Article 102 de la Charte des Nations Unies.

Schedule to the Protocol Arbitration**Article 1**

1. The Arbitral Tribunal shall be constituted and shall function in accordance with the Protocol, including this Schedule.

2. The Secretary referred to in this Schedule is the Secretary General of the Permanent Court of Arbitration.

Article 2

1. Each Party shall be entitled to designate up to three Arbitrators, at least one of whom shall be designated within three months of the entry into force of the Protocol for that Party. Each Arbitrator shall be experienced in Antarctic affairs, have thorough knowledge of international law and enjoy the highest reputation for fairness, competence and integrity. The names of the persons so designated shall constitute the list of Arbitrators. Each Party shall at all times maintain the name of at least one Arbitrator on the list.

2. Subject to paragraph 3 below, an Arbitrator designated by a Party shall remain on the list for a period of five years and shall be eligible for redesignation by that Party for additional five year periods.

3. A Party which designated an Arbitrator may withdraw the name of that Arbitrator from the list. If an Arbitrator dies or if a Party for any reason withdraws from the list the name of an Arbitrator designated by it, the Party which designated the Arbitrator in question shall notify the Secretary promptly. An Arbitrator whose name is withdrawn from the list shall continue to serve on any Arbitral Tribunal to which that Arbitrator has been appointed until the completion of proceedings before the Arbitral Tribunal.

4. The Secretary shall ensure that an up-to-date list is maintained of the Arbitrators designated pursuant to this Article.

Article 3

1. The Arbitral Tribunal shall be composed of three Arbitrators who shall be appointed as follows:

a) The party to the dispute commencing the proceedings shall appoint one Arbitrator, who may be its national, from the list referred to in Article 2. This appointment shall be included in the notification referred to in Article 4.

b) Within 40 days of the receipt of that notification, the other party to the dispute shall appoint the second Arbitrator, who may be its national, from the list referred to in Article 2.

Appendice au Protocole Arbitrage

Article 1

1. Le Tribunal arbitral est constitué et fonctionne conformément au Protocole, y compris le présent Appendice.
2. Le Secrétaire auquel il est fait référence dans le présent Appendice est le Secrétaire général de la Cour permanente d'Arbitrage.

Article 2

1. Chaque Partie a le droit de désigner trois Arbitres au plus, l'un d'eux au moins étant désigné dans un délai de trois mois à compter de l'entrée en vigueur du présent Protocole pour ladite Partie. Chaque Arbitre doit avoir l'expérience des affaires de l'Antarctique, connaître de manière approfondie le droit international et jouir de la plus haute réputation d'impartialité, de compétence et d'intégrité. Les noms des personnes ainsi désignées constituent la liste des Arbitres. Chaque Partie doit à tout moment maintenir le nom d'au moins un Arbitre sur la liste.
2. Sous réserve du paragraphe 3 ci-après, un Arbitre désigné par une Partie reste sur la liste pendant une période de cinq ans et peut être désigné par cette Partie pour de nouvelles périodes de cinq ans.
3. Une Partie qui a désigné un Arbitre peut retirer le nom de celui-ci de la liste. En cas de décès d'un Arbitre ou si, pour une raison quelconque, une Partie retire de la liste le nom d'un Arbitre désigné par elle, la Partie qui a désigné l'Arbitre en question en informe sans tarder le Secrétaire. Un Arbitre dont le nom est retiré de la liste continue d'exercer ses fonctions au sein de tout Tribunal arbitral où il était appelé à siéger jusqu'à la conclusion de la procédure devant le Tribunal arbitral.
4. Le Secrétaire s'assure qu'une liste des Arbitres désignés en vertu du présent Article est conservée et tenue à jour.

Article 3

1. Le Tribunal arbitral se compose de trois Arbitres qui sont nommés comme suit:
 - a) La partie au différend engageant la procédure nomme un Arbitre qui peut être de ses ressortissants, choisi sur la liste visée à l'Article 2. Cette nomination doit figurer dans la notification prévue à l'Article 4.
 - b) Dans les 40 jours suivant la réception de cette notification, l'autre partie au différend nomme le deuxième Arbitre, qui peut être de ses ressortissants, choisi sur la liste prévue à l'Article 2.

c) Within 60 days of the appointment of the second Arbitrator, the parties to the dispute shall appoint by agreement the third Arbitrator from the list referred to in Article 2.

The third Arbitrator shall not be either a national of a party to the dispute, or a person designated for the list referred to in Article 2 by a party to the dispute, or of the same nationality as either of the first two Arbitrators. The third Arbitrator shall be the Chairperson of the Arbitral Tribunal.

d) If the second Arbitrator has not been appointed within the prescribed period, or if the parties to the dispute have not reached agreement within the prescribed period on the appointment of the third Arbitrator, the Arbitrator or Arbitrators shall be appointed, at the request of any party to the dispute and within 30 days of the receipt of such request, by the President of the International Court of Justice from the list referred to in Article 2 and subject to the conditions prescribed in subparagraphs (b) and (c) above. In performing the functions accorded him or her in this subparagraph, the President of the Court shall consult the parties to the dispute.

e) If the President of the International Court of Justice is unable to perform the functions accorded him or her in subparagraph (d) above or is a national of a party to the dispute, the functions shall be performed by the Vice-President of the Court, except that if the Vice-President is unable to perform the functions or is a national of a party to the dispute the functions shall be performed by the next most senior member of the Court who is available and is not a national of a party to the dispute.

2. Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

3. In any dispute involving more than two Parties, those Parties having the same interest shall appoint one Arbitrator by agreement within the period specified in paragraph 1 (b) above.

Article 4

The party to the dispute commencing proceedings shall so notify the other party or parties to the dispute and the Secretary in writing. Such notification shall include a statement of the claim and the grounds on which it is based. The notification shall be transmitted by the Secretary to all Parties.

Article 5

1. Unless the parties to the dispute agree otherwise, arbitration shall take place at The Hague, where the records of the Arbitral Tribunal shall be kept. The Arbitral Tribunal shall adopt its own rules

c) Dans les 60 jours suivant la nomination du deuxième Arbitre, les parties au différend nomment d'un commun accord le troisième Arbitre en le choisissant sur la liste prévue à l'Article 2. Le troisième Arbitre ne peut être ni un ressortissant d'une partie au différend, ni une personne désignée pour la liste prévue à l'Article 2 par une partie au différend, ni de la même nationalité que l'un ou l'autre des deux premiers Arbitres. Le troisième Arbitre préside le Tribunal arbitral.

d) Si le deuxième Arbitre n'a pas été nommé dans le délai prévu, ou si les parties au différend ne se sont pas accordées dans le délai prévu pour la nomination du troisième Arbitre, l'Arbitre ou les Arbitres sont nommés, à la demande de l'une quelconque des parties au différend et dans un délai de 30 jours à compter de la réception de ladite demande, par le Président de la Cour internationale de Justice parmi les noms figurant sur la liste visée à l'Article 2 et sous réserve des conditions énoncées aux alinéas b) et c) ci-dessus. Dans l'exercice des fonctions qui lui sont conférées par le présent alinéa, le Président de la Cour consulte les parties au différend.

e) Si le Président de la Cour internationale de Justice se trouve dans l'incapacité d'exercer les fonctions qui lui sont conférées à l'alinéa d) ci-dessus, ou s'il a la nationalité de l'une des parties au différend, ces fonctions sont exercées par le Vice-Président de la Cour; toutefois, si le Vice-Président de la Cour se trouve dans l'incapacité d'exercer ces fonctions ou s'il est de la nationalité de l'une des parties au différend, ces fonctions sont exercées par le plus ancien des membres de la Cour qui soit disponible et qui ne soit pas de la nationalité de l'une des parties au différend.

2. Tout poste vacant est pourvu de la manière prévue pour la nomination initiale.

3. Dans tout différend impliquant plus de deux Parties, celles qui ont le même intérêt nomment conjointement un arbitre dans le délai prévu au paragraphe 1, alinéa b), ci-dessus.

Article 4

La partie au différend qui engage une procédure la notifie par écrit à l'autre partie ou aux autres parties au différend ainsi qu'au Secrétaire. Cette notification comprend un exposé de la demande et des motifs qui la fondent. La notification est transmise par le Secrétaire à toutes les autres Parties.

Article 5

1. Sauf accord contraire des parties au différend, l'arbitrage a lieu à La Haye, où sont conservées les archives du Tribunal arbitral. Le Tribunal arbitral adopte son propre règlement. Ce règlement garantit

of procedure. Such rules shall ensure that each party to the dispute has a full opportunity to be heard and to present its case and shall also ensure that the proceedings are conducted expeditiously.

2. The Arbitral Tribunal may hear and decide counterclaims arising out of the dispute.

Article 6

1. The Arbitral Tribunal, where it considers that *prima facie* it has jurisdiction under the Protocol, may:

a) at the request of any party to a dispute, indicate such provisional measures as it considers necessary to preserve the respective rights of the parties to the dispute;

b) prescribe any provisional measures which it considers appropriate under the circumstances to prevent serious harm to the Antarctic environment or dependent or associated ecosystems.

2. The parties to the dispute shall comply promptly with any provisional measures prescribed under paragraph 1 (b) above pending an award under Article 10.

3. Notwithstanding the time period in Article 20 of the Protocol, a party to a dispute may at any time, by notification to the other party or parties to the dispute and to the Secretary in accordance with Article 4, request that the Arbitral Tribunal be constituted as a matter of exceptional urgency to indicate or prescribe emergency provisional measures in accordance with this Article. In such case, the Arbitral Tribunal shall be constituted as soon as possible in accordance with Article 3, except that the time periods in Article 3 (1) (b), (c) and (d) shall be reduced to 14 days in each case. The Arbitral Tribunal shall decide upon the request for emergency provisional measures within two months of the appointment of its Chairperson.

4. Following a decision by the Arbitral Tribunal upon a request for emergency provisional measures in accordance with paragraph 3 above, settlement of the dispute shall proceed in accordance with Articles 18, 19 and 20 of the Protocol.

Article 7

Any Party which believes it has a legal interest, whether general or individual, which may be substantially affected by the award of an Arbitral Tribunal, may, unless the Arbitral Tribunal decides otherwise, intervene in the proceedings.

pleinement à chaque partie au différend la possibilité d'être entendue et de présenter ses arguments; il garantit également que la procédure est menée promptement.

2. Le Tribunal arbitral peut connaître des demandes reconventionnelles entraînées par le différend et se prononcer sur celles-ci.

Article 6

1. Lorsqu'il se considère prima facie compétent en vertu du Protocole, le Tribunal arbitral peut:

a) à la demande de l'une quelconque des parties à un différend, indiquer les mesures conservatoires qu'il estime nécessaires pour préserver les droits de chacune d'elles;

b) prescrire toutes les mesures conservatoires qu'il estime appropriées, au vu des circonstances, pour prévenir un dommage sérieux à l'environnement en Antarctique ou aux écosystèmes dépendants et associés.

2. Les parties au différend se conforment sans tarder à toute mesure conservatoire prescrite conformément à l'alinéa b) du paragraphe 1 ci-dessus, dans l'attente de la sentence prévue par l'Article 10.

3. Nonobstant le délai prévu à l'Article 20 du Protocole, une partie au différend peut demander, à tout moment, par une notification faite à l'autre partie ou aux autres parties au différend et au Secrétaire conformément à l'Article 4, que le Tribunal arbitral soit constitué d'extrême urgence pour indiquer ou prescrire des mesures conservatoires urgentes conformément au présent Article. Dans un tel cas, le Tribunal arbitral est constitué dès que possible conformément à l'Article 3, à la différence que les délais prévus aux alinéas b), c) et d) du paragraphe 1 de l'article 3, sont ramenés à 14 jours dans chaque cas. Le Tribunal arbitral statue sur la demande de mesures conservatoires urgentes dans un délai de deux mois à compter de la nomination de son Président.

4. Lorsque le Tribunal arbitral a rendu sa décision sur un demande de mesures conservatoires urgentes conformément au paragraphe 3 ci-dessus, le règlement du différend est effectué conformément aux Articles 18, 19 et 20 du Protocole.

Article 7

Toute Partie qui estime avoir un intérêt juridique, soit général soit particulier, auquel la sentence d'un Tribunal arbitral pourrait porter une atteinte substantielle, peut intervenir dans la procédure, à moins que le Tribunal arbitral n'en décide autrement.

Article 8

The parties to the dispute shall facilitate the work of the Arbitral Tribunal and, in particular, in accordance with their law and using all means at their disposal, shall provide it with all relevant documents and information, and enable it, when necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

Article 9

If one of the parties to the dispute does not appear before the Arbitral Tribunal or fails to defend its case, any other party to the dispute may request the Arbitral Tribunal to continue the proceedings and make its award.

Article 10

1. The Arbitral Tribunal shall, on the basis of the provisions of the Protocol and other applicable rules and principles of international law that are not incompatible with such provisions, decide such disputes as are submitted to it.
2. The Arbitral Tribunal may decide, *ex aequo et bono*, a dispute submitted to it, if the parties to the dispute so agree.

Article 11

1. Before making its award, the Arbitral Tribunal shall satisfy itself that it has competence in respect of the dispute and that the claim or counterclaim is well founded in fact and law.
2. The award shall be accompanied by a statement of reasons for the decision and shall be communicated to the Secretary who shall transmit it to all Parties.
3. The award shall be final and binding on the parties to the dispute and on any Party which intervened in the proceedings and shall be complied with without delay. The Arbitral Tribunal shall interpret the award at the request of a party to the dispute or of any intervening Party.
4. The award shall have no binding force except in respect of that particular case.
5. Unless the Arbitral Tribunal decides otherwise, the expenses of the Arbitral Tribunal, including the remuneration of the Arbitrators, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares.

Article 8

Les parties au différend facilitent le travail du Tribunal arbitral; en particulier, conformément à leur législation et en utilisant tous les moyens dont elles disposent, elles lui fournissent tous les documents et renseignements pertinents et lui permettent, si nécessaire, de convoquer des témoins ou des experts et de recueillir leurs dépositions.

Article 9

Si l'une des parties au différend ne comparaît pas devant le Tribunal arbitral ou omet de faire valoir ses moyens, toute autre partie au différend peut demander au Tribunal arbitral de continuer la procédure et de rendre sa sentence.

Article 10

- 1. Le Tribunal arbitral statue sur les différends qui lui sont soumis, sur la base des dispositions du Protocole et des autres règles et principes applicables du droit international qui ne sont pas incompatibles avec ces dispositions.**
- 2. Le Tribunal arbitral peut statuer ex aequo et bono sur un différend qui lui est soumis, si les parties au différend en conviennent.**

Article 11

- 1. Avant de rendre sa sentence, le Tribunal arbitral s'assure qu'il est compétent pour connaître du différend et que la demande ou demande reconventionnelle est fondée en fait et en droit.**
- 2. La sentence doit être motivée et elle est communiquée au Secrétaire qui la transmet à toutes les Parties.**
- 3. La sentence est définitive et obligatoire à l'égard des parties au différend et de toute Partie au Protocole qui est intervenue dans la procédure; elle est exécutée sans délai. Le Tribunal arbitral interprète la sentence à la demande de toute partie au différend ou de toute Partie qui est intervenue.**
- 4. La sentence n'a force obligatoire que pour l'affaire en cause.**

- 5. Sauf décision contraire du Tribunal arbitral, les frais du Tribunal arbitral, y compris la rémunération des arbitres, sont supportés à parts égales par les parties au différend.**

Article 12

All decisions of the Arbitral Tribunal, including those referred to in Articles 5, 6 and 11, shall be made by a majority of the Arbitrators who may not abstain from voting.

Article 13

1. This Schedule may be amended or modified by a measure adopted in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the amendment or modification shall be deemed to have been approved, and shall become effective, one year after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Antarctic Treaty Consultative Parties notifies the Depositary, within that time period, that it wishes an extension of that period or that it is unable to approve the measure.

2. Any amendment or modification of this Schedule which becomes effective in accordance with paragraph 1 above shall thereafter become effective as to any other Party when notice of approval by it has been received by the Depositary.

**Annex I to the Protocol on environmental protection to
the Antarctic Treaty****Environmental impact assessment****Article 1*****Preliminary stage***

1. The environmental impacts of proposed activities referred to in Article 8 of the Protocol shall, before their commencement, be considered in accordance with appropriate national procedures.

2. If an activity is determined as having less than a minor or transitory impact, the activity may proceed forthwith.

Article 2***Initial Environmental Evaluation***

1. Unless it has been determined that an activity will have less than a minor or transitory impact, or unless a Comprehensive Environment-

Article 12

Toutes les décisions du Tribunal arbitral, y compris celles visées aux Articles 5, 6 et 11, sont prises par les arbitres, qui ne peuvent s'abstenir de voter, à la majorité des voix.

Article 13

1. Cet Appendice peut être amendé ou modifié par une mesure adoptée conformément à l'Article IX, paragraphe 1, du Traité sur l'Antarctique. A moins que cette mesure n'en dispose autrement, l'amendement ou la modification est considéré comme approuvé et prend effet un an après la clôture de la Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique au cours de laquelle il a été adopté, à moins qu'une ou plusieurs Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique ne notifient au Dépositaire durant cette période qu'elles souhaitent une extension de cette période ou qu'elles ne peuvent approuver la mesure en cause.

2. Tout amendement ou toute modification du présent Appendice qui prend effet conformément au paragraphe 1 ci-dessus, prend ensuite effet à l'égard de toute autre Partie à la date de réception par le Dépositaire de la notification d'approbation faite par celle-ci.

Annexe I du Protocole au Traité sur l'Antarctique, relatif à la protection de l'environnement

Evaluation d'impact sur l'environnement

Article 1

Etape préliminaire

1. Les impacts sur l'environnement des activités envisagées que mentionne l'Article 8 du Protocole, sont examinés avant le début de ces activités, conformément aux procédures nationales appropriées.

2. S'il est établi qu'une activité a un impact moindre que mineur ou transitoire, cette activité peut être entreprise immédiatement.

Article 2

Evaluation préliminaire d'impact sur l'environnement

1. A moins qu'il n'ait été établi qu'une activité aura un impact moindre que mineur ou transitoire, ou qu'une évaluation globale

tal Evaluation is being prepared in accordance with Article 3, an Initial Environmental Evaluation shall be prepared. It shall contain sufficient detail to assess whether a proposed activity may have more than a minor or transitory impact and shall include:

- a) a description of the proposed activity, including its purpose, location, duration, and intensity; and
 - b) consideration of alternatives to the proposed activity and any impacts that the activity may have, including consideration of cumulative impacts in the light of existing and known planned activities.
2. If an Initial Environmental Evaluation indicates that a proposed activity is likely to have no more than a minor or transitory impact, the activity may proceed, provided that appropriate procedures, which may include monitoring, are put in place to assess and verify the impact of the activity.

Article 3

Comprehensive Environmental Evaluation

1. If an Initial Environmental Evaluation indicates or if it is otherwise determined that a proposed activity is likely to have more than a minor or transitory impact, a Comprehensive Environmental Evaluation shall be prepared.
2. A Comprehensive Environmental Evaluation shall include:
 - a) a description of the proposed activity including its purpose, location, duration and intensity, and possible alternatives to the activity, including the alternative of not proceeding, and the consequences of those alternatives;
 - b) a description of the initial environmental reference state with which predicted changes are to be compared and a prediction of the future environmental reference state in the absence of the proposed activity;
 - c) a description of the methods and data used to forecast the impacts of the proposed activity;
 - d) estimation of the nature, extent, duration, and intensity of the likely direct impacts of the proposed activity;
 - e) consideration of possible indirect or second order impacts of the proposed activity;

d'impact sur l'environnement ne soit effectuée conformément à l'Article 3, une évaluation préliminaire d'impact sur l'environnement est réalisée. Cette évaluation préliminaire est suffisamment détaillée pour permettre d'apprecier si une activité envisagée peut avoir un impact plus que mineur ou transitoire, et elle comprend:

a) une description de l'activité envisagée, y compris son objectif, sa localisation, sa durée et son intensité; et

b) un examen d'alternatives à l'activité envisagée et de tous les impacts que cette activité peut avoir, y compris la prise en considération des impacts cumulatifs qui peuvent se manifester eu égard aux activités existantes et aux activités envisagées qui sont connues.

2. Si une évaluation préliminaire d'impact sur l'environnement indique qu'une activité envisagée n'aura vraisemblablement pas plus qu'un impact mineur ou transitoire, cette activité peut être entreprise, à condition que des procédures appropriées, pouvant inclure la surveillance, soient mises en place pour évaluer et vérifier l'impact de cette activité.

Article 3

Evaluation globale d'impact sur l'environnement

1. Si une évaluation préliminaire d'impact sur l'environnement révèle qu'une activité envisagée aura probablement un impact plus que mineur ou transitoire, ou si cette constatation résulte d'autres éléments, une évaluation globale d'impact sur l'environnement est réalisée.

2. Une évaluation globale d'impact sur l'environnement comprend:

a) une description de l'activité envisagée, notamment de son objectif, de sa localisation, de sa durée et de son intensité, ainsi que des alternatives possibles à cette activité, y compris celle qui consiste à ne pas l'entreprendre, et une description des conséquences de ces alternatives;

b) une description de l'état initial de l'environnement, qui sert de référence et auquel les changements prévus doivent être comparés, ainsi qu'une prévision de ce que serait en l'absence de l'activité envisagée, l'état de l'environnement qui sert de référence;

c) une description des méthodes et données utilisées pour prévoir les impacts de l'activité envisagée;

d) une estimation de la nature, de l'étendue, de la durée et de l'intensité des impacts directs probables de l'activité envisagée;

e) un examen d'éventuels impacts indirects ou secondaires de l'activité envisagée;

f) consideration of cumulative impacts of the proposed activity in the light of existing activities and other known planned activities;

g) identification of measures, including monitoring programmes, that could be taken to minimise or mitigate impacts of the proposed activity and to detect unforeseen impacts and that could provide early warning of any adverse effects of the activity as well as to deal promptly and effectively with accidents;

h) identification of unavoidable impacts of the proposed activity;

i) consideration of the effects of the proposed activity on the conduct of scientific research and on other existing uses and values;

j) an identification of gaps in knowledge and uncertainties encountered in compiling the information required under this paragraph;

k) a non-technical summary of the information provided under this paragraph; and

l) the name and address of the person or organization which prepared the Comprehensive Environmental Evaluation and the address to which comments thereon should be directed.

3. The draft Comprehensive Environmental Evaluation shall be made publicly available and shall be circulated to all Parties, which shall also make it publicly available, for comment. A period of 90 days shall be allowed for the receipt of comments.

4. The draft Comprehensive Environmental Evaluation shall be forwarded to the Committee at the same time as it is circulated to the Parties, and at least 120 days before the next Antarctic Treaty Consultative Meeting, for consideration as appropriate.

5. No final decision shall be taken to proceed with the proposed activity in the Antarctic Treaty area unless there has been an opportunity for consideration of the draft Comprehensive Environmental Evaluation by the Antarctic Treaty Consultative Meeting on the advice of the Committee, provided that no decision to proceed with a proposed activity shall be delayed through the operation of this paragraph for longer than 15 months from the date of circulation of the draft Comprehensive Environmental Evaluation.

6. A final Comprehensive Environmental Evaluation shall address and shall include or summarise comments received on the draft Comprehensive Environmental Evaluation. The final Comprehensive Environmental Evaluation, notice of any decisions relating thereto, and any evaluation of the significance of the predicted impacts in relation to the advantages of the proposed activity, shall be circulated to all Parties, which shall also make them publicly available, at least 60

f) un examen des impacts cumulatifs de l'activité envisagée eu égard aux activités existantes et aux autres activités envisagées qui sont connues;

g) une identification des mesures, y compris des programmes de surveillance, pouvant être prises pour réduire à un niveau minimum ou atténuer les impacts de l'activité envisagée et pour détecter des impacts imprévus, ainsi que des mesures permettant de donner au plus tôt l'alerte sur tout effet négatif de l'activité et de répondre rapidement et efficacement aux accidents;

h) une identification des impacts inévitables de l'activité envisagée;

i) un examen des effets de l'activité envisagée sur la conduite de la recherche scientifique et sur les autres usages existants et valeurs;

j) une identification des lacunes dans les connaissances acquises et des incertitudes rencontrées lors de la collecte des informations requises aux termes de ce paragraphe;

k) un résumé non technique des informations fournies dans le cadre de ce paragraphe; et

l) le nom et l'adresse de la personne ou de l'organisation qui a réalisé l'évaluation globale d'impact sur l'environnement, et l'adresse à laquelle les commentaires la concernant doivent être adressés.

3. Le projet d'évaluation globale d'impact sur l'environnement est rendu public et adressé pour commentaires à toutes les Parties, lesquelles le rendent public à leur tour. Une période de 90 jours est accordée pour la réception des commentaires.

4. Le projet d'évaluation globale d'impact sur l'environnement est adressé, pour examen approprié, au Comité en même temps qu'il est distribué aux Parties, au moins 120 jours avant la Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique qui suit.

5. Aucune décision définitive d'entreprendre l'activité envisagée dans la zone du Traité sur l'Antarctique n'est prise avant que le projet d'évaluation globale d'impact sur l'environnement n'ait pu être examiné par la Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique, agissant sur avis du Comité. Cependant, aucune décision d'entreprendre l'activité envisagée n'est retardée en raison de l'application de ce paragraphe de plus de 15 mois à compter de la date de distribution du projet d'évaluation globale d'impact sur l'environnement.

6. Une évaluation globale définitive d'impact sur l'environnement apporte la réponse aux commentaires reçus sur le projet d'évaluation globale d'impact sur l'environnement et les reproduit ou les résume. L'évaluation globale définitive d'impact sur l'environnement, la notification de toute décision s'y rapportant et toute évaluation de l'importance des impacts prévus par rapport aux avantages de l'activité envisagée sont adressées à toutes les Parties, lesquelles les

days before the commencement of the proposed activity in the Antarctic Treaty area.

Article 4

Decisions to be based on comprehensive environmental evaluations

Any decision on whether a proposed activity, to which Article 3 applies, should proceed, and, if so, whether in its original or in a modified form, shall be based on the Comprehensive Environmental Evaluation as well as other relevant considerations.

Article 5

Monitoring

1. Procedures shall be put in place, including appropriate monitoring of key environmental indicators, to assess and verify the impact of any activity that proceeds following the completion of a Comprehensive Environmental Evaluation.

2. The procedures referred to in paragraph 1 above and in Article 2 (2) shall be designed to provide a regular and verifiable record of the impacts of the activity in order, *inter alia*, to:

a) enable assessments to be made of the extent to which such impacts are consistent with the Protocol; and

b) provide information useful for minimising or mitigating impacts, and, where appropriate, information on the need for suspension, cancellation or modification of the activity.

Article 6

Circulation of information

1. The following information shall be circulated to the Parties, forwarded to the Committee and made publicly available:

a) a description of the procedures referred to in Article 1;

b) an annual list of any Initial Environmental Evaluations prepared in accordance with Article 2 and any decisions taken in consequence thereof;

c) significant information obtained, and any action taken in consequence thereof, from procedures put in place in accordance with Articles 2 (2) and 5; and

d) information referred to in Article 3 (6).

rendent à leur tour publiques, au moins 60 jours avant le début de l'activité envisagée dans la zone du Traité sur l'Antarctique.

Article 4

Décisions devant être basées sur des évaluations globales d'impact sur l'environnement

Toute décision d'entreprendre ou non une activité envisagée relevant de l'Article 3, et, dans l'affirmative, sous sa forme originale ou sous une forme modifiée, est basée sur l'évaluation globale d'impact sur l'environnement ainsi que sur d'autres considérations pertinentes.

Article 5

Surveillance

1. Des procédures sont mises en place, notamment une surveillance appropriée des indicateurs fondamentaux de l'environnement, pour évaluer et vérifier l'impact de toute activité entreprise suivant la réalisation d'une évaluation globale d'impact sur l'environnement.

2. Les procédures mentionnées au paragraphe 1 ci-dessus et à l'Article 2, sont conçues pour servir de relevé régulier et vérifiable des impacts de l'activité, notamment en vue:

- a) de permettre la réalisation d'évaluations indiquant dans quelle mesure ces impacts sont compatibles avec le Protocole; et
- b) de fournir des informations utiles pour réduire à un niveau minimum ou atténuer ces impacts et, le cas échéant, des informations sur la nécessité de suspendre, d'arrêter définitivement ou de modifier l'activité.

Article 6

Circulation des informations

1. Les informations suivantes sont communiquées aux Parties et au Comité et mises à la disposition du public:

- a) une description des procédures mentionnées à l'Article 1;
- b) une liste annuelle de toutes les évaluations préliminaires d'impact sur l'environnement effectuées conformément à l'Article 2, et de toutes les décisions prises en conséquence;
- c) les informations significatives recueillies qui résultent des procédures établies conformément à l'Article 2, paragraphe 2, et à l'Article 5, ainsi que toute mesure prise sur la base de ces informations; et
- d) les informations mentionnées à l'Article 3, paragraphe 6.

2. Any Initial Environmental Evaluation prepared in accordance with Article 2 shall be made available on request.

Article 7

Cases of emergency

1. This Annex shall not apply in cases of emergency relating to the safety of human life or of ships, aircraft or equipment and facilities of high value, or the protection of the environment, which require an activity to be undertaken without completion of the procedures set out in this Annex.
2. Notice of activities undertaken in cases of emergency, which would otherwise have required preparation of a Comprehensive Environmental Evaluation, shall be circulated immediately to all Parties and to the Committee and a full explanation of the activities carried out shall be provided within 90 days of those activities.

Article 8

Amendment or modification

1. This Annex may be amended or modified by a measure adopted in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the amendment or modification shall be deemed to have been approved, and shall become effective, one year after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Antarctic Treaty Consultative Parties notifies the Depositary, within that period, that it wishes an extension of that period or that it is unable to approve the measure.
 2. Any amendment or modification of this Annex which becomes effective in accordance with paragraph 1 above shall thereafter become effective as to any other Party when notice of approval by it has been received by the Depositary.
-

2. Toute évaluation préliminaire d'impact sur l'environnement effectuée conformément à l'Article 2 doit être disponible sur demande.

Article 7

Cas d'urgence

1. La présente Annexe ne s'applique pas aux cas d'urgence se rapportant à la sauvegarde des vies humaines, à la sécurité des navires, des aéronefs, ou des équipements et installations de grande valeur, ou à la protection de l'environnement, cas d'urgence qui exigent qu'une activité soit entreprise sans attendre l'achèvement des procédures établies dans la présente Annexe.

2. Toutes les Parties et le Comité sont immédiatement avisés des activités entreprises dans les cas d'urgence, qui sinon auraient exigé la préparation d'une évaluation globale d'impact sur l'environnement. Une justification exhaustive des activités ainsi entreprises est fournie dans un délai de 90 jours suivant ces activités.

Article 8

Amendement ou modification

1. La présente Annexe peut être amendée ou modifiée par une mesure adoptée conformément à l'Article IX, paragraphe 1, du Traité sur l'Antarctique. Sauf si la mesure en dispose autrement, l'amendement ou la modification est réputé avoir été approuvé et prend effet un an après la clôture de la Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique au cours de laquelle l'amendement ou la modification aura été adopté, à moins qu'une ou plusieurs Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique ne notifie au Dépositaire, durant cette période, qu'elle souhaite une prolongation de cette période ou qu'elle ne peut approuver la mesure.

2. Tout amendement ou toute modification de la présente Annexe qui prend effet conformément au paragraphe 1 ci-dessus, prend ensuite effet à l'égard de toute autre Partie à la date de réception par le Dépositaire de la notification d'approbation par celle-ci.

**Annex II to the Protocol on environmental protection to
the Antarctic Treaty****Conservation of Antarctic fauna and flora****Article 1*****Definitions***

For the purposes of this Annex:

- a) "native mammal" means any member of any species belonging to the Class Mammalia, indigenous to the Antarctic Treaty area or occurring there seasonally through natural migrations;
- b) "native bird" means any member, at any stage of its life cycle (including eggs), of any species of the Class Aves indigenous to the Antarctic Treaty area or occurring there seasonally through natural migrations;
- c) "native plant" means any terrestrial or freshwater vegetation, including bryophytes, lichens, fungi and algae, at any stage of its life cycle (including seeds, and other propagules), indigenous to the Antarctic Treaty area;
- d) "native invertebrate" means any terrestrial or freshwater invertebrate, at any stage of its life cycle, indigenous to the Antarctic Treaty area;
- e) "appropriate authority" means any person or agency authorized by a Party to issue permits under this Annex;
- f) "permit" means a formal permission in writing issued by an appropriate authority;
- g) "take" or "taking" means to kill, injure, capture, handle or molest, a native mammal or bird, or to remove or damage such quantities of native plants that their local distribution or abundance would be significantly affected;
- h) "harmful interference" means:
 - (i) flying or landing helicopters or other aircraft in a manner that disturbs concentrations of birds and seals;
 - (ii) using vehicles or vessels, including hovercraft and small boats, in a manner that disturbs concentrations of birds and seals;
 - (iii) using explosives or firearms in a manner that disturbs concentrations of birds and seals;
 - (iv) wilfully disturbing breeding or moultling birds or concentrations of birds and seals by persons on foot;

Annexe II du Protocole au Traité sur l'Antarctique, relatif à la protection de l'environnement

Conservation de la faune et de la flore de l'Antarctique

Article 1

Définitions

Aux fins de la présente Annexe:

a) l'expression «mammifère indigène» désigne tout membre de toute espèce appartenant à la classe des mammifères, indigène de la zone du Traité sur l'Antarctique, ou pouvant s'y trouver de façon saisonnière du fait de migrations naturelles;

b) l'expression «oiseau indigène» désigne tout membre, à tout stade de son cycle de vie (y compris les oeufs), de toute espèce appartenant à la classe des oiseaux, indigène de la zone du Traité sur l'Antarctique, ou pouvant s'y trouver de façon saisonnière du fait de migrations naturelles;

c) l'expression «plante indigène» désigne toute végétation terrestre ou d'eau douce, y compris les bryophytes, lichens, champignons et algues, à tout stade de son cycle de vie (y compris les graines et toute autre semence), indigène de la zone du Traité sur l'Antarctique;

d) l'expression «invertébré indigène» désigne tout invertébré terrestre ou d'eau douce, à tout stade de son cycle de vie, indigène de la zone du Traité sur l'Antarctique;

e) l'expression «autorité compétente» désigne toute personne ou organisme autorisé par une Partie à délivrer des permis conformément à la présente Annexe;

f) le terme «permis» signifie une autorisation écrite formelle délivrée par une autorité compétente;

g) le mot «prendre» ou «prise» signifie tuer, blesser, capturer, manipuler ou perturber un mammifère ou un oiseau indigène, ou retirer ou endommager de telles quantités de plantes indigènes que leur distribution locale ou leur abondance s'en trouverait affectée d'une façon significative;

h) l'expression «interférence nuisible» signifie:

i) les vols ou atterrissages d'hélicoptères ou d'autres aéronefs qui perturbent les concentrations d'oiseaux et de phoques;

ii) l'utilisation de véhicules ou de navires, y compris les aéroglisseurs et les petites embarcations, qui perturbe les concentrations d'oiseaux et de phoques;

iii) l'utilisation d'explosifs ou d'armes à feu, qui perturbe les concentrations d'oiseaux et de phoques;

iv) la perturbation délibérée d'oiseaux en phase de reproduction ou en mue, ou de concentrations d'oiseaux ou de phoques par des personnes se déplaçant à pied;

- (v) significantly damaging concentrations of native terrestrial plants by landing aircraft, driving vehicles, or walking on them, or by other means; and
 - (vi) any activity that results in the significant adverse modification of habitats of any species or population of native mammal, bird, plant or invertebrate.
- i) "International Convention for the Regulation of Whaling" means the Convention done at Washington on 2 December 1946.

Article 2

Cases of emergency

1. This Annex shall not apply in cases of emergency relating to the safety of human life or of ships, aircraft, or equipment and facilities of high value, or the protection of the environment.

2. Notice of activities undertaken in cases of emergency shall be circulated immediately to all Parties and to the Committee.

Article 3

Protection of native fauna and flora

1. Taking or harmful interference shall be prohibited, except in accordance with a permit.

2. Such permits shall specify the authorized activity, including when, where and by whom it is to be conducted and shall be issued only in the following circumstances:

a) to provide specimens for scientific study or scientific information;

b) to provide specimens for museums, herbaria, zoological and botanical gardens, or other educational or cultural institutions or uses; and

c) to provide for unavoidable consequences of scientific activities not otherwise authorized under sub-paragraphs a) or b) above, or of the construction and operation of scientific support facilities.

3. The issue of such permits shall be limited so as to ensure that:

- a) no more native mammals, birds, or plants are taken than are strictly necessary to meet the purposes set forth in paragraph 2 above;

- b) only small numbers of native mammals or birds are killed and in no case more native mammals or birds are killed from local popula-

- v) la détérioration significative de concentrations de plantes terrestres indigènes par l'atterrissement d'aéronefs, la conduite de véhicules ou leur piétinement, ou de toute autre façon; et
 - vi) toute activité entraînant une modification défavorable significative de l'habitat de toute espèce ou population de mammifères, d'oiseaux, de plantes ou d'invertébrés indigènes;
- i) «Convention internationale pour la réglementation de la chasse à la baleine» désigne la Convention de Washington du 2 décembre 1946.

Article 2

Cas d'urgence

1. La présente Annexe ne s'applique pas aux cas d'urgence se rapportant à la sauvegarde des vies humaines, à la sécurité des navires, des aéronefs ou des équipements et installations de grande valeur, ou à la protection de l'environnement.

2. Toutes les Parties et le Comité sont immédiatement avisés des activités entreprises dans les cas d'urgence.

Article 3

Protection de la faune et de la flore indigènes

1. La prise ou toute interférence nuisible est interdite, à moins qu'elle ne soit autorisée par un permis.

2. Ces permis précisent l'activité autorisée, notamment la date et le lieu de l'activité, ainsi que l'identité de celui appelé à l'exercer; ils sont délivrés uniquement dans les cas suivants:

a) pour fournir des spécimens destinés à l'étude ou à l'information scientifique;

b) pour fournir des spécimens destinés aux musées, aux conservatoires, aux jardins botaniques et zoologiques ou à d'autres institutions ou usages à caractère pédagogique ou culturel; et

c) pour répondre aux conséquences inévitables des activités scientifiques non autorisées aux alinéas a) ou b) ci-dessus, ou de la construction et du fonctionnement des installations d'appui scientifique.

3. La délivrance de ces permis est limitée de manière à garantir:

a) qu'il ne soit pris davantage de mammifères, d'oiseaux ou de plantes indigènes que ceux strictement nécessaires pour atteindre les objectifs énoncés au paragraphe 2 ci-dessus;

b) que seul un petit nombre de mammifères ou d'oiseaux indigènes soit tué et qu'en aucun cas il ne soit tué, parmi les populations locales,

tions than can, in combination with other permitted takings, normally be replaced by natural reproduction in the following season; and

c) the diversity of species, as well as the habitats essential to their existence, and the balance of the ecological systems existing within the Antarctic Treaty area are maintained.

4. Any species of native mammals, birds and plants listed in Appendix A to this Annex shall be designated "Specially Protected Species", and shall be accorded special protection by the Parties.

5. A permit shall not be issued to take a Specially Protected Species unless the taking:

- a) is for a compelling scientific purpose;
- b) will not jeopardize the survival or recovery of that species or local population; and
- c) uses non-lethal techniques where appropriate.

6. All taking of native mammals and birds shall be done in the manner that involves the least degree of pain and suffering practicable.

Article 4

Introduction of non-native species, parasites and diseases

1. No species of animal or plant not native to the Antarctic Treaty area shall be introduced onto land or ice shelves, or into water in the Antarctic Treaty area except in accordance with a permit.

2. Dogs shall not be introduced onto land or ice shelves and dogs currently in those areas shall be removed by April 1, 1994.

3. Permits under paragraph 1 above shall be issued to allow the importation only of the animals and plants listed in Appendix B to this Annex and shall specify the species, numbers and, if appropriate, age and sex and precautions to be taken to prevent escape or contact with native fauna and flora.

4. Any plant or animal for which a permit has been issued in accordance with paragraphs 1 and 3 above, shall, prior to expiration of the permit, be removed from the Antarctic Treaty area or be disposed of by incineration or equally effective means that eliminates risk to native fauna or flora. The permit shall specify this obligation.

en combinaison avec d'autres prélèvements autorisés, davantage de mammifères ou d'oiseaux, que ceux qui peuvent être normalement remplacés la saison suivante par reproduction naturelle; et

c) que soient préservés la diversité des espèces et les habitats essentiels à leur existence ainsi que l'équilibre des systèmes écologiques existant dans la zone du Traité sur l'Antarctique.

4. Toutes les espèces de mammifères, d'oiseaux et de plantes indigènes énumérées à l'Appendice A de la présente Annexe sont qualifiées d'«espèces spécialement protégées» et bénéficient de la protection spéciale des Parties.

5. Il n'est pas délivré de permis pour prendre une espèce spécialement protégée, à moins que la prise

a) ne réponde à un but scientifique indispensable;
b) ne mette pas en danger la survie ou le rétablissement de l'espèce ou de la population locale en question; et

c) ne soit pratiquée, autant que possible, au moyen de techniques qui ne causent pas la mort.

6. Toute capture de mammifères et d'oiseaux indigènes s'effectue de manière à provoquer le moins de douleurs et de souffrances possibles.

Article 4

Introduction d'espèces non indigènes, de parasites et de maladies

1. Aucune espèce animale ou végétale non indigène de la zone du Traité sur l'Antarctique n'est introduite sur le continent ou sur la plate-forme glaciaire ou dans les eaux de cette zone, à moins qu'un permis ne l'autorise.

2. Les chiens ne sont pas introduits sur le continent ou sur la plate-forme glaciaire, et ceux qui se trouvent actuellement dans ces régions seront évacués avant le 1er avril 1994.

3. Les permis mentionnés au paragraphe 1 ci-dessus sont délivrés pour permettre l'importation des seuls animaux et plantes figurant sur la liste de l'Appendice B de la présente Annexe; ils précisent l'espèce, le nombre et, le cas échéant, l'âge et le sexe des animaux et plantes pouvant être importés, ainsi que les précautions à prendre pour éviter qu'ils s'échappent ou entrent en contact avec la faune et la flore indigènes.

4. Toute plante ou tout animal pour lequel un permis a été délivré conformément aux paragraphes 1 et 3 ci-dessus, est, avant l'expiration du permis, évacué de la zone du Traité sur l'Antarctique ou détruit par incinération ou par tout autre moyen aussi efficace permettant d'éliminer les risques pour la faune et la flore indigènes. Le permis

Any other plant or animal introduced into the Antarctic Treaty area not native to that area, including any progeny, shall be removed or disposed of, by incineration or by equally effective means, so as to be rendered sterile, unless it is determined that they pose no risk to native flora or fauna.

5. Nothing in this Article shall apply to the importation of food into the Antarctic Treaty area provided that no live animals are imported for this purpose and all plants and animal parts and products are kept under carefully controlled conditions and disposed of in accordance with Annex III to the Protocol and Appendix C to this Annex.

6. Each Party shall require that precautions, including those listed in Appendix C to this Annex, be taken to prevent the introduction of micro-organisms (e.g. viruses, bacteria, parasites, yeasts, fungi) not present in the native fauna and flora.

Article 5

Information

Each Party shall prepare and make available information setting forth, in particular, prohibited activities and providing lists of Specially Protected Species and relevant Protected Areas to all those persons present in or intending to enter the Antarctic Treaty area with a view to ensuring that such persons understand and observe the provisions of this Annex.

Article 6

Exchange of information

1. The Parties shall make arrangements for:

a) collecting and exchanging records (including records of permits) and statistics concerning the numbers or quantities of each species of native mammal, bird or plant taken annually in the Antarctic Treaty area;

b) obtaining and exchanging information as to the status of native mammals, birds, plants, and invertebrates in the Antarctic Treaty area, and the extent to which any species or population needs protection;

c) establishing a common form in which this information shall be submitted by Parties in accordance with paragraph 2 below.

mentionne cette obligation. Toute autre plante ou tout autre animal non indigène, y compris toute descendance, introduit dans la zone du Traité sur l'Antarctique, est évacué ou détruit par incinération ou par tout autre moyen aussi efficace afin d'être rendu stérile, à moins qu'il ne soit établi qu'il ne présente aucun risque pour la flore ou la faune indigène.

5. Aucune disposition du présent Article ne s'applique à l'importation de nourriture dans la zone du Traité sur l'Antarctique, à condition qu'aucun animal vivant ne soit importé à cette fin, et que toutes les plantes et parties et produits d'animaux soient conservés dans des conditions soigneusement contrôlées et éliminés conformément à l'Annexe III du Protocole et à l'Appendice C de la présente Annexe.

6. Chaque Partie exige que des précautions, y compris celles figurant à l'Appendice C de la présente Annexe, soient prises afin d'éviter l'introduction de micro-organismes (par exemple virus, bactéries, parasites, levures, champignons) ne faisant pas partie de la faune et de la flore indigènes.

Article 5

Information

Chaque Partie prépare et rend accessible toute information portant particulièrement sur les activités interdites et met la liste des espèces spécialement protégées et des zones protégées concernées à la disposition de toute personne présente dans la zone du Traité sur l'Antarctique ou ayant l'intention d'y entrer, afin de garantir que ces personnes comprennent et observent les dispositions de la présente Annexe.

Article 6

Echange d'informations

1. Les Parties prennent des dispositions pour:

a) rassembler et échanger les données enregistrées (y compris celles concernant les permis) et les statistiques relatives aux nombres de chaque espèce de mammifères et d'oiseaux indigènes et aux quantités de plantes indigènes pris chaque année dans la zone du Traité sur l'Antarctique;

b) obtenir et échanger des informations quant au status des mammifères, des oiseaux, des plantes et des invertébrés indigènes de la zone du Traité sur l'Antarctique, et quant au degré de protection requis pour toute espèce ou population;

c) établir un formulaire commun dans lequel ces informations sont présentées par les Parties, conformément au paragraphe 2 ci-après.

2. Each Party shall inform the other Parties as well as the Committee before the end of November of each year of any step taken pursuant to paragraph 1 above and of the number and nature of permits issued under this Annex in the preceding period of 1st July to 30th June.

Article 7

Relationship with other agreements outside the Antarctic Treaty system

Nothing in this Annex shall derogate from the rights and obligations of Parties under the International Convention for the Regulation of Whaling.

Article 8

Review

The Parties shall keep under continuing review measures for the conservation of Antarctic fauna and flora, taking into account any recommendations from the Committee.

Article 9

Amendment or modification

1. This Annex may be amended or modified by a measure adopted in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the amendment or modification shall be deemed to have been approved, and shall become effective, one year after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Antarctic Treaty Consultative Parties notifies the Depositary, within that time period, that it wishes an extension of that period or that it is unable to approve the measure.

2. Any amendment or modification of this Annex which becomes effective in accordance with paragraph 1 above shall thereafter become effective as to any other Party when notice of approval by it has been received by the Depositary.

2. Avant la fin du mois de novembre de chaque année, chaque Partie informe les autres Parties et le Comité de toute mesure prise conformément au paragraphe 1 ci-dessus, ainsi que du nombre et de la nature des permis délivrés conformément à la présente Annexe durant la période écoulée du 1er juillet au 30 juin.

Article 7

Relation avec d'autres accords extérieurs au système du Traité sur l'Antarctique

Rien dans la présente Annexe ne déroge aux droits et obligations des Parties découlant de la Convention internationale pour la réglementation de la chasse à la baleine.

Article 8

Réexamen

Les Parties réexaminent de manière permanente les mesures destinées à la conservation de la faune et de la flore de l'Antarctique, en tenant compte de toute recommandation émanant du Comité.

Article 9

Amendement ou modification

1. La présente Annexe peut être amendée ou modifiée par une mesure adoptée conformément à l'Article IX, paragraphe 1, du Traité sur l'Antarctique. Sauf si la mesure en dispose autrement, l'amendement ou la modification est réputé avoir été approuvé et prend effet un an après la clôture de la Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique au cours de laquelle l'amendement ou la modification aura été adopté, à moins qu'une ou plusieurs Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique ne notifie au Dépositaire, durant cette période, qu'elle souhaite une prolongation de cette période ou qu'elle ne peut approuver cette mesure.

2. Tout amendement ou toute modification de la présente Annexe qui prend effet conformément au paragraphe 1 ci-dessus, prend ensuite effet à l'égard de toute autre Partie à la date de réception par le Dépositaire de la notification d'approbation par celle-ci.

Appendices to the Annex**Appendix A: Specially protected species**

All species of the genus *Arctocephalus*, Fur Seals. *Ommatophoca rossii*, Ross Seal.

Appendix B: Importation of animals and plants

The following animals and plants may be imported into the Antarctic Treaty area in accordance with permits issued under Article 4 of this Annex:

- a) domestic plants; and
- b) laboratory animals and plants including viruses, bacteria, yeasts and fungi.

Appendix C: Precautions to prevent introduction of micro-organisms

1. Poultry. No live poultry or other living birds shall be brought into the Antarctic Treaty area. Before dressed poultry is packaged for shipment to the Antarctic Treaty area, it shall be inspected for evidence of disease, such as Newcastle's Disease, tuberculosis, and yeast infection. Any poultry or parts not consumed shall be removed from the Antarctic Treaty area or disposed of by incineration or equivalent means that eliminates risks to native flora and fauna.

2. The importation of non-sterile soil shall be avoided to the maximum extent practicable.

Annex III to the Protocol on environmental protection to the Antarctic Treaty**Waste disposal and waste management****Article I*****General obligations***

1. This Annex shall apply to activities undertaken in the Antarctic Treaty area pursuant to scientific research programmes, tourism and all other governmental and non-governmental activities in the Antarctic Treaty area for which advance notice is required under Article VII

Appendices à l'Annexe

Appendice A: Espèces spécialement protégées

Toutes les espèces du genre *Arctocephalus* (otaries à fourrure), *Ommatophoca rossii* (phoque de Ross).

Appendice B: Importation d'animaux et de plantes

Les animaux et les plantes suivants peuvent être importés dans la zone du Traité sur l'Antarctique conformément aux permis délivrés en vertu de l'Article 4 de la présente Annexe:

- a) plantes domestiques; et
- b) plantes et animaux de laboratoire, y compris les virus, bactéries, levures et champignons.

Appendice C: Précautions à prendre afin d'éviter l'introduction de micro-organismes:

1. Volaille. Aucune volaille ou autre oiseau vivant n'est introduit dans la zone du Traité sur l'Antarctique. Avant que la volaille préparée soit emballée pour être expédiée vers la zone du Traité sur l'Antarctique, elle est contrôlée pour vérifier qu'il n'existe aucune trace de maladies telles que la maladie de Newcastle, la tuberculose ou une infection due à la levure. Toute volaille ou partie de volaille non consommée est retirée de la zone du Traité sur l'Antarctique ou détruite par incinération ou par tout autre moyen aussi efficace pour éliminer les risques pour la faune et la flore indigènes.

2. L'importation de terre non stérile est évitée dans toute la mesure du possible.

Annexe III du Protocole au Traité sur l'Antarctique, relatif à la protection de l'environnement élimination et gestion des déchets

Article 1

Obligations générales

1. La présente Annexe s'applique aux activités entreprises dans la zone du Traité sur l'Antarctique relatives aux programmes de recherche scientifique, au tourisme et à toutes les autres activités gouvernementales et non gouvernementales dans la zone du Traité sur

(5) of the Antarctic Treaty, including associated logistic support activities.

2. The amount of wastes produced or disposed of in the Antarctic Treaty area shall be reduced as far as practicable so as to minimise impact on the Antarctic environment and to minimise interference with the natural values of Antarctica, with scientific research and with other uses of Antarctica which are consistent with the Antarctic Treaty.

3. Waste storage, disposal and removal from the Antarctic Treaty area, as well as recycling and source reduction, shall be essential considerations in the planning and conduct of activities in the Antarctic Treaty area.

4. Wastes removed from the Antarctic Treaty area shall, to the maximum extent practicable, be returned to the country from which the activities generating the waste were organized or to any other country in which arrangements have been made for the disposal of such wastes in accordance with relevant international agreements.

5. Past and present waste disposal sites on land and abandoned work sites of Antarctic activities shall be cleaned up by the generator of such wastes and the user of such sites. This obligation shall not be interpreted as requiring:

a) the removal of any structure designated as a historic site or monument; or

b) the removal of any structure or waste material in circumstances where the removal by any practical option would result in greater adverse environmental impact than leaving the structure or waste material in its existing location.

Article 2

Waste disposal by removal from the Antarctic Treaty area

1. The following wastes, if generated after entry into force of this Annex, shall be removed from the Antarctic Treaty area by the generator of such wastes:

a) radio-active materials;

b) electrical batteries;

c) fuel, both liquid and solid;

d) wastes containing harmful levels of heavy metals or acutely toxic or harmful persistent compounds;

e) poly-vinyl chloride (PVC), polyurethane foam, polystyrene foam, rubber and lubricating oils, treated timbers and other products

l'Antarctique pour lesquelles une notification préalable est requise aux termes de l'Article VII, paragraphe 5, du Traité sur l'Antarctique, y compris les activités associées d'appui logistique.

2. La quantité de déchets produits ou éliminés dans la zone du Traité sur l'Antarctique est réduite autant que possible pour atténuer leur incidence sur l'environnement en Antarctique et leurs répercussions sur la valeur de l'Antarctique au regard du milieu naturel, de la recherche scientifique et des autres utilisations de l'Antarctique conformes au Traité sur l'Antarctique.

3. Le stockage, l'élimination et l'évacuation des déchets de la zone du Traité sur l'Antarctique, ainsi que leur recyclage et leur réduction à la source, sont des éléments essentiels à prendre en considération dans l'organisation et la conduite des activités dans la zone du Traité sur l'Antarctique.

4. Les déchets évacués de la zone du Traité sur l'Antarctique sont, dans toute la mesure du possible, renvoyés dans le pays ou les activités génératrices de ces déchets ont été organisées ou dans tout autre pays où des dispositions ont été prises pour éliminer ces déchets conformément aux accords internationaux pertinents.

5. Les sites terrestres anciens et actuels d'élimination de déchets et les sites de travail abandonnés des activités en Antarctique sont nettoyés par le producteur de ces déchets et les utilisateurs de ces sites. Cette obligation n'est pas interprétée comme exigeant:

a) l'enlèvement de toute structure désignée comme site historique ou monument; ou

b) l'enlèvement de toute structure ou déchet s'il a été établi que les incidences sur l'environnement de cet enlèvement, selon toutes les options pratiques, aurait pour l'environnement des incidences plus négatives que si la structure ou le déchet était laissé sur place.

Article 2

Elimination des déchets par leur évacuation de la zone du Traité sur l'Antarctique

1. S'ils ont été produits après l'entrée en vigueur de la présente Annexe, les déchets suivants sont évacués de la zone du Traité sur l'Antarctique par ceux qui les ont produits:

- a) matériaux radioactifs;
- b) batteries électriques;
- c) combustibles, aussi bien liquides que solides;
- d) déchets contenant des métaux lourds à des niveaux nocifs ou des composés persistants hautement toxiques ou nocifs;

- e) chlorure de polyvinyle (PVC), mousse de polyuréthane, mousse de polystyrène, caoutchouc et huiles lubrifiantes, bois de charpente

which contain additives that could produce harmful emissions if incinerated;

f) all other plastic wastes, except low density polyethylene containers (such as bags for storing wastes), provided that such containers shall be incinerated in accordance with Article 3 (1);

g) fuel drums; and

h) other solid, non-combustible wastes;

provided that the obligation to remove drums and solid non-combustible wastes contained in subparagraphs (g) and (h) above shall not apply in circumstances where the removal of such wastes by any practical option would result in greater adverse environmental impact than leaving them in their existing locations.

2. Liquid wastes which are not covered by paragraph 1 above and sewage and domestic liquid wastes, shall, to the maximum extent practicable, be removed from the Antarctic Treaty area by the generator of such wastes.

3. The following wastes shall be removed from the Antarctic Treaty area by the generator of such wastes, unless incinerated, autoclaved or otherwise treated to be made sterile:

a) residues of carcasses of imported animals;

b) laboratory culture of micro-organisms and plant pathogens; and

c) introduced avian products.

Article 3

Waste disposal by incineration

1. Subject to paragraph 2 below, combustible wastes, other than those referred to in Article 2 (1), which are not removed from the Antarctic Treaty area shall be burnt in incinerators which to the maximum extent practicable reduce harmful emissions. Any emission standards and equipment guidelines which may be recommended by, inter alia, the Committee and the Scientific Committee on Antarctic Research shall be taken into account. The solid residue of such incineration shall be removed from the Antarctic Treaty area.

2. All open burning of wastes shall be phased out as soon as practicable, but no later than the end of the 1998/1999 season. Pending the completion of such phase-out, when it is necessary to dispose of wastes by open burning, allowance shall be made for the wind direction and speed and the type of wastes to be burnt to limit particulate deposition and to avoid such deposition over areas of

traités et autres produits contenant des additifs qui pourraient provoquer des émissions nocives en cas d'incinération;

f) tout autre déchet plastique, à l'exception des récipients à faible densité de polyéthylène (tels que les sacs destinés au stockage des déchets), pour autant que ces récipients soient incinérés conformément à l'Article 3, paragraphe 1;

g) bidons de combustible; et

h) autres déchets solides incombustibles.

à condition que l'obligation d'évacuer les bidons et les déchets solides incombustibles mentionnés aux alinéas g) et h) ci-dessus ne s'applique pas aux circonstances dans lesquelles l'enlèvement de ces déchets, selon toutes les options pratiques, aurait pour l'environnement des incidences encore plus négatives que si ces déchets étaient laissés sur place.

2. Les déchets liquides, autres que ceux visés au paragraphe 1 ci-dessus, ainsi que les eaux usées et les effluents liquides domestiques sont, dans toute la mesure du possible, évacués de la zone du Traité sur l'Antarctique par les producteurs de ces déchets.

3. Les déchets suivants sont évacués de la zone du Traité sur l'Antarctique par le producteur de ces déchets à moins qu'ils ne soient incinérés et stérilisés en autoclave ou par tout autre traitement:

a) résidus des carcasses d'animaux importés;

b) cultures effectuées en laboratoire de microorganismes et de plantes pathogènes; et

c) produits avicoles introduits dans la zone.

Article 3

Elimination des déchets par incinération

1. Sous réserve du paragraphe 2 ci-après, les déchets combustibles non évacués de la zone du Traité sur l'Antarctique, autres que ceux mentionnés à l'Article 2, paragraphe 1, sont brûlés dans des incinérateurs qui réduisent dans toute la mesure du possible les émissions nocives. Toute norme en matière d'émissions et toute ligne directrice relative aux équipements qui peuvent être recommandées, entre autres, par le Comité et le Comité scientifique pour la recherche en Antarctique sont prises en considération. Les résidus solidus de cette incinération sont évacués de la zone du Traité sur l'Antarctique.

2. Toute combustion de déchets à ciel ouvert devra être éliminée progressivement dès que possible, et au plus tard à la fin de la saison 1998/1999. En attendant l'abandon complet de cette pratique, lorsqu'il est nécessaire d'éliminer des déchets de cette façon, il convient de tenir compte de la direction et de la vitesse du vent et de la nature des déchets à brûler, afin de limiter le dépôt de particules et d'éviter un tel

special biological, scientific, historic, aesthetic or wilderness significance including, in particular, areas accorded protection under the Antarctic Treaty.

Article 4

Other waste disposal on land

1. Wastes not removed or disposed of in accordance with Articles 2 and 3 shall not be disposed of onto ice-free areas or into fresh water systems.

2. Sewage, domestic liquid wastes and other liquid wastes not removed from the Antarctic Treaty area in accordance with Article 2, shall, to the maximum extent practicable, not be disposed of onto sea ice, ice shelves or the grounded ice-sheet, provided that such wastes which are generated by stations located inland on ice shelves or on the grounded ice-sheet may be disposed of in deep ice pits where such disposal is the only practicable option. Such pits shall not be located on known ice-flow lines which terminate at ice-free areas or in areas of high ablation.

3. Wastes generated at field camps shall, to the maximum extent practicable, be removed by the generator of such wastes to supporting stations or ships for disposal in accordance with this Annex.

Article 5

Disposal of waste in the sea

1. Sewage and domestic liquid wastes may be discharged directly into the sea, taking into account the assimilative capacity of the receiving marine environment and provided that:

a) such discharge is located, wherever practicable, where conditions exist for initial dilution and rapid dispersal; and

b) large quantities of such wastes (generated in a station where the average weekly occupancy over the austral summer is approximately 30 individuals or more) shall be treated at least by maceration.

2. The by-product of sewage treatment by the Rotary Biological Contacter process or similar processes may be disposed of into the sea provided that such disposal does not adversely affect the local environment, and provided also that any such disposal at sea shall be in accordance with Annex IV to the Protocol.

dépôt sur des zones présentant un intérêt particulier d'ordre biologique, scientifique, historique, esthétique ou naturel, y compris, notamment, les zones protégées en vertu du Traité sur l'Antarctique.

Article 4

Autres formes d'élimination des déchets à terre

1. Les déchets qui n'ont pas été évacués ou éliminés conformément aux Articles 2 et 3 ne sont pas éliminés dans les zones libres de glace ou dans les systèmes d'eau douce.
2. Les eaux usées, les effluents domestiques liquides et les autres déchets liquides qui n'ont pas été évacués de la zone du Traité sur l'Antarctique conformément à l'Article 2, ne sont pas, dans toute la mesure du possible, déversés sur la glace de mer, sur les plates-formes glaciaires ou sur le glacier continental. Toutefois les déchets produits par des stations situées au milieu des plates-formes glaciaires ou sur le glacier continental peuvent être évacués dans des puits creusés profondément dans la glace, si ce moyen d'élimination est la seule option possible. Ces puits ne se situent pas sur des lignes connues de courant glaciaire qui aboutissent à des zones libres de glaces ou dans des zones de forte ablation.
3. Les déchets produits dans les campements sont, dans toute la mesure du possible, évacués par les producteurs de ces déchets vers les stations ou navires d'appui logistique afin d'être éliminés conformément à la présente Annexe.

Article 5

Evacuation des déchets en mer

1. Les eaux usées et les effluents domestiques liquides peuvent être rejetés directement dans la mer en tenant compte de la capacité d'assimilation de l'environnement marin récepteur et à condition:
 - a) que le rejet ait lieu, autant que possible, dans des zones offrant des conditions propices à une dilution initiale et à une dispersion rapide; et
 - b) que d'importantes quantités de ces déchets (produits dans une station dont l'occupation hebdomadaire moyenne pendant l'été austral est d'environ 30 personnes ou plus) soient traités au moins par macération.
2. Les produits dérivés du traitement des eaux usées par le procédé du Rotary Biological Contacter ou par d'autres procédés similaires peuvent être évacués en mer, à condition que l'évacuation ne porte pas atteinte à l'environnement local et que, de plus, cette évacuation en mer soit conforme à l'Annexe IV au Protocole.

Article 6

Storage of waste

All wastes to be removed from the Antarctic Treaty area, or otherwise disposed of, shall be stored in such a way as to prevent their dispersal into the environment.

Article 7

Prohibited products

No polychlorinated biphenyls (PCBs), non-sterile soil, polystyrene beads, chips or similar forms of packaging, or pesticides (other than those required for scientific, medical or hygiene purposes) shall be introduced onto land or ice shelves or into water in the Antarctic Treaty area.

Article 8

Waste management planning

1. Each Party which itself conducts activities in the Antarctic Treaty area shall, in respect of those activities, establish a waste disposal classification system as a basis for recording wastes and to facilitate studies aimed at evaluating the environmental impacts of scientific activity and associated logistic support. To that end, wastes produced shall be classified as:

- a) sewage and domestic liquid wastes (Group 1);
- b) other liquid wastes and chemicals, including fuels and lubricants (Group 2);
- c) solids to be combusted (Group 3);
- d) other solid wastes (Group 4); and
- e) radioactive material (Group 5).

2. In order to reduce further the impact of waste on the Antarctic environment, each such Party shall prepare and annually review and update its waste management plans (including waste reduction, storage and disposal), specifying for each fixed site, for field camps generally, and for each ship (other than small boats that are part of the operations of fixed sites or of ships and taking into account existing management plans for ships):

- a) programmes for cleaning up existing waste disposal sites and abandoned work sites;

Article 6

Stockage des déchets

Tous les déchets qui doivent être évacués de la zone du Traité sur l'Antarctique ou éliminés de toute autre manière, sont stockés de façon à éviter leur dispersion dans l'environnement.

Article 7

Produits interdits

Les biphenyles polychlorés (PCBs), les sols non stériles, les billes et copeaux de polystyrène ou les types d'emballages similaires, ou les pesticides (autres que ceux destinés à des fins scientifiques, médicales ou hygiéniques) ne sont pas introduits sur le continent, sur les plates-formes glaciaires ou dans les eaux de la zone du Traité sur l'Antarctique.

Article 8

Plan de gestion des déchets

1. Chaque Partie qui mène elle-même des activités dans la zone du Traité sur l'Antarctique établit, en ce qui concerne ces activités, un système de classification d'élimination des déchets servant de base à leur enregistrement et facilite les études visant à évaluer les incidences sur l'environnement des activités scientifiques et de l'appui logistique associé. Dans ce but, les déchets produits sont classés comme suit:

- a) eaux usées et effluents liquides domestiques (groupe 1);
- b) autres déchets liquides et chimiques, y compris les carburants et les lubrifiants (groupe 2);
- c) déchets solides à brûler (groupe 3);
- d) autres déchets solides (groupe 4); et
- e) matières radioactives (groupe 5).

2. Afin de réduire davantage l'incidence des déchets sur l'environnement en Antarctique, chaque Partie prépare, revoit et met à jour chaque année ses plans de gestion des déchets (y compris leur réduction, stockage et élimination) en précisant pour chaque site fixe, pour les campements en général et pour tout navire (autre que les petites embarcations utilisées pour les activités des sites fixes ou des navires et en tenant compte des plans de gestion existants pour navires):

- a) les programmes de nettoyage des sites existants d'élimination des déchets et des sites de travail abandonnés;

- b) current and planned waste management arrangements, including final disposal;
- c) current and planned arrangements for analysing the environmental effects of waste and waste management; and
- d) other efforts to minimise any environmental effects of wastes and waste management.

3. Each such Party shall, as far as is practicable, also prepare an inventory of locations of past activities (such as traverses, fuel depots, field bases, crashed aircraft) before the information is lost, so that such locations can be taken into account in planning future scientific programmes (such as snow chemistry, pollutants in lichens or ice core drilling).

Article 9

Circulation and review of waste management plans

1. The waste management plans prepared in accordance with Article 8, reports on their implementation, and the inventories referred to in Article 8(3), shall be included in the annual exchanges of information in accordance with Articles III and VII of the Antarctic Treaty and related Recommendations under Article IX of the Antarctic Treaty.

2. Each Party shall send copies of its waste management plans, and reports on their implementation and review, to the Committee.

3. The Committee may review waste management plans and reports thereon and may offer comments, including suggestions for minimising impacts and modifications and improvement to the plans, for the consideration of the Parties.

4. The Parties may exchange information and provide advice on, *inter alia*, available low waste technologies, reconversion of existing installations, special requirements for effluents, and appropriate disposal and discharge methods.

Article 10

Management practices

Each Party shall:

- a) designate a waste management official to develop and monitor

b) les arrangements actuels et envisagés concernant la gestion des déchets et notamment leur élimination définitive;

c) les arrangements actuels et envisagés concernant l'analyse de l'incidence des déchets sur l'environnement et des systèmes de gestion des déchets; et

d) les autres efforts visant à réduire à un niveau minimum toute incidence des déchets et de leur gestion sur l'environnement.

3. Dans la mesure du possible, chaque Partie prépare également un inventaire des emplacements des activités antérieures (tels que traverses, dépôts de fioul, camps de base, épaves d'aéronefs), avant que ces informations ne soient perdues, afin que ces lieux puissent être pris en considération dans la préparation des futurs programmes scientifiques (par exemple, chimie de la neige, polluants des lichens ou carottage de la glace).

Article 9

Diffusion et réexamen des plans de gestion des déchets

1. Les plans de gestion des déchets préparés conformément à l'Article 8, les rapports sur leur mise en oeuvre et les inventaires mentionnés à l'Article 8, paragraphe 3, sont inclus dans les échanges annuels d'informations prévus par les Articles III et VII du Traité sur l'Antarctique et les recommandations pertinentes adoptées conformément à l'Article IX du Traité sur l'Antarctique.

2. Chaque Partie fait tenir copie au Comité de ses plans de gestion des déchets et des rapports sur leur mise en oeuvre et leur réexamen.

3. Le Comité peut revoir les plans de gestion des déchets et les rapports les concernant et formuler des observations, y compris des suggestions visant à réduire à un niveau minimum les incidences sur l'environnement ainsi qu'à modifier et à améliorer ces plans en vue de leur examen par les Parties.

4. Les Parties peuvent échanger des informations et fournir des avis notamment sur les technologies peu polluantes disponibles, sur la reconversion d'installations existantes, sur les exigences particulières applicables aux effluents et sur les méthodes appropriées d'évacuation et de rejets.

Article 10

Pratique de la gestion

Chaque Partie:

a) désigne un responsable de la gestion des déchets pour mettre au

waste management plans; in the field, this responsibility shall be delegated to an appropriate person at each site;

b) ensure that members of its expeditions receive training designed to limit the impact of its operations on the Antarctic environment and to inform them of requirements of this Annex; and

c) discourage the use of poly-vinyl chloride (PVC) products and ensure that its expeditions to the Antarctic Treaty area are advised of any PVC products they may introduce into that area in order that these products may be removed subsequently in accordance with this Annex.

Article 11

Review

This Annex shall be subject to regular review in order to ensure that it is updated to reflect improvement in waste disposal technology and procedures and to ensure thereby maximum protection of the Antarctic environment.

Article 12

Cases of emergency

1. This Annex shall not apply in cases of emergency relating to the safety of human life or of ships, aircraft or equipment and facilities of high value or the protection of the environment.
2. Notice of activities undertaken in cases of emergency shall be circulated immediately to all Parties and to the Committee.

Article 13

Amendment or modification

1. This Annex may be amended or modified by a measure adopted in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the amendment or modification shall be deemed to have been approved, and shall become effective, one year after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Antarctic Treaty Consultative Parties notifies the Depositary, within that time period, that it wishes an extension of that period or that it is unable to approve the amendment.

point les plans de gestion des déchets et surveiller leur réalisation; sur le terrain, cette responsabilité est confiée à une personne compétente pour chaque site;

b) veille à ce que les membres de ses expéditions reçoivent une formation visant à limiter les incidences de ses activités sur l'environnement en Antarctique et à les informer des exigences de la présente Annexe; et

c) déconseille l'utilisation de produits en chlorure de polyvinyle (PVC) et veille à ce que ses expéditions dans la zone du Traité sur l'Antarctique soient informées de l'introduction par elles dans cette zone de tous produits en PVC fournis afin que ceux-ci puissent être ensuite évacués conformément à la présente Annexe.

Article 11

Réexamen

La présente Annexe fait l'objet d'un réexamen régulier afin que sa mise à jour reflète les progrès réalisés dans le domaine des techniques et des procédures d'élimination des déchets et que soit ainsi assurée la protection maximale de l'environnement en Antarctique.

Article 12

Cas d'urgence

1. La présente Annexe ne s'applique pas aux cas d'urgence se rapportant à la sauvegarde des vies humaines, à la sécurité des navires, des aéronefs, ou des équipements et installations de grande valeur, ou à la protection de l'environnement.

2. Toutes les Parties et le Comité sont immédiatement avisés des activités entreprises dans les cas d'urgence.

Article 13

Amendement ou modification

1. La présente Annexe peut être amendée ou modifiée par une mesure adoptée conformément à l'Article IX, paragraphe 1, du Traité sur l'Antarctique. Sauf si la mesure en dispose autrement, l'amendement ou la modification est réputé avoir été approuvé et prend effet un an après la clôture de la Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique au cours de laquelle l'amendement ou la modification aura été adopté, à moins qu'une ou plusieurs Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique ne通知 au Dépositaire, durant cette même période, qu'elle souhaite une prolongation de cette période ou qu'elle ne peut approuver la mesure.

2. Any amendment or modification of this Annex which becomes effective in accordance with paragraph 1 above shall thereafter become effective as to any other Party when notice of approval by it has been received by the Depositary.

Annex IV to the Protocol on environmental protection to the Antarctic Treaty

Prevention of marine pollution

Article 1

Definitions

For the purposes of this Annex:

a) "discharge" means any release howsoever caused from a ship and includes any escape, disposal, spilling, leaking, pumping, emitting or emptying;

b) "garbage" means all kinds of victual, domestic and operational waste excluding fresh fish and parts thereof, generated during the normal operation of the ship, except those substances which are covered by Articles 3 and 4;

c) "MARPOL 73/78" means the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as amended by the Protocol of 1978 relating thereto and by any other amendment in force thereafter;

d) "noxious liquid substance" means any noxious liquid substance as defined in Annex II of MARPOL 73/78;

e) "oil" means petroleum in any form including crude oil, fuel oil, sludge, oil refuse and refined oil products (other than petrochemicals which are subject to the provisions of Article 4);

f) "oily mixture" means a mixture with any oil content; and

g) "ship" means a vessel of any type whatsoever operating in the marine environment and includes hydrofoil boats, air-cushion vehicles, submersibles, floating craft and fixed or floating platforms.

Article 2

Application

This Annex applies, with respect to each Party, to ships entitled to fly its flag and to any other ship engaged in or supporting its Antarctic operations, while operating in the Antarctic Treaty area.

2. Tout amendement ou modification de la présente Annexe qui prend effet conformément au paragraphe 1 ci-dessus, prend ensuite effet, à l'égard de toute autre Partie, à la date de réception par le Dépositaire de la notification d'approbation par celle-ci.

Annexe IV du Protocole au Traité sur l'Antarctique, relatif à la protection de l'environnement

Prévention de la pollution marine

Article 1

Définitions

Aux fins de la présente Annexe:

a) le terme «rejet» désigne tout déversement provenant d'un navire, quelle qu'en soit la cause, y compris tout écoulement, évacuation, épanchement, fuite, déchargement par pompage, émanation ou vidange;

b) le terme «ordures» désigne toutes sortes de déchets alimentaires et domestiques et provenant de l'exploitation normale du navire, à l'exclusion du poisson frais entier ou non, et à l'exception des substances relevant des Articles 3 et 4;

c) l'expression «MARPOL 73/78» désigne la Convention internationale pour la prévention de la pollution par les navires de 1973, amendée par le Protocole de 1978 s'y rapportant et par tout autre amendement entré en vigueur ultérieurement;

d) l'expression «substance liquide nocive» désigne toute substance liquide nocive telle que définie dans l'Annexe II de MARPOL 73/78;

e) le terme «hydrocarbures» désigne le pétrole sous toutes ses formes, y compris le pétrole brut, le fioul, les boues, les résidus d'hydrocarbures et les produits pétroliers raffinés (autres que les produits pétrochimiques, qui sont soumis aux dispositions de l'Article 4);

f) l'expression «mélange d'hydrocarbures» désigne tout mélange contenant des hydrocarbures;

g) le terme «navire» désigne tout bâtiment opérant en milieu marin et englobe les hydroptères, aéroglisseurs, engins submersibles, engins flottants et plates-formes fixes ou flottantes.

Article 2

Champ d'application

La présente Annexe s'applique, pour chaque Partie, aux navires autorisés à battre son pavillon et à tout autre navire engagé dans ses activités en Antarctique ou dans le soutien de celles-ci, pendant qu'ils opèrent dans la zone du Traité sur l'Antarctique.

Article 3

Discharge of oil

1. Any discharge into the sea of oil or oily mixture shall be prohibited, except in cases permitted under Annex I of MARPOL 73/78. While operating in the Antarctic Treaty area, ships shall retain on board all sludge, dirty ballast, tank washing waters and other oily residues and mixtures which may not be discharged into the sea. Ships shall discharge these residues only outside the Antarctic Treaty area, at reception facilities or as otherwise permitted under Annex I of MARPOL 73/78.

2. This Article shall not apply to:

- a) the discharge into the sea of oil or oily mixture resulting from damage to a ship or its equipment:
 - (i) provided that all reasonable precautions have been taken after the occurrence of the damage or discovery of the discharge for the purpose of preventing or minimising the discharge; and
 - (ii) except if the owner or the Master acted either with intent to cause damage, or recklessly and with the knowledge that damage would probably result; or
- b) the discharge into the sea of substances containing oil which are being used for the purpose of combating specific pollution incidents in order to minimise the damage from pollution.

Article 4

Discharge of noxious liquid substances

The discharge into the sea of any noxious liquid substance, and any other chemical or other substances, in quantities or concentrations that are harmful to the marine environment, shall be prohibited.

Article 5

Disposal of garbage

1. The disposal into the sea of all plastics, including but not limited to synthetic ropes, synthetic fishing nets, and plastic garbage bags, shall be prohibited.

Article 3

Rejet d'hydrocarbures

1. Tout rejet à la mer d'hydrocarbures ou de mélange d'hydrocarbures est interdit, sauf dans les cas permis à l'Annexe I de MARPOL 73/78. Pendant qu'ils opèrent dans la zone du Traité sur l'Antarctique, les navires conservent à bord toutes les boues, les eaux de ballast polluées, les eaux de nettoyage des citernes et les autres résidus d'hydrocarbures et mélanges d'hydrocarbures qui ne peuvent pas être rejetés à la mer. Les navires déchargent ces résidus uniquement en dehors de la zone du Traité sur l'Antarctique, dans des installations de réception ou selon ce qui est permis par ailleurs à l'Annexe I de MARPOL 73/78.

2. Le présent Article ne s'applique pas:

- a) au rejet à la mer d'hydrocarbures ou de mélanges d'hydrocarbures provenant d'une avarie survenue au navire ou à son équipement:
 - i) à condition que toutes les précautions raisonnables aient été prises après l'avarie ou la découverte du rejet pour empêcher ou réduire ce rejet; et
 - ii) sauf si le propriétaire ou le capitaine a agi soit avec l'intention de provoquer un dommage, soit témérairement et en sachant qu'il en résultera probablement un dommage;
- b) au rejet à la mer de substances contenant des hydrocarbures lorsque ces substances sont utilisées pour lutter contre des cas spécifiques de pollution afin de réduire les dommages dus à cette pollution.

Article 4

Rejet de substances liquides nocives

Est interdit le rejet à la mer de toute substance liquide nocive et de toute autre substance chimique ou autre substance en quantité ou concentration nuisible pour l'environnement marin.

Article 5

Evacuation des ordures

1. Est interdite l'évacuation dans la mer de tous les objets en matière plastique, y compris notamment les cordages et les filets de pêche en fibre synthétique, ainsi que les sacs à ordures en matière plastique.

2. The disposal into the sea of all other garbage, including paper products, rags, glass, metal, bottles, crockery, incineration ash, dungage, lining and packing materials, shall be prohibited.

3. The disposal into the sea of food wastes may be permitted when they have been passed through a comminuter or grinder, provided that such disposal shall, except in cases permitted under Annex V of MARPOL 73/78, be made as far as practicable from land and ice shelves but in any case not less than 12 nautical miles from the nearest land or ice shelf. Such comminuted or ground food wastes shall be capable of passing through a screen with openings no greater than 25 millimeters.

4. When a substance or material covered by this article is mixed with other such substance or material for discharge or disposal, having different disposal for discharge requirements, the most stringent disposal or discharge requirements shall apply.

5. The provisions of paragraphs 1 and 2 above shall not apply to:
a) the escape of garbage resulting from damage to a ship or its equipment provided all reasonable precautions have been taken, before and after the occurrence of the damage, for the purpose of preventing or minimising the escape; or

b) the accidental loss of synthetic fishing nets, provided all reasonable precautions have been taken to prevent such loss.

6. The Parties shall, where appropriate, require the use of garbage record books.

Article 6

Discharge of sewage

1. Except where it would unduly impair Antarctic operations:

a) each Party shall eliminate all discharge into the sea of untreated sewage ("sewage" being defined in Annex IV of MARPOL 73/78) within 12 nautical miles of land or ice shelves;

b) beyond such distance, sewage stored in a holding tank shall not be discharged instantaneously but at a moderate rate and, where practicable, while the ship is en route at a speed of no less than 4 knots.

2. Est interdite l'évacuation dans la mer de toutes les autres ordures, y compris les objets en papier, les chiffons, les objets en verre, les objets métalliques, les bouteilles, les ustensiles de cuisine, les cendres d'incinération, le fardage, les matériaux de revêtement et d'emballage.

3. L'évacuation dans la mer des déchets alimentaires peut être autorisée lorsque ces déchets sont passés dans un broyeur ou un concasseur à condition que cette évacuation, sauf dans les cas où elle peut être autorisée en vertu de l'Annexe V de MARPOL 73/78, se fasse aussi loin que possible de la terre ou des plates-formes glaciaires, mais en aucun cas à moins de 12 milles marins de la terre ou de la plate-forme glaciaire la plus proche. Ces déchets alimentaires broyés ou concassés doivent pouvoir passer à travers un tamis dont les ouvertures ne dépassent pas 25 millimètres.

4. Lorsqu'une substance ou une matière relevant des dispositions du présent article est mélangée, aux fins de rejet ou d'évacuation, avec toute autre substance ou matière dont le rejet ou l'évacuation sont soumis à des dispositions différentes, les dispositions les plus rigoureuses s'appliquent.

5. Les paragraphes 1 et 2 ci-dessus ne s'appliquent pas:

a) à un déversement d'ordures résultant d'une avarie survenue à un navire ou à son équipement, à condition que toutes les précautions raisonnables aient été prises, avant et après l'avarie, pour empêcher ou réduire le déversement;

b) à la perte accidentelle de filets de pêche en fibre synthétique, à condition que toutes les précautions raisonnables aient été prises pour empêcher cette perte.

6. Les Parties exigent, le cas échéant, la tenue de registres des ordures.

Article 6

Rejet d'eaux usées

1. Sauf dans les cas où les activités en Antarctique seraient indûment affectées:

a) chaque Partie interdit tous les rejets à la mer d'eaux usées non traitées (l'expression «les eaux usées» étant définie dans l'Annexe IV de MARPOL 73/78) à moins de 12 milles marins de la terre ou des plates-formes glaciaires;

b) au-delà de cette distance, le rejet des eaux usées conservées dans une citerne de stockage s'effectue non pas instantanément, mais à un débit modéré et, dans la mesure du possible, quand le navire fait route à une vitesse au moins égale à 4 noeuds.

This paragraph does not apply to ships certified to carry not more than 10 persons.

2. The Parties shall, where appropriate, require the use of sewage record books.

Article 7

Cases of emergency

1. Articles 3, 4, 5 and 6 of this Annex shall not apply in cases of emergency relating to the safety of a ship and those on board or saving life at sea.

2. Notice of activities undertaken in cases of emergency shall be circulated immediately to all Parties and to the Committee.

Article 8

Effect on dependent and associated ecosystems

In implementing the provisions of this Annex, due consideration shall be given to the need to avoid detrimental effects on dependent and associated ecosystems, outside the Antarctic Treaty area.

Article 9

Ship retention capacity and reception facilities

1. Each Party shall undertake to ensure that all ships entitled to fly its flag and any other ship engaged in or supporting its Antarctic operations, before entering the Antarctic Treaty area, are fitted with a tank or tanks of sufficient capacity on board for the retention of all sludge, dirty ballast, tank washing water and other oily residues and mixtures, and have sufficient capacity on board for the retention of garbage, while operating in the Antarctic Treaty area and have concluded arrangements to discharge such oily residues and garbage at a reception facility after leaving that area. Ships shall also have sufficient capacity on board for the retention of noxious liquid substances.

2. Each Party at whose ports ships depart en route to or arrive from the Antarctic Treaty area undertakes to ensure that as soon as practicable adequate facilities are provided for the reception of all

Ce paragraphe ne s'applique pas aux navires autorisés à transporter un maximum de 10 personnes.

2. Les Parties exigent, le cas échéant, la tenue de registres des eaux usées.

Article 7

Situations d'urgence

1. Les Articles 3, 4, 5 et 6 de la présente Annexe ne s'appliquent pas aux cas d'urgence se rapportant à la sécurité d'un navire et à la sauvegarde des personnes à bord ou au sauvetage des vies en mer.

2. Toutes les Parties et le Comité sont immédiatement avisés des activités entreprises dans les cas d'urgence.

Article 8

Effet sur les écosystèmes dépendants et associés

Lors de la mise en oeuvre des dispositions de la présente Annexe, il est dûment tenu compte de la nécessité d'éviter des effets préjudiciables sur les écosystèmes dépendants et associés à l'extérieur de la zone du Traité sur l'Antarctique.

Article 9

Capacité de stockage des navires et installations de réception

1. Chaque Partie s'engage à faire en sorte que tous les navires autorisés à battre son pavillon et tout autre navire engagé dans ses activités en Antarctique ou dans le soutien de celles-ci soient équipés, avant leur entrée dans la zone du Traité sur l'Antarctique, d'une ou de plusieurs citerne d'une capacité suffisante pour conserver à bord l'ensemble des boues, eaux de ballast polluées, eaux de nettoyage des citerne et autres résidus et mélanges d'hydrocarbures, que ces navires disposent d'une capacité suffisante pour conserver à bord les ordures pendant qu'ils opèrent dans la zone du Traité sur l'Antarctique, et que des accords soient conclus pour décharger ces résidus d'hydrocarbures et ordures dans une installation de réception après leur départ de la zone. Les navires doivent également disposer d'une capacité suffisante pour conserver à bord des substances liquides nocives.

2. Chaque Partie dont les ports sont utilisés par des navires partant vers la zone du Traité sur l'Antarctique ou en revenant s'engage à faire en sorte que des installations adéquates soient fournies dès que

sludge, dirty ballast, tank washing water, other oily residues and mixtures, and garbage from ships, without causing undue delay, and according to the needs of the ships using them.

3. Parties operating ships which depart to or arrive from the Antarctic Treaty area at ports of other Parties shall consult with those Parties with a view to ensuring that the establishment of port reception facilities does not place an inequitable burden on Parties adjacent to the Antarctic Treaty area.

Article 10

Design, construction, manning and equipment of ships

In the design, construction, manning and equipment of ships engaged in or supporting Antarctic operations, each Party shall take into account the objectives of this Annex.

Article 11

Sovereign immunity

1. This Annex shall not apply to any warship, naval auxiliary or other ship owned or operated by a State and used, for the time being, only on government non-commercial service. However, each Party shall ensure by the adoption of appropriate measures not impairing the operations or operational capabilities of such ships owned or operated by it, that such ships act in a manner consistent, so far as is reasonable and practicable, with this Annex.

2. In applying paragraph 1 above, each Party shall take into account the importance of protecting the Antarctic environment.

3. Each Party shall inform the other Parties of how it implements this provision.

4. The dispute settlement procedure set out in Articles 18 to 20 of the Protocol shall not apply to this Article.

possible dans la pratique, pour la réception de l'ensemble des boues, eaux de ballast polluées, eaux de nettoyage des citernes, autres résidus et mélanges d'hydrocarbures, et des ordures en provenance des navires, sans imposer aux navires qui utilisent ces installations des retards anormaux et en tenant compte de leurs besoins.

3. Les Parties dont les navires utilisent les ports d'autres Parties, partant vers la zone du Traité sur l'Antarctique ou en revenant, doivent consulter ces Parties pour veiller à ce que la mise en place d'installations de réception portuaires n'impose pas une charge inéquitable aux Parties voisines de la zone du Traité sur l'Antarctique.

Article 10

Conception, construction, armement et équipement des navires

Lors de la conception, de la construction, de l'armement et de l'équipement des navires engagés dans des opérations en Antarctique ou dans le soutien de celles-ci, chaque Partie tient compte des objectifs de la présente Annexe.

Article 11

Immunité souveraine

1. La présente Annexe ne s'applique ni aux navires de guerre ou navires de guerre auxiliaires, ni aux autres navires appartenant à un Etat ou exploités par cet Etat, tant que celui-ci les utilise exclusivement à des fins gouvernementales et non commerciales. Cependant, chaque Partie doit s'assurer, en prenant des mesures appropriées qui ne compromettent pas les opérations ou la capacité opérationnelle des navires de ce type lui appartenant ou exploités par elle, que ceux-ci agissent d'une manière compatible avec la présente Annexe, pour autant que cela soit raisonnable dans la pratique.

2. En appliquant le paragraphe 1 ci-dessus, chaque Partie tient compte de l'importance que revêt la protection de l'environnement en Antarctique.

3. Chaque Partie informe les autres Parties de la manière dont elle met en oeuvre cette disposition.

4. La procédure de règlement des différends établie aux Articles 18 à 20 du Protocole ne s'applique pas à cet Article.

Article 12

Preventive measures and emergency preparedness and response

1. In order to respond more effectively to marine pollution emergencies or the threat thereof in the Antarctic Treaty area, the Parties, in accordance with Article 15 of the Protocol, shall develop contingency plans for marine pollution response in the Antarctic Treaty area, including contingency plans for ships (other than small boats that are part of the operations of fixed sites or of ships) operating in the Antarctic Treaty area, particularly ships carrying oil as cargo, and for oil spills, originating from coastal installations, which enter into the marine environment. To this end they shall:

- a) co-operate in the formulation and implementation of such plans; and
- b) draw on the advice of the Committee, the International Maritime Organization and other international organizations.

2. The Parties shall also establish procedures for cooperative response to pollution emergencies and shall take appropriate response actions in accordance with such procedures.

Article 13

Review

The Parties shall keep under continuous review the provisions of this Annex and other measures to prevent, reduce and respond to pollution of the Antarctic marine environment, including any amendments and new regulations adopted under MARPOL 73/78, with a view to achieving the objectives of this Annex.

Article 14

Relationship with MARPOL 73/78

With respect to those Parties which are also Parties to MARPOL 73/78, nothing in this Annex shall derogate from the specific rights and obligations thereunder.

Article 12

Mesures de prévention, préparation aux situations d'urgence et intervention

1. Afin de réagir plus efficacement aux cas d'urgence de pollution marine ou à la menace de tels cas dans la zone du Traité sur l'Antarctique, les Parties, conformément à l'Article 15 du Protocole, doivent établir des plans d'urgence pour faire face aux cas de pollution marine dans cette zone, et notamment des plans d'urgence pour les navires (autres que les petites embarcations qui sont utilisées pour les activités des sites fixes ou des navires) opérant dans la zone du Traité sur l'Antarctique, en particulier les navires transportant des cargaisons d'hydrocarbures, et des plans d'urgence en cas de déversements d'hydrocarbures dans le milieu marin provenant d'installations côtières. À cette fin:

- a) elles coopèrent pour élaborer et mettre en oeuvre ces plans; et
- b) elles s'appuient sur l'avis du Comité, de l'Organisation maritime internationale et d'autres organisations internationales.

2. Les Parties établissent également des procédures de coopération pour faire face aux cas urgents de pollution et prennent des mesures en vue d'intervenir de manière appropriée et conforme à ces procédures.

Article 13

Réexamen

Les Parties doivent soumettre à un réexamen permanent les dispositions de cette Annexe et d'autres mesures visant à prévenir, à réduire la pollution dans le milieu marin de l'Antarctique et à y répondre, notamment tous les amendements et les nouvelles règles adoptées dans MARPOL 73/78, en vue d'atteindre les objectifs de la présente Annexe.

Article 14

Relation avec MARPOL 73/78

En ce qui concerne les Parties qui sont également Parties à MARPOL 73/78, rien dans la présente Annexe ne déroge aux droits et obligations spécifiques qui en découlent.

Article 15

Amendment or modification

1. This Annex may be amended or modified by a measure adopted in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the amendment or modification shall be deemed to have been approved, and shall become effective, one year after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Antarctic Treaty Consultative Parties notifies the Depositary, within that time period, that it wishes an extension of that period or that it is unable to approve the measure.
2. Any amendment or modification of this Annex which becomes effective in accordance with paragraph 1 above shall thereafter become effective as to any other Party when notice of approval by it has been received by the Depositary.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, duly authorized, have signed the present Protocol.

DONE at Madrid this fourth day of October, one thousand nine hundred and ninety-one.

Article 15*Amendement ou modification*

1. La présente Annexe peut être amendée ou modifiée par une mesure adoptée conformément à l'Article IX, paragraphe 1, du Traité sur l'Antarctique. Sauf si la mesure en dispose autrement, l'amendement ou la modification est réputé avoir été approuvé et prend effet un an après la clôture de la Réunion consultative du Traité sur l'Antarctique au cours de laquelle l'amendement ou la modification aura été adopté, à moins qu'une ou plusieurs Parties consultatives au Traité sur l'Antarctique ne notifie au Dépositaire, durant cette période, qu'elle souhaite une prolongation de cette période ou qu'elle ne peut approuver la mesure.

2. Tout amendement ou toute modification de la présente Annexe qui prend effet conformément au paragraphe 1 ci-dessus, prend ensuite effet à l'égard de toute autre Partie à la date de réception par le Dépositaire de la notification d'approbation par celle-ci.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires sousignés, dûment autorisés, ont apposé leur signature au présent Protocole.

FAIT à Madrid, le quatre octobre mille neuf cent quatre vingt onze.

Het Protocol is ondertekend voor de volgende Staten:

Argentinië	4 oktober 1991
Australië	4 oktober 1991
België	4 oktober 1991
de Bondsrepubliek Duitsland	4 oktober 1991
Brazilië	4 oktober 1991
Canada	4 oktober 1991
Chili	4 oktober 1991
China	4 oktober 1991
Colombia	4 oktober 1991
de Democratische Volksrepubliek Korea	4 oktober 1991
Ecuador	4 oktober 1991
Finland	4 oktober 1991
Frankrijk	4 oktober 1991
Griekenland	4 oktober 1991
Hongarije	4 oktober 1991
Italië	4 oktober 1991
het Koninkrijk der Nederlanden	4 oktober 1991
Nieuw-Zeeland	4 oktober 1991
Noorwegen	4 oktober 1991
Oostenrijk	4 oktober 1991
Peru	4 oktober 1991
Polen	4 oktober 1991
Roemenië	4 oktober 1991
de Sovjet-Unie	4 oktober 1991
Spanje	4 oktober 1991
Uruguay	4 oktober 1991
de Verenigde Staten van Amerika	4 oktober 1991
het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland	4 oktober 1991
Zuid-Afrika	4 oktober 1991
Zweden	4 oktober 1991
Zwitserland	4 oktober 1991

C. VERTALING

Protocol betreffende milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica

Preamble

De Staten die Partij zijn bij dit Protocol bij het Verdrag inzake Antarctica, hierna te noemmen de Partijen,

Overtuigd van de noodzaak het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen beter te beschermen;

Overtuigd van de noodzaak het Antarctisch Verdragssysteem te verstevigen om te verzekeren dat Antarctica ook in de toekomst uitsluitend voor vreedzame doeleinden wordt gebruikt en niet het toneel wordt van strijd, noch het voorwerp van internationale geschillen;

Indachtig de speciale wettelijke en politieke status van Antarctica en de speciale verantwoordelijkheid van de Consultatieve Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica om ervoor zorg te dragen dat alle activiteiten in Antarctica in overeenstemming zijn met de doelstellingen en beginselen van het Verdrag inzake Antarctica;

Eraan herinnerend dat Antarctica is aangewezen als Speciaal Beschermd Gebied en verwijzend naar de andere krachtens het Antarctisch Verdragssysteem genomen maatregelen om het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen te beschermen;

Voorts erkennend de unieke mogelijkheden die Antarctica biedt voor wetenschappelijke waarneming en onderzoek van processen van zowel mondiale als regionale betekenis;

Opnieuw de instandhoudingsbeginselen bevestigend van het Verdrag inzake de instandhouding van de levende rijkdommen in de Antarctische wateren;

Ervan overtuigd dat de ontwikkeling van een alomvattend stelsel ter bescherming van het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen in het belang is van de gehele mensheid;

Geleid door de wens het Verdrag inzake Antarctica hiertoe aan te vullen;

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van dit Protocol wordt verstaan onder:

a. „Het Verdrag inzake Antarctica”: het Verdrag inzake Antarctica gedaan te Washington op 1 december 1959;

b. „gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is”: het gebied waarop de bepalingen van het Verdrag inzake Antarctica overeenkomstig artikel VI van dat Verdrag van toepassing zijn;

c. „Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica”: de vergaderingen zoals bedoeld in artikel IX van het Verdrag inzake Antarctica;

d. „Consultatieve Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica”: de Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica die het recht hebben vertegenwoordigers te benoemen die kunnen deelnemen aan de in artikel IX van dat Verdrag bedoelde vergaderingen;

e. „Antarctisch Verdragssysteem”: het Verdrag inzake Antarctica, de krachtens dat Verdrag van kracht zijnde maatregelen, de daarmee samenhangende afzonderlijke internationale van kracht zijnde juridische instrumenten en de op grond van deze juridische instrumenten van kracht zijnde maatregelen;

f. „scheidsgerecht”: het scheidsgerecht ingesteld overeenkomstig het aanhangsel bij dit Protocol, dat hiervan een integrerend deel uitmaakt;

g. „Commissie”: de overeenkomstig artikel 11 ingestelde Commissie voor Milieubescherming.

Artikel 2

Doelstelling en aanwijzing

De Partijen verplichten zich ertoe het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen op alomvattende wijze te beschermen en wijzen hierbij Antarctica aan als natuurnatuurreservaat, ten dienste van vrede en wetenschap.

Artikel 3

Milieubeginselen

1. De bescherming van het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen alsmede de intrinsieke waarde van Antarctica, met inbegrip van de wildernis van Antarctica, de esthetische waarden en de waarde van Antarctica als gebied voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, in het bijzonder onderzoek dat essentieel is voor inzicht in het milieu van de gehele aarde, vormen fundamentele uitgangspunten bij het plannen en uitvoeren van alle activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is.

2. Hiertoe:

a. worden activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, zo gepland en uitgevoerd dat nadelige gevolgen voor het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosysteem beperkt worden;

b. worden activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is zo gepland en uitgevoerd dat het volgende vermeden wordt:

i. nadelige gevolgen voor klimaat of weerpatronen;

- ii. belangrijke nadelige gevolgen voor de kwaliteit van lucht of water;
- iii. belangrijke veranderingen in de milieuomstandigheden van de atmosfeer, het land (met inbegrip van de binnenwateren), het ijs en de zee;
- iv. veranderingen die schadelijk zijn voor de verspreiding, rijkdom of produktiviteit van dier- en plantesoorten en dier- en plantepopulaties;
- v. verder in gevaar brengen van bedreigde of uitstervende soorten of populaties daarvan; of
- vi. aantasting van, of wezenlijk gevaar voor, gebieden van biologisch, wetenschappelijk, historisch, of esthetisch belang, of van belang als wildernis;
- c. wordt het uitgangspunt voor de planning en uitvoering van activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, gevormd door informatie die toereikend is om vooraf de eventuele effecten van deze activiteiten voor het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen en voor de waarde van Antarctica voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek te kunnen beoordelen en een gefundeerde mening hierover te vormen; bij deze beoordeling wordt ten volle rekening gehouden met:
 - i. de omvang van de activiteit, met inbegrip van de duur en de intensiteit hiervan en het gebied waarin deze plaatsvindt;
 - ii. de cumulatieve effecten van de activiteit, zowel ten gevolge van de activiteit zelf als de combinatie hiervan met andere activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is;
 - iii. de vraag of de activiteit een andere activiteit in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, nadrukkelijk beïnvloedt;
 - iv. de vraag of er technologie en procedures beschikbaar zijn voor milieuveilige werkzaamheden;
 - v. de vraag of het vermogen aanwezig is om sleutelcomponenten van het milieu en onderdelen van het ecosysteem te observeren ten einde nadelige gevolgen van een activiteit te onderkennen en hieromtrent vroegtijdig te waarschuwen en de veranderingen in de uitvoeringsprocedures aan te brengen die op grond van de uit observatie of toegenomen kennis van het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen verkregen resultaten, nodig kunnen zijn; en
 - vi. de vraag of het vermogen aanwezig is om snel en doeltreffend ongevallen te bestrijden, met name ongevallen die gevolgen voor het milieu kunnen hebben.
- d. er vindt regelmatig en doeltreffend waarneming plaats om de gevolgen van aan de gang zijnde activiteiten te beoordelen, met inbegrip van de verificatie van voorspelde effecten;

e. er vindt regelmatig doeltreffende observatie plaats om vroegtijdige ontdekking van eventuele onvoorziene gevolgen voor het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen, voortvloeiend uit activiteiten binnen en buiten het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, te vergemakkelijken.

3. Bij de planning en uitvoering van activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, wordt voorrang verleend aan wetenschappelijk onderzoek en staat het behoud van de waarde van Antarctica als gebied voor het verrichten van dergelijk onderzoek, met inbegrip van onderzoek dat essentieel is voor inzicht in het milieu van de gehele aarde, voorop.

4. Activiteiten voortvloeiende uit programma's voor wetenschappelijk onderzoek en toeristische activiteiten die worden ondernomen in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, alsmede alle andere gouvernementele en niet-gouvernementele activiteiten ondernomen in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is en waarvan overeenkomstig artikel VII, vijfde lid, van het Verdrag inzake Antarctica, vooraf kennisgeving dient te worden gedaan, met inbegrip van logistieke ondersteuning,

a. vinden plaats op een met de beginselen in dit artikel verenigbare wijze; en

b. worden gewijzigd, geschorst of afgelast indien deze leiden of dreigen te leiden tot effecten voor het Antarctisch milieu of de daarvan afhankelijke of daarmee samenhangende ecosystemen die niet verenigbaar zijn met deze beginselen.

Artikel 4

Samenhang met de andere onderdelen van het Antarctisch Verdragssysteem

1. Dit Protocol is een aanvulling op het Verdrag inzake Antarctica en verandert of wijzigt dit Verdrag niet.

2. Geen enkele bepaling van dit Protocol doet afbreuk aan de rechten en verplichtingen van de Partijen bij dit Protocol krachtens andere binnen het Antarctisch Verdragssysteem van kracht zijnde internationale juridische instrumenten.

Artikel 5

Verenigbaarheid met de andere onderdelen van het Antarctisch Verdragssysteem

De Partijen treden in overleg en werken samen met de Verdragsluitende Partijen bij de andere binnen het Antarctisch Verdragssysteem

van kracht zijnde internationale juridische instrumenten en hun onderscheiden instellingen ten einde te verzekeren dat de doelstellingen van dit Protocol worden bereikt en zijn beginselen gehandhaafd en ten einde te vermijden dat het bereiken van de doelstellingen en het handhaven van de beginselen van die juridische instrumenten worden belemmerd of dat de toepassing van die juridische instrumenten en dit Protocol niet met elkaar verenigbaar zijn.

Artikel 6

Samenwerking

1. De Partijen werken samen bij het plannen en uitvoeren van activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is. Hiertoe streeft elke Partij ernaar:

a. samenwerkingsprogramma's van wetenschappelijke, technische en educatieve waarde, betreffende de bescherming van het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen, te bevorderen;

b. andere Partijen gepaste bijstand te verlenen bij het opstellen van milieu-effectrapportages;

c. andere Partijen op verzoek informatie te verstrekken inzake een mogelijk risico voor het milieu en bijstand te verlenen om de eventueel schadelijke gevolgen van ongevallen voor het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen, tot een minimum te beperken;

d. in overleg te treden met andere Partijen inzake de keuze van plaatsen voor toekomstige stations en andere faciliteiten ten einde cumulatieve effecten ten gevolge van een uitzonderlijk hoge concentratie hiervan op één plaats te vermijden;

e. eventueel gezamenlijk expedities te ondernemen en het gebruik van stations en andere faciliteiten te delen; en

f. de stappen te ondernemen die worden overeengekomen in de Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica.

2. Elke Partij verbint zich, voor zover mogelijk, tot het delen van informatie die nuttig kan zijn voor andere Partijen bij het plannen en uitvoeren van hun activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, om het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen te beschermen.

3. De Partijen werken samen met de Partijen die jurisdictie uitoefenen in de aan het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is grenzende gebieden, ten einde te verzekeren dat activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, geen nadelige effecten hebben voor het milieu in die gebieden.

Artikel 7

Verbod van activiteiten betreffende minerale rijkdommen

Met uitzondering van wetenschappelijk onderzoek is elke activiteit betreffende minerale rijkdommen verboden.

Artikel 8

Milieu-effectrapportage

1. Op voorgenomen activiteiten zoals bedoeld in het tweede lid hieronder zijn de in Bijlage I beschreven procedures voor het vooraf beoordelen van de effecten van deze activiteiten voor het Antarctisch milieu of de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen van toepassing al naar gelang de effecten van deze activiteiten worden gekenschetst als:

- a. minder dan een gering of tijdelijk effect;
- b. een gering of tijdelijk effect; of
- c) meer dan een gering of tijdelijk effect.

2. Alle Partijen zien erop toe dat de in Bijlage I beschreven milieurapportage- en beoordelingsprocedures worden toegepast bij de planning voorafgaande aan beslissingen inzake activiteiten voortvloeiende uit programma's voor wetenschappelijk onderzoek en toeristische activiteiten die worden ondernomen in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, alsmede alle andere gouvernementele en niet-gouvernementele activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is en waarvan krachtens artikel VI, vijfde lid, van het Verdrag inzake Antarctica, vooraf kennisgeving dient te worden gedaan, met inbegrip van daarmee samenhangende logistieke ondersteuning.

3. De in Bijlage I beschreven milieurapportage- en beoordelingsprocedures zijn van toepassing op elke verandering in een activiteit, ongeacht of deze verandering voortvloeit uit een toename of afname van de intensiteit van een bestaande activiteit, uit het toevoegen van een activiteit, het buiten dienst stellen van een faciliteit, of anderszins.

4. Wanneer activiteiten gezamenlijk door meer Partijen worden gepland, benoemen de betrokken Partijen uit hun midden één persoon die de toepassing van de in Bijlage I beschreven milieu-effectrapportageprocedures coördineert.

Artikel 9

Bijlagen

1. De Bijlagen bij dit Protocol maken een integrerend deel hiervan uit.

2. Naast de Bijlagen I-IV kunnen bijlagen worden aangenomen en van kracht worden overeenkomstig artikel IX van het Verdrag inzake Antarctica.

3. Veranderingen en wijzigingen van Bijlagen kunnen worden aangenomen en van kracht worden overeenkomstig artikel IX van het Verdrag inzake Antarctica, met dien verstande dat elke Bijlage een bepaling kan bevatten om veranderingen en wijzigingen op versnelde wijze van kracht te doen worden.

4. Bijlagen en alle veranderingen en wijzigingen hiervan die overeenkomstig het tweede en derde lid hierboven van kracht zijn geworden, treden in werking voor een Verdragsluitende Partij bij het Verdrag inzake Antarctica die geen Consultatieve Partij bij het Verdrag inzake Antarctica is, of geen Consultatieve Partij bij het Verdrag inzake Antarctica was op het tijdstip waarop deze werden aangenomen, wanneer de Depositaris mededeling van goedkeuring heeft ontvangen van die Verdragsluitende Partij, tenzij in een dergelijke Bijlage ten aanzien van de inwerkingtreding van een verandering of wijziging hiervan anders wordt bepaald.

5. Tenzij in een bijlage anders wordt bepaald, zijn de in de artikelen 18 tot en met 20 beschreven procedures voor de beslechting van geschillen van toepassing op de bijlagen.

Artikel 10

Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica

1. De Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica stellen, met gebruikmaking van de beste ter beschikking staande wetenschappelijke en technische adviezen, het volgende vast:

a. het beleid voor de alomvattende bescherming van het Antartisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen, overeenkomstig de bepalingen van dit Protocol; en

b. maatregelen voor de toepassing van dit Protocol, krachtens artikel IX van het Verdrag inzake Antarctica.

2. De Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica bezien het werk van de Commissie en maken ten volle gebruik van haar adviezen en aanbevelingen voor het uitvoeren van de in het eerste lid hierboven bedoelde taken alsmede van de adviezen van de Wetenschappelijke Commissie voor Onderzoek op Antarctica.

Artikel 11

Commissie voor milieubescherming

1. Hierbij wordt de Commissie voor Milieubescherming ingesteld.

2. Elke Partij heeft het recht lid te zijn van de Commissie en een vertegenwoordiger te benoemen, die kan worden vergezeld door deskundigen en adviseurs.

3. Iedere Partij bij het Verdrag inzake Antarctica die geen Partij is bij dit Protocol kan de status van waarnemer in de Commissie hebben.

4. De Commissie nodigt de President van de Wetenschappelijke Commissie voor Onderzoek op Antarctica en de Voorzitter van de Wetenschappelijke Commissie voor de Instandhouding van de Levende Rijkdommen in de Antarctische Wateren, uit als waarnemer aan de bijeenkomsten deel te nemen. Met goedkeuring van de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica, kan de Commissie ook andere ter zake gespecialiseerde wetenschappelijke en technische organisaties en milieuorganisaties die een bijdrage kunnen leveren aan haar werk, uitnodigen als waarnemer aan haar bijeenkomsten deel te nemen.

5. De Commissie dient op elke bijeenkomst een rapport in bij de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica. Dit rapport bevat alle op de bijeenkomst behandelde aangelegenheden en geeft de tot uitdrukking gebrachte meningen weer. Het rapport wordt toegezonden aan alle Partijen en waarnemers die de bijeenkomst bijwonen en wordt vervolgens ter beschikking van het publiek gesteld.

6. De Commissie stelt haar reglement van orde vast; dit dient te worden goedgekeurd door de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica.

Artikel 12

Taken van de Commissie

1. De Commissie heeft tot taak de Partijen te adviseren en voor de Partijen aanbevelingen te formuleren in verband met de toepassing van dit Protocol, met inbegrip van de werking van de Bijlagen, ter bestudering op de Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica, en verricht de andere taken die haar kunnen worden opgedragen door de Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica. In het bijzonder dient de Commissie advies te geven inzake:

a. de doeltreffendheid van de ingevolge dit Protocol getroffen maatregelen;

b. de noodzaak deze maatregelen bij te stellen, te versterken of anderszins te verbeteren;

c. eventuele behoefté aan aanvullende maatregelen, met inbegrip van de behoefté aan aanvullende bijlagen;

d. de toepassing en uitvoering van de in artikel 8 en Bijlage I beschreven milieu-effectrapportageprocedures;

e. middelen om de milieu-effecten van activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is tot een minimum te beperken of te verminderen;

f. procedures voor situaties die dringend optreden vereisen, met inbegrip van optreden in het geval van milieubedreigende noodsituaties;

g. de werking en verdere ontwikkeling van het Antarctisch Systeem van Beschermd Gebieden;

h. inspectieprocedures, met inbegrip van modellen voor de inspectierapporten en controlelijsten voor het uitvoeren van inspecties;

i. het verzamelen, archiveren, uitwisselen en evalueren van informatie met betrekking tot milieubescherming;

j. de staat waarin het Antarctisch milieu verkeert; en

k. de noodzaak om wetenschappelijk onderzoek te verrichten, met inbegrip van observatie van het milieu, in verband met de toepassing van dit Protocol.

2. Bij de uitvoering van haar taken treedt de Commissie eventueel in overleg met de Wetenschappelijke Commissie voor Onderzoek op Antarctica, de Wetenschappelijke Commissie voor de Instandhouding van de Levende Rijkdommen in de Antarctische Wateren en andere ter zake gespecialiseerde wetenschappelijke en technische organisaties en milieuorganisaties.

Artikel 13

Naleving van dit Protocol

1. Elke Partij neemt de binnen haar bevoegdheid vallende passende maatregelen, met inbegrip van het aannemen van wetten en regelingen, bestuursmaatregelen en handhavingsmaatregelen, om naleving van dit Protocol te verzekeren.

2. In overeenstemming met het Handvest der Verenigde Naties doet elke Partij passende inspanningen om te voorkomen dat activiteiten worden ontplooid die in strijd zijn met dit Protocol.

3. Elke Partij stelt alle andere Partijen in kennis van de maatregelen die zij ingevolge het eerste en tweede lid hierboven treft.

4. Elke Partij vestigt de aandacht van alle andere Partijen op activiteiten die naar haar mening de uitvoering van de doelstellingen en de handhaving van de beginselen van dit Protocol raken.

5. De Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica vestigen de aandacht van elke Staat die geen Partij is bij dit Protocol op activiteiten die worden ondernomen door die Staat, diens instanties, organen, natuurlijke personen of rechtspersonen, schepen, luchtvaartuigen of andere transportmiddelen die de uitvoering van de

doelstellingen en de handhaving van de beginselen van dit Protocol raken.

Artikel 14

Inspectie

1. Ten einde de bescherming van het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen te bevorderen, en de naleving van dit Verdrag te verzekeren, organiseren de Consultatieve Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica, individueel of gezamenlijk, inspecties door waarnemers, overeenkomstig artikel VII van het Verdrag inzake Antarctica.

2. Waarnemers zijn:

- waarnemers aangewezen door een Consultatieve Partij bij het Verdrag inzake Antarctica die onderdaan zijn van die Partij; en
- waarnemers aangewezen door de Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica om inspecties uit te voeren krachtens door een Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica vast te stellen procedures.

3. De Partijen werken ten volle samen met waarnemers die inspecties uitvoeren, en dragen er zorg voor dat de waarnemers gedurende de inspecties toegang krijgen tot alle delen van stations, installaties, materieel, schepen en luchtvaartuigen waar zij krachtens artikel VII, derde lid, van het Verdrag inzake Antarctica inspecties mogen uitvoeren, alsmede tot alle registers die hierover worden bijgehouden en die ingevolge dit Protocol zijn vereist.

4. Inspectierapporten worden toegezonden aan de Partijen over wier stations, installaties, materieel, schepen of luchtvaartuigen rapporten zijn opgemaakt. Nadat deze Partijen in staat zijn gesteld commentaar te geven, worden de rapporten en het commentaar daarop toegezonden aan alle Partijen en de Commissie, bestudeerd op de eerstvolgende Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica, en vervolgens ter beschikking van het publiek gesteld.

Artikel 15

Bestrijdingsacties in noodsituaties

1. Ten einde milieubedreigende noodsituaties in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, te bestrijden, stemt elke Partij ermee in:

- snel doeltreffende bestrijdingsacties te ondernemen in noodsituaties die zich kunnen voordoen bij het uitvoeren van wetenschappelijke onderzoeksprogramma's, toeristische activiteiten en alle andere

gouvernementele en niet-gouvernementele activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, en waarvan vooraf krachtens artikel VII, vijfde lid, van het Verdrag inzake Antarctica, kennisgeving dient te worden gedaan, met inbegrip van daarmee samenhangende logistieke ondersteuning; en

b. rampenplannen op te stellen om ongevallen met mogelijke nadelige gevolgen voor het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen te bestrijden.

2. Hier toe:

a. werken de Partijen samen bij het formuleren en uitvoeren van deze rampenplannen; en

b. stellen de Partijen procedures op voor een onmiddellijke kennisgeving van milieubedreigende noodsituaties en een gezamenlijke bestrijding hiervan.

3. Voor de toepassing van dit artikel maken de Partijen gebruik van de adviezen van de ten dienste staande internationale organisaties.

Artikel 16

Aansprakelijkheid

Overeenkomstig de doelstellingen van dit Protocol voor de alomvattende bescherming van het Antarctisch milieu en de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen, verbinden de Partijen zich ertoe regels en procedures uit te werken ten aanzien van de aansprakelijkheid voor schade ten gevolge van activiteiten die plaatsvinden in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is en die onder dit Protocol vallen. Deze regels en procedures worden opgenomen in een of meerdere bijlagen die worden aangenomen overeenkomstig artikel 9, tweede lid.

Artikel 17

Jaarlijks verslag van de Partijen

1. Elke Partij brengt jaarlijks verslag uit over de stappen die zijn ondernomen om dit Protocol toe te passen. Deze verslagen bevatten de overeenkomstig artikel 13, derde lid, gedane kennisgevingen, de overeenkomstig artikel 15 opgestelde rampenplannen en alle andere ingevolge dit Protocol vereiste kennisgevingen en informatie ten aanzien waarvan geen andere bepaling bestaat omtrent toezending en uitwisseling.

2. De overeenkomstig het eerste lid hierboven opgestelde verslagen worden toegezonden aan alle Partijen en aan de Commissie, bestudeerd op de eerstvolgende Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica en ter beschikking van het publiek gesteld.

Artikel 18

Beslechting van geschillen

Indien een geschil ontstaat over de uitlegging of de toepassing van dit Protocol, treden de Partijen bij dit geschil, op verzoek van een van hen, zo spoedig mogelijk met elkaar in overleg om het geschil te regelen via onderhandelingen, onderzoek, bemiddeling, conciliatie, arbitrage, gerechtelijke beslissing of andere vreedzame methoden die de partijen bij het geschil overeenkomen.

Artikel 19

Keuze van procedure voor de beslechting van geschillen

1. Elke Partij kan, bij ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van, of toetreding tot dit Protocol, of te allen tijde daarna, door middel van een schriftelijke verklaring een of beide volgende middelen kiezen voor de beslechting van geschillen inzake de uitlegging of toepassing van de artikelen 7, 8 en 15, en van de bepalingen van een Bijlage, tenzij in een Bijlage anders wordt bepaald, en van artikel 13, voor zover verband houdend met deze artikelen en bepalingen:
 - a. het Internationale Gerechtshof;
 - b. het scheidsgerecht.
2. Een ingevolge het eerste lid hierboven afgelegde verklaring laat de werking van artikel 18 en artikel 20, tweede lid, onverlet.
3. Een Partij die geen verklaring heeft afgelegd ingevolge het eerste lid hierboven of ten aanzien waarvan een verklaring niet langer van kracht is, wordt geacht de bevoegdheid van het scheidsgerecht te hebben aanvaard.
4. Indien de partijen bij een geschil dezelfde middelen hebben aanvaard om een geschil te beslechten, kan het geschil uitsluitend via deze procedure worden beslecht, tenzij de partijen anders overeenkomen.
5. Indien de partijen niet hetzelfde middel hebben aanvaard om een geschil te beslechten, of indien zij beide methoden hebben aanvaard, kan het geschil uitsluitend worden voorgelegd aan het scheidsgerecht, tenzij de partijen anders overeenkomen.
6. Een ingevolge het eerste lid hierboven afgelegde verklaring blijft van kracht tot aan het verstrijken van de geldigheidsduur hiervan overeenkomstig de erin vervatte voorwaarden of tot drie maanden nadat een schriftelijke kennisgeving van herroeping is nedergelegd bij de Depositaris.

7. Een nieuwe verklaring, een kennisgeving van herroeping of het verstrijken van de geldigheidsduur van een verklaring hebben geen enkele invloed op de procedures die aanhangig zijn bij het Internationale Gerechtshof of het scheidsgerecht, tenzij de partijen bij het geschil anders overeenkomen.

8. Verklaringen en kennisgevingen zoals bedoeld in dit artikel worden nedergelegd bij de Depositaris, die afschriften hiervan doet toekomen aan alle Partijen.

Artikel 20

Procedure voor de beslechting van geschillen

1. Indien de partijen bij een geschil inzake de uitlegging of toepassing van de artikelen 7, 8 en 15, of inzake de bepalingen van een Bijlage, tenzij in de Bijlage anders is bepaald, of inzake artikel 13, voor zover verband houdend met deze artikelen en bepalingen, niet binnen 12 maanden na verzoek om overleg ingevolge artikel 18, overeenstemming hebben bereikt over een middel om het geschil te regelen, wordt het geschil op verzoek van een partij hierbij ter beslechting voorgelegd overeenkomstig de in artikel 19, vierde en vijfde lid, vastgestelde procedure.

2. Het scheidsgerecht is niet bevoegd te beslissen in of een uitspraak te doen over een aangelegenheid die onder artikel IV van het Verdrag inzake Antarctica valt. Bovendien kan geen bepaling in dit Protocol zodanig worden uitgelegd dat hiermee bevoegdheid of jurisdictie wordt toegekend aan het Internationale Gerechtshof of een ander voor de beslechting van geschillen tussen Partijen ingesteld gerecht om in een onder artikel IV van het Verdrag inzake Antarctica vallende aangelegenheid te beslissen of anderszins een uitspraak hierover te doen.

Artikel 21

Ondertekening

Dit Protocol wordt op 4 oktober 1991 te Madrid en daarna tot 3 oktober 1992 te Washington opengesteld voor ondertekening door alle Staten die Partij zijn bij het Verdrag inzake Antarctica.

Artikel 22

Bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding

1. Dit Protocol dient door de ondertekenende Staten te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd.

2. Na 3 oktober 1992 staat dit Protocol open voor toetreding door elke Staat die Partij is bij het Verdrag inzake Antarctica.

3. De akten van bekraftiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding worden nedergelegd bij de Regering van de Verenigde Staten, die hierbij wordt aangewezen als de Depositaris.

4. Na de datum waarop dit Protocol in werking is getreden ondernemen de Consultatieve Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica niets naar aanleiding van een kennisgeving betreffende het recht van een Verdragsluitende Partij om vertegenwoordigers te benoemen die overeenkomstig artikel IX, tweede lid, van het Verdrag inzake Antarctica kunnen deelnemen aan Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica, voordat die Partij dit Protocol heeft bekraftigd, aanvaard of goedgekeurd, of tot dit Protocol is toegetreden.

Artikel 23

Inwerkingtreding

1. Dit Protocol treedt in werking op de dertigste dag volgende op de datum van nederlegging van de akten van bekraftiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding door alle Staten die Consultatieve Partij bij het Verdrag inzake Antarctica zijn op de datum waarop dit Protocol is aangenomen.

2. Voor elke Partij bij het Verdrag inzake Antarctica die, na de datum van inwerkingtreding van dit Protocol, een akte van bekraftiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding nederlegt, treedt dit Protocol in werking op de dertigste dag volgende op deze nederlegging.

Artikel 24

Voorbehouden

Voorbehouden ten aanzien van dit Protocol zijn niet toegestaan.

Artikel 25

Wijziging of amendering

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 9 kan dit Protocol te allen tijde worden gewijzigd of geamendeerd overeenkomstig de in artikel XII, eerste lid, letters a en b, van het Verdrag inzake Antarctica beschreven procedures.

2. Indien na verloop van vijftig jaar te rekenen van de datum van inwerkingtreding van dit Protocol een Consultatieve Partij bij het Verdrag inzake Antarctica zulks door middel van een aan de Depositaris gerichte kennisgeving verzoekt, wordt zo spoedig mogelijk een conferentie belegd om de werking van dit Protocol te toetsen.

3. Een op een dergelijke, ingevolge het tweede lid hierboven, bijeengeroepen Toetsingsconferentie voorgestelde wijziging of amendering wordt aangenomen met een meerderheid van de Partijen, met inbegrip van 3/4 van de Staten die Consultatieve Partij bij het Verdrag inzake Antarctica waren op het tijdstip waarop dit Protocol werd aangenomen.

4. Een wijziging of amendering die ingevolge het derde lid van dit artikel is aangenomen, treedt in werking na bekraftiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding door 3/4 van de Consultatieve Partijen, met inbegrip van de bekraftiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding van alle Staten die Consultatieve Partij bij het Verdrag inzake Antarctica zijn op het tijdstip waarop dit Protocol werd aangenomen.

5. a. Wat betreft artikel 7, het hierin vervatte verbod op activiteiten betreffende minerale rijkdommen van Antarctica blijft geldig tenzij een bindend rechtsregime van kracht is inzake activiteiten betreffende minerale rijkdommen van Antarctica dat een overeengekomen methode bevat om vast te stellen of dergelijke activiteiten aanvaardbaar zijn, en zo ja, onder welke voorwaarden. Dit regime stelt ten volle de belangen veilig van alle Staten bedoeld in artikel IV van het Verdrag inzake Antarctica en past de beginselen daarvan toe. Derhalve dient een op een in het tweede lid hierboven bedoelde Conferentie voorgestelde wijziging of amendering van artikel 7 een dergelijk bindend rechtsregime te bevatten.

b. Indien een dergelijke wijziging of amendering niet binnen drie jaar te rekenen van de datum van aanneming hiervan in werking is getreden, kan iedere Partij op elk tijdstip daarna de Depositaris ervan in kennis stellen dat zij zich terugtrekt uit dit Protocol; deze terugtrekking wordt twee jaar nadat de Depositaris kennisgeving hiervan heeft ontvangen van kracht.

Artikel 26

Kennisgevingen door de Depositaris

De Depositaris stelt alle Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica in kennis van het volgende:

a. ondertekeningen van dit Protocol en de nederlegging van de akten van bekraftiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;

- b. de datum van inwerkingtreding van dit Protocol en eventuele aanvullende bijlagen;
- c. de datum van inwerkingtreding van eventuele amenderingen of wijzigingen van dit Protocol;
- d. de nederlegging van verklaringen en kennisgevingen ingevolge artikel 19; en
- e. iedere kennisgeving ontvangen ingevolge artikel 25, vijfde lid, letter b.

Artikel 27

Authentieke teksten en registratie bij de Verenigde Naties

- 1. Dit Protocol, opgesteld in de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek, wordt nedergelegd in het archief van de Regering van de Verenigde Staten van Amerika, die voor eensluidend gewaarmerkte afschriften hiervan toezendt aan alle Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica.
- 2. Dit Protocol wordt door de Depositaris geregistreerd overeenkomstig artikel 102 van het Handvest der Verenigde Naties.

Aanhangsel bij het Protocol

Arbitrage

Artikel 1

- 1. Het scheidsgerecht wordt ingesteld en functioneert overeenkomstig dit Protocol, met inbegrip van dit Aanhangsel.
- 2. De in dit Aanhangsel bedoelde Secretaris is de Secretaris-Generaal van het Permanente Hof van Arbitrage.

Artikel 2

- 1. Elke Partij heeft het recht maximaal drie arbiters aan te wijzen, van wie ten minste een wordt aangewezen binnen drie maanden nadat dit Protocol voor die Partij in werking treedt. Elke arbiter dient ervaring te hebben met Antarctische aangelegenheden, te beschikken over grondige kennis van het internationale recht en in hoog aanzien te staan wat rechtvaardigheid, bekwaamheid en integriteit aangaat. De namen van de aldus aangewezen personen vormen de lijst van arbiters. Elke Partij handhaeft te allen tijde de naam van ten minste een arbiter op de lijst.
- 2. Behoudens het derde lid hieronder blijft een door een Partij aangewezen arbiter voor een tijdvak van vijf jaar op de lijst en kan

opnieuw door die Partij worden aangewezen voor verdere tijdvakken van vijf jaar.

3. Een Partij die een arbiter heeft aangewezen kan de naam van die arbiter van de lijst verwijderen. Indien een arbiter overlijdt of indien om enige reden een Partij de naam van een door haar aangewezen arbiter van de lijst verwijdert, stelt deze Partij de Secretaris hiervan onverwijd in kennis. Een arbiter wiens naam van de lijst is verwijderd, blijft zitting hebben in elk scheidsgerecht waarin hij is benoemd, tot de beëindiging van de procedures voor het scheidsgerecht.

4. De Secretaris draagt er zorg voor dat een bijgewerkte lijst van de ingevolge dit artikel aangewezen arbiters wordt aangehouden.

Artikel 3

1. Het scheidsgerecht is samengesteld uit drie arbiters, die als volgt worden benoemd:

a. De partij bij het geschil die de procedure begint, benoemt een arbiter, die haar onderdaan mag zijn, uit de in artikel 2 bedoelde lijst. Deze benoeming wordt opgenomen in de kennisgeving bedoeld in artikel 4.

b. Binnen veertig dagen na ontvangst van deze kennisgeving benoemt de andere partij bij het geschil de tweede arbiter, die haar onderdaan mag zijn, door een keuze uit de in artikel 2 bedoelde lijst.

c. Binnen zestig dagen na de benoeming van de tweede arbiter, benoemen de partijen bij het geschil in onderlinge overeenstemming de derde arbiter door een keuze uit de lijst bedoeld in artikel 2. De derde arbiter mag geen onderdaan zijn van en niet voor de in artikel 2 bedoelde lijst zijn aangewezen door een partij bij het geschil, en mag niet dezelfde nationaliteit hebben als een van de eerste twee arbiters. De derde arbiter is voorzitter van het scheidsgerecht.

d. Indien de tweede arbiter niet binnen het voorgeschreven tijdvak is benoemd, of indien de partijen bij het geschil niet binnen het voorgeschreven tijdvak overeenstemming hebben bereikt over de benoeming van de derde arbiter, wordt, op verzoek van een der partijen bij het geschil, de benoeming van de arbiter of de arbiters verricht door de President van het Internationale Gerechtshof, door een keuze uit de in artikel 2 bedoelde lijst, met inachtneming van de voorwaarden gesteld in de letters b en c hierboven, binnen dertig dagen nadat de President dit verzoek heeft ontvangen. Bij het uitvoeren van de in deze letter aan hem of haar toebedeelde taken, treedt de President van het Hof in overleg met de partijen bij het geschil.

e. Indien de President van het Internationale Gerechtshof niet in staat is de taken die hem of haar in letter d hierboven zijn toegewezen, uit te voeren of indien deze een onderdaan is van een partij bij het geschil, worden de taken uitgevoerd door de Vice-President van het

Hof, behalve indien de Vice-President niet in staat is deze taken uit te voeren dan wel een onderdaan is van een partij bij het geschil, in welk geval de taken worden uitgevoerd door het lid van het Hof dat het hoogste is in anciënniteit en dat beschikbaar is en geen onderdaan is van een partij bij het geschil.

2. Elke vacature wordt vervuld op de voor de oorspronkelijke benoeming voorgeschreven wijze.

3. Bij elk geschil waarbij meer dan twee partijen zijn betrokken, benoemen de partijen die hetzelfde belang hebben in onderlinge overeenstemming een arbiter, binnen het in het eerste lid, letter b, hierboven aangegeven tijdvak.

Artikel 4

De partij bij het geschil die de procedure begint, stelt de andere partij of partijen bij het geschil en de Secretaris schriftelijk hiervan in kennis. Deze kennisgeving bevat een uiteenzetting van de eis en de gronden waarop deze is gebaseerd. De kennisgeving wordt door de Secretaris aan alle Partijen toegezonden.

Artikel 5

1. Tenzij de partijen bij het geschil anders overeenkomen, vindt de arbitrage plaats te 's-Gravenhage, waar de registers van het scheidsgerecht worden bewaard. Het scheidsgerecht stelt zijn eigen procedureregels vast. Deze regels verzekeren dat elke partij bij het geschil ten volle de gelegenheid heeft te worden gehoord en haar zaak uiteen te zetten en tevens dat de procedure een vlot verloop heeft.

2. Het scheidsgerecht kan tegeneisen die voortkomen uit het geschil horen en erover beslissen.

Artikel 6

1. Indien het scheidsgerecht van mening is dat het prima facie krachtens dit Protocol jurisdictie heeft, kan het:

a. op verzoek van een der partijen bij het geschil, de voorlopige voorzieningen aangeven die het nodig acht om de onderscheiden rechten van de partijen bij het geschil te beschermen;

b. alle voorlopige voorzieningen voorschrijven die het gezien de omstandigheden gepast acht om ernstige schade aan het Antarctisch milieu of de daarvan afhankelijke en daarmee samenhangende ecosystemen te voorkomen.

2. De partijen bij het geschil houden zich onverwijld aan alle krachtens het eerste lid, letter b, hierboven voorgeschreven voorlopige maatregelen, in afwachting van een uitspraak krachtens artikel 10.

3. Niettegenstaande het in artikel 20, van het Protocol genoemde tijdvak, kan een partij bij het geschil te allen tijde door middel van kennisgeving aan de andere partij of partijen bij het geschil en aan de Secretaris, overeenkomstig artikel 4, verzoeken buitengewone spoed te betrachten bij het instellen van het scheidsgerecht om voorlopige noodvoorzieningen overeenkomstig dit artikel aan te geven of voor te schrijven. In een dergelijk geval wordt het scheidsgerecht zo spoedig mogelijk samengesteld overeenkomstig artikel 3, behalve dat de tijdvakken in artikel 3, eerste lid, letters b, c, en d, voor elk van deze gevallen worden teruggebracht tot 14 dagen. Het scheidsgerecht beslist over het verzoek om voorlopige noodvoorzieningen binnen twee maanden na benoeming van zijn voorzitter.

4. Na een beslissing van het scheidsgerecht inzake een verzoek om voorlopige noodvoorzieningen overeenkomstig het derde lid hierboven, vindt de beslechting van het geschil plaats overeenkomstig de artikelen 18, 19 en 20 van het Protocol.

Artikel 7

Een Partij die van mening is dat zij een algemeen dan wel individueel rechtsbelang heeft dat wezenlijk kan worden geraakt door de uitspraak van een scheidsgerecht, kan interveniëren in de procedure, tenzij het scheidsgerecht anders bepaalt.

Artikel 8

De partijen bij het geschil vergemakkelijken het werk van het scheidsgerecht en voorzien het met name, in overeenstemming met hun wetgeving en met gebruikmaking van alle ten dienste staande middelen, van alle relevante documenten en informatie en stellen het in staat, waar nodig, getuigen of deskundigen op te roepen en verklaringen van hen te verkrijgen.

Artikel 9

Indien een van de partijen bij het geschil niet voor het scheidsgerecht verschijnt of haar zaak niet verdedigt, kan elke andere partij bij het geschil het scheidsgerecht verzoeken de procedure voort te zetten en een uitspraak te doen.

Artikel 10

1. Het scheidsgerecht doet een uitspraak in de aan het scheidsgerecht voorgelegde geschillen op basis van de bepalingen in het Protocol en andere van toepassing zijnde rechtsregels die niet strijdig zijn met deze bepalingen.

2. Het scheidsgerecht kan ex aequo et bono in een aan het scheidsgerecht voorgelegd geschil beslissen, indien de partijen bij het geschil dit overeenkomen.

Artikel 11

1. Voordat het scheidsgerecht een uitspraak doet, overtuigt het zich ervan dat het bevoegd is ten aanzien van het geschil en dat de eis en de tegeneis ten aanzien van de feiten en het recht gegronde zijn.

2. De uitspraak dient vergezeld te gaan van een uiteenzetting van de gronden waarop de beslissing is genomen en wordt medegedeeld aan de Secretaris, die deze aan alle Partijen doet toekomen.

3. De uitspraak is onherroepelijk en bindend voor de partijen bij het geschil en voor elke Partij die heeft geïntervenieerd en wordt onverwijd nageleefd. Het scheidsgerecht licht op verzoek van een partij bij het geschil of een interveniërende partij de uitspraak toe.

4. De uitspraak heeft geen bindende kracht behalve ten aanzien van die bepaalde zaak.

5. Tenzij het scheidsgerecht anders bepaalt, komen de kosten van het scheidsgerecht, met inbegrip van de honorering van zijn arbiters, gelijkelijk ten laste van de partijen bij het geschil.

Artikel 12

Alle beslissingen van het scheidsgerecht, met inbegrip van de beslissingen bedoeld in de artikelen 5, 6 en 11, worden genomen met een meerderheid van de arbiters, die zich niet van stemming mogen onthouden.

Artikel 13

1. Dit Aanhangsel kan worden geamendeerd of gewijzigd door middel van een overeenkomstig artikel IX, eerste lid, van het Verdrag inzake Antarctica aangenomen maatregel. Tenzij in de maatregel anders wordt aangegeven, wordt de amendering of wijziging geacht te zijn goedgekeurd en treedt zij in werking één jaar na sluiting van de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica tijdens welke zij werd aangenomen, tenzij een of meer van de Consultatieve Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica de Depositaris binnen deze termijn ervan in kennis stellen dat zij een verlenging van die termijn wensen of dat zij de maatregel niet kunnen goedkeuren.

2. Alle amenderingen of wijzigingen van dit Aanhangsel die in werking treden overeenkomstig het eerste lid hierboven, treden

daarna in werking ten aanzien van elke andere Partij wanneer kennisgeving van haar goedkeuring door de Depositaris is ontvangen.

**Bijlage I bij het Protocol betreffende milieubescherming bij het Verdrag
inzake Antarctica**

Milieu-effectrapportage

Artikel 1

Voorbereidingsstadium

1. De milieu-effecten van de in artikel 8 van het Protocol bedoelde voorgenomen activiteiten worden voor aanvang bestudeerd overeenkomstig de passende nationale procedures.

2. Indien van een activiteit wordt vastgesteld dat deze een minder dan gering of tijdelijk effect heeft, kan de activiteit onmiddellijk doorgang vinden.

Artikel 2

Eerste Milieu-evaluatie

1. Tenzij is vastgesteld dat een activiteit minder dan een gering of tijdelijk effect heeft, of tenzij een Uitgebreide Milieu-evaluatie wordt opgesteld overeenkomstig artikel 3, wordt een Eerste Milieu-evaluatie opgesteld. Deze bevat voldoende details om te beoordelen of een voorgenomen activiteit meer dan een gering of tijdelijk effect heeft en bevat:

a. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, met inbegrip van doel, plaats, duur en intensiteit; en

b. een beschouwing van de alternatieven voor de voorgenomen activiteit en alle mogelijke effecten van de activiteit, met inbegrip van een beschouwing van de cumulatieve effecten in het licht van bestaande activiteiten en activiteiten waarvan bekend is dat zij zijn gepland.

2. Indien uit een Eerste Milieu-evaluatie blijkt dat een voorgenomen activiteit waarschijnlijk niet meer dan een gering of tijdelijk effect heeft, kan de activiteit doorgang vinden op voorwaarde dat passende procedures, eventueel met inbegrip van toezicht, worden ingesteld om het effect van de activiteit te beoordelen en te verifiëren.

Artikel 3

Uitgebreide Milieu-evaluatie

1. Indien uit een Eerste Milieu-evaluatie blijkt of indien anderszins wordt vastgesteld dat een voorgenomen activiteit waarschijnlijk meer dan een gering of tijdelijk effect heeft, wordt een Uitgebreide Milieu-evaluatie opgesteld.

2. Een Uitgebreide Milieu-evaluatie bevat:

a. een beschrijving van de voorgenomen activiteit, met inbegrip van doel, plaats, duur en intensiteit, en mogelijke alternatieven voor de activiteit, met inbegrip van het alternatief om de activiteit geen doorgang te doen vinden, en de gevolgen van deze alternatieven;

b. een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu waarmee voorspelde veranderingen dienen te worden vergeleken en een voorspelling van de toekomstige toestand van het milieu indien de voorgenomen activiteit niet plaatsvindt;

c. een beschrijving van de methoden en gegevens die worden gebruikt om de effecten van de voorgenomen activiteit te voorspellen;

d. een schatting van de aard, omvang, duur en intensiteit van de mogelijke directe effecten van de voorgenomen activiteit;

e. een beschouwing van de mogelijke indirecte of minder belangrijke effecten van de voorgenomen activiteit;

f. een beschouwing van de cumulatieve effecten van de voorgenomen activiteit in het licht van bestaande activiteiten en andere activiteiten waarvan bekend is dat zij zijn gepland;

g. een kenschetsing van de maatregelen, met inbegrip van programma's voor toezicht, die genomen kunnen worden om de effecten van de voorgenomen activiteit te verminderen of tot een minimum te beperken, om onvoorzienbare effecten op te sporen en om vroegtijdig te waarschuwen omtrent nadelige gevolgen van de activiteit alsmede om onverwijd en doeltreffend op te treden bij ongevallen.

h. een kenschetsing van de onvermijdelijke effecten van de voorgenomen activiteit;

i. een beschouwing van de gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek en voor andere bestaande waarden en vormen van gebruik;

j. een kenschetsing van de leemtes in de kennis en van de onzekerheden waarop men is gestuit bij het verzamelen van krachtens dit lid vereiste informatie;

k. een niet-technische samenvatting van de krachtens dit lid verstrekte informatie; en

l. naam en adres van de persoon of organisatie die de Uitgebreide Milieu-evaluatie heeft opgesteld en het adres waarnaar commentaren hierop dienen te worden gezonden.

3. Het ontwerp van de Uitgebreide Milieu-evaluatie wordt ter beschikking van het publiek gesteld en wordt toegezonden aan alle Partijen, die het eveneens ter beschikking van het publiek stellen voor commentaar. Er wordt een tijdvak van 90 dagen aangehouden voor het ontvangen van commentaren.

4. Het ontwerp van de Uitgebreide Milieu-evaluatie wordt aan de Commissie voorgelegd op hetzelfde tijdstip als waarop het wordt toegezonden aan de Partijen, en ten minste 120 dagen voor de eerstvolgende Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica, om op passende wijze te worden bestudeerd.

5. Er kan geen definitieve beslissing worden genomen om de voorgenomen activiteit doorgang te doen vinden in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, tenzij de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica gelegenheid heeft gehad het ontwerp van de Uitgebreide Milieu-evaluatie op advies van de Commissie te bestuderen, met dien verstande dat een beslissing om de voorgenomen activiteit doorgang te doen vinden door de werking van dit lid niet langer wordt uitgesteld dan 15 maanden te rekenen van de datum van toezending van het ontwerp van de Uitgebreide Milieu-evaluatie.

6. Een definitieve Uitgebreide Milieu-evaluatie behandelt en bevat de op het ontwerp van de Uitgebreide Milieu-evaluatie ontvangen commentaren of een samenvatting hiervan. De definitieve Uitgebreide Milieu-evaluatie, kennisgeving van beslissingen in verband hiermee, en evaluaties van de betekenis van de voorspelde effecten in verhouding tot de voordelen van de voorgenomen activiteit, worden ten minste 60 dagen voor aanvang van de voorgenomen activiteit in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, toegezonden aan alle Partijen, die deze eveneens ter beschikking van het publiek stellen.

Artikel 4

Beslissingen die gebaseerd dienen te worden op Uitgebreide Milieu-evaluaties

Iedere beslissing over de vraag of een voorgenomen activiteit, waarop artikel 3 van toepassing is, doorgang dient te vinden, en zo ja, of dit dient te geschieden in de oorspronkelijke of in een gewijzigde vorm, dient te worden gebaseerd op de Uitgebreide Milieu-evaluatie en op andere ter zake doende overwegingen.

Artikel 5*Toezicht*

1. Procedures dienen te worden ingesteld, met inbegrip van passende observatie van essentiële milieu-indicatoren, om het effect van een activiteit die doorgang vindt na de voltooiing van een Uitgebreide Milieu-evaluatie, te rapporteren en te verifiëren.

2. Met de in het eerste lid hierboven en in artikel 2, tweede lid, bedoelde procedures wordt beoogd een regelmatige en controleerbare registratie van de effecten van de activiteit te verkrijgen, onder andere om:

a. het mogelijk te maken te beoordelen in hoeverre dergelijke effecten verenigbaar zijn met dit Protocol; en

b. informatie te verstrekken die nuttig is om effecten te verminderen of tot een minimum te beperken, en eventueel informatie te verstrekken over de noodzaak de activiteit te schorsen, af te gelasten of te wijzigen.

Artikel 6*Toezending van informatie*

1. De volgende informatie wordt toegezonden aan de Partijen, voorgelegd aan de Commissie en ter beschikking van het publiek gesteld:

a. een beschrijving van de in artikel 1 bedoelde procedures;

b. een jaarlijkse lijst van overeenkomstig artikel 2 opgestelde Eerste Milieu-evaluaties en de naar aanleiding daarvan genomen beslissingen;

c. belangrijke informatie verkregen door middel van overeenkomstig artikel 2, tweede lid, en artikel 5, ingestelde procedures, en elk optreden naar aanleiding daarvan; en

d. informatie zoals bedoeld in artikel 3, zesde lid.

2. Eerste Milieu-evaluaties opgesteld overeenkomstig artikel 2 worden op verzoek ter beschikking gesteld.

Artikel 7*Nood gevallen*

1. Deze Bijlage is niet van toepassing in nood gevallen verband houdend met de veiligheid van mensenlevens of van schepen, luchtvaartuigen, of materieel en faciliteiten van grote waarde, of de bescherming van het milieu, waarvoor een activiteit is vereist zonder dat de in deze Bijlage beschreven procedures zijn voltooid.

2. Kennisgeving van in nood gevallen ondernomen activiteiten, waarvoor anders een Uitgebreid Milieu-evaluatie dient te worden opgesteld, wordt onmiddellijk toegezonden aan de Partijen en voorgelegd aan de Commissie en een volledige toelichting op de verrichte activiteiten wordt verstrekt binnen 90 dagen na deze activiteiten.

Artikel 8

Amendering of wijziging

1. Deze Bijlage kan worden geamendeerd of gewijzigd door een maatregel aangenomen in overeenstemming met artikel IX, eerste lid, van het Verdrag inzake Antarctica. Tenzij in de maatregel anders wordt aangegeven, wordt de amendering of de wijziging geacht te zijn aanvaard en treedt zij in werking één jaar na de sluiting van de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica tijdens welke zij werd aangenomen, tenzij een of meer van de Consultatieve Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica de Depositaris binnen die termijn ervan in kennis stellen dat zij een verlenging van die termijn wensen of dat zij de maatregel niet kunnen goedkeuren.

2. Amenderingen of wijzigingen van deze Bijlage die in werking treden overeenkomstig het eerste lid hierboven, treden daarna in werking ten aanzien van iedere andere Partij, wanneer kennisgeving van haar goedkeuring door de Depositaris is ontvangen.

Bijlage II bij het Protocol betreffende milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica

Instandhouding van de flora en fauna van Antarctica

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze Bijlage wordt verstaan onder:

a. „inheems zoogdier”: ieder lid van een soort die behoort tot de klasse Mammalia en die thuis hoort in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is of daar in bepaalde seizoenen door natuurlijke migratie voorkomt;

b. „inheemse vogel”: ieder lid, in elke fase van zijn levenscyclus (met inbegrip van eieren), van een soort die behoort tot de klasse Aves en die thuis hoort in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is of daar in bepaalde seizoenen door natuurlijke migratie voorkomt;

c. „inheemse plant”: iedere vegetatie op land of in zoet water, met

inbegrip van bryofyten, korstmossen, zwammen en algen, in elke fase van haar levenscyclus (met inbegrip van zaden, en andere voortplantingscellen), die thuishaart in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is;

d. „inheems ongewerveld dier”: ieder op land of in zoet water levend ongewerveld dier, in elke fase van zijn levenscyclus, dat thuishaart in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is;

e. „bevoegde autoriteit”: iedere persoon of instantie die door een Partij gemachtigd is om vergunningen af te geven krachtens deze Bijlage;

f. „vergunning”: een officiële schriftelijke vergunning afgegeven door een bevoegde autoriteit;

g. „het ontrekken van planten of dieren aan hun populatie”: inheemse zoogdieren of vogels doden, verwonden, gevangennemen, vastpakken of moedwillig beschadigen, dan wel inheemse planten in zulke hoeveelheden verwijderen of beschadigen dat hun plaatselijke verspreiding of rijkdom aanmerkelijk wordt aangetast;

h. „schadelijk optreden”:

i. het vliegen in of het doen landen van helikopters of andere luchtvaartuigen zodanig dat concentraties vogels en zeehonden worden verstoord;

ii. het gebruiken van voertuigen of vaartuigen, met inbegrip van hovercraft en kleine boten, zodanig dat concentraties vogels en zeehonden worden verstoord;

iii. het gebruiken van explosieven of vuurwapens zodanig dat concentraties vogels en zeehonden worden verstoord;

iv. het opzettelijk verstoren van broedende of ruiende vogels of concentraties vogels en zeehonden door personen te voet;

v. het aanmerkelijk beschadigen van concentraties inheemse, op land voorkomende, planten door het doen landen van luchtvaartuigen of het rijden in voertuigen, dan wel door erop te lopen, of op een andere wijze;

vi. activiteiten die een belangrijke nadelige wijziging van de leefmilieus van een soort of een populatie van inheemse zoogdieren, vogels, planten of ongewervelde dieren tot gevolg hebben; en

i. „Verdrag tot regeling van de walvisvangst”: het Verdrag gedaan te Washington op 2 december 1946.

Artikel 2

Noodgevallen

1. De bepalingen van deze Bijlage zijn niet van toepassing in noodgevallen betreffende de veiligheid van mensenlevens of van

schepen, luchtvaartuigen, of materieel en faciliteiten van grote waarde, of de bescherming van het milieu.

2. Van activiteiten ondernomen in nood gevallen wordt onverwijld kennisgeving gedaan aan alle Partijen.

Artikel 3

Bescherming van de inheemse flora en fauna

1. Het onttrekken van planten en dieren aan hun populatie of schadelijk optreden is verboden, behalve overeenkomstig een vergunning.

2. Deze vergunningen vermelden de toegestane activiteit, met inbegrip van wanneer, waar en door wie deze zal worden uitgevoerd en worden uitsluitend in de volgende omstandigheden afgegeven:

- a. met het oog op levering van specimina ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek of wetenschappelijke informatie;
- b. met het oog op levering van specimina ten behoeve van musea, herbaria, dierentuinen, botanische tuinen of andere educatieve of culturele instellingen of toepassingen; en

c. met het oog op een regeling voor onvermijdelijke gevolgen van wetenschappelijke activiteiten die anderszins niet zijn toegestaan krachtens de letters a en b hierboven, of van de bouw en bedrijfsvoering van faciliteiten voor wetenschappelijke ondersteuning.

3. Afgifte van deze vergunningen wordt beperkt ten einde te verzekeren dat:

a. niet meer inheemse zoogdieren, vogels of planten aan hun populatie worden onttrokken dan strikt noodzakelijk om de doelstellingen beschreven in het tweede lid hierboven te verwezenlijken;

b. uitsluitend kleine aantalen inheemse zoogdieren of vogels worden gedood en in elk geval niet meer inheemse zoogdieren of vogels van plaatselijke populaties worden gedood dan er, gevoegd bij de aantalen zoogdieren of vogels die het anderszins is toegestaan aan hun populatie te onttrekken, normaal door natuurlijke voortplanting in het volgende seizoen kunnen worden vervangen; en

c. de verscheidenheid aan soorten alsmede de voor hun bestaan essentiële leefmilieus, en het evenwicht van de ecosystemen binnen het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, worden gehandhaafd.

4. Alle soorten inheemse zoogdieren, vogels en planten genoemd in Aanhangsel A bij deze Bijlage worden aangewezen als „Speciaal Beschermde Soorten” en genieten speciale bescherming door de Partijen.

5. Er wordt geen vergunning afgegeven voor het onttrekken van een Speciaal Beschermde Soort aan haar populatie tenzij:

- a. dit een dwingend wetenschappelijk doel dient;
 - b. hiermee niet het voortbestaan of het herstel van die soort of plaatselijke populatie in gevaar wordt gebracht; en
 - c. hiervoor waar mogelijk niet-lelijke technieken worden gebruikt.
6. Het onttrekken van inheemse zoogdieren en vogels aan hun populatie vindt zodanig plaats dat dit zo min mogelijk pijn en lijden met zich meebrengt.

Artikel 4

Het in het gebied binnengenbrengen van niet-inheemse soorten, parasieten en ziekten

1. Er worden geen dier- of plantesoorten die niet inheems zijn in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, binnengebracht op het land, op ijsplaten of in het water waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, behalve overeenkomstig een vergunning.
2. Er worden geen honden binnengebracht op het land of op ijsplaten en de honden die momenteel in deze gebieden aanwezig zijn dienen uiterlijk 1 april 1994 te zijn verwijderd.
3. Vergunningen krachtens het eerste lid hierboven worden afgegeven om de invoer van uitsluitend de in Aanhangsel B bij deze Bijlage genoemde planten en dieren mogelijk te maken en vermelden de soorten, aantalen en, waar passend, leeftijd en geslacht, alsmede de voorzorgen die genomen worden om ontsnapping of contact met de inheemse flora en fauna te voorkomen.
4. Planten of dieren waarvoor een vergunning is afgegeven overeenkomstig het eerste en derde lid hierboven worden voor het verlopen van de vergunning verwijderd uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, of worden verwijderd door verbranding dan wel met behulp van even doeltreffende middelen waardoor risico voor de inheemse flora en fauna uitgesloten wordt. De vergunning vermeldt deze verplichting. Alle andere planten of dieren die worden binnengebracht in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is en daar niet thuisoren, met inbegrip van daaruit voortgekomen planten en dieren, worden verwijderd uit het gebied dan wel verwijderd door verbranding of met behulp van even doeltreffende middelen steriel gemaakt, tenzij is vastgesteld dat zij geen risico vormen voor de inheemse flora en fauna.

5. Geen enkele bepaling in dit artikel is van toepassing op de invoer van voedsel in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, mits hiertoe geen levende dieren worden ingevoerd, en alle delen en produkten van planten en dieren onder zorgvuldig

gecontroleerde omstandigheden worden bewaard en verwijderd overeenkomstig Bijlage III bij het Protocol en Aanhangsel C bij deze Bijlage.

6. Elke Partij vereist dat voorzorgen, met inbegrip van de in Aanhangsel C bij deze Bijlage genoemde voorzorgen, worden getroffen om te voorkomen dat niet in de inheemse flora en fauna aanwezig zijnde micro-organismen (zoals virussen, bacteriën, parasieten, gisten en zwammen) in het gebied worden binnengebracht.

Artikel 5

Informatie

Elke Partij stelt informatieve documentatie op waarin, met name, de verboden activiteiten worden beschreven en waarin lijsten worden verstrekt van Speciaal Beschermd Soorten en relevante Beschermd Gebieden en stelt deze ter beschikking van alle in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is aanwezig zijnde personen of personen die voornemens zijn daarheen te gaan, ten einde te verzekeren dat die personen op de hoogte zijn van de bepalingen van deze Bijlage en deze in acht nemen.

Artikel 6

Uitwisseling van informatie

1. De Partijen treffen regelingen voor:

a. het verzamelen en uitwisselen van registers (met inbegrip van registers van vergunningen) en statistieken inzake de aantalen of hoeveelheden van alle soorten inheemse zoogdieren, vogels of planten die jaarlijks in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, aan hun populatie worden onttrokken;

b. het verkrijgen en uitwisselen van informatie inzake de stand van de inheemse zoogdieren, vogels, planten en ongewervelde dieren in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, en de mate waarin elke soort of populatie bescherming behoeft;

c. het vaststellen van een gemeenschappelijk model waarin informatie door Partijen wordt voorgelegd overeenkomstig het tweede lid hieronder.

2. Elke Partij licht de andere Partijen alsmede de Commissie voor eind november van elk jaar in over elke ingevolge het eerste lid hierboven ondernomen stap en over het aantal en de aard van de krachtens deze Bijlage in de daaraan voorafgaande periode van 1 juli tot en met 30 juni afgegeven vergunningen.

Artikel 7*Betrekking met andere overeenkomsten buiten het Antarctisch Verdragssytem*

De bepalingen in deze Bijlage laten de rechten en verplichtingen van de Partijen uit hoofde van het Verdrag tot regeling van de walvisvangst onverlet.

Artikel 8*Toetsing*

De Partijen toetsen voortdurend de maatregelen voor de instandhouding van de flora en fauna van Antarctica, daarbij rekening houdend met eventuele aanbevelingen van de Commissie.

Artikel 9*Amendering of wijziging*

1. Deze Bijlage kan worden geamendeerd of gewijzigd door een maatregel aangenomen in overeenstemming met artikel IX, eerste lid, van het Verdrag inzake Antarctica. Tenzij in de maatregel anders wordt aangegeven, wordt de amendering of wijziging geacht te zijn aanvaard en treedt zij in werking één jaar na de sluiting van de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica tijdens welke zij werd aangenomen, tenzij een of meer van de Consultatieve Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica de Depositaris binnen die termijn ervan in kennis stellen dat zij een verlenging van die termijn wensen of dat zij de maatregel niet kunnen goedkeuren.

2. Amenderingen of wijzigingen van deze Bijlage die in werking treden overeenkomstig het eerste lid hierboven, treden daarna in werking ten aanzien van iedere andere Partij wanneer kennisgeving van haar goedkeuring door de Depositaris is ontvangen.

Aanhangsels bij de Bijlage**Aanhangsel A: Speciaal Beschermd Soorten**

Alle soorten van het geslacht *Arctocephalus*, pelsrobben. *Ommatophoca rossii*, Ross-Zeehonden.

Aanhangsel B: Invoer van planten en dieren

De volgende planten en dieren mogen worden ingevoerd in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is overeenkomstig vergunningen afgegeven krachtens artikel 4 van deze Bijlage:

- a. kamerplanten; en
- b. laboratoriumdieren en -planten met inbegrip van virussen, bacteriën, gisten en zwammen.

Aanhangsel C: Voorzorgen om binnenbrengen van micro-organismen te voorkomen

1. Pluimvee. Levend pluimvee of andere levende vogels mogen niet het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, worden binnengebracht. Voordat geslacht pluimvee wordt verpakt voor verzending naar het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, wordt het gecontroleerd op tekenen van ziekten, zoals de ziekte van Newcastle, tuberculose en gistinfectie. Al het niet geconsumeerde pluimvee of delen daarvan worden verwijderd uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is of worden verwijderd door verbranding of met behulp van even doeltreffende middelen, waardoor risico voor de inheemse flora en fauna wordt uitgesloten.

2. Invoer van niet-steriele aarde wordt zoveel mogelijk vermeden.

Bijlage III bij het Protocol betreffende milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica

Afvalverwijdering en afvalbeheer

Artikel 1

Algemene verplichtingen

1. Deze Bijlage is van toepassing op activiteiten die worden ondernomen in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is en die voortvloeien uit programma's voor wetenschappelijk onderzoek, toeristische activiteiten en alle andere gouvernementele en niet-gouvernementele activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is en waarvan vooraf, krachtens artikel VII, vijfde lid, van het Verdrag inzake Antarctica kennisgeving dient te worden gedaan, met inbegrip van daarmee samenhangende logistieke ondersteuning.

2. De hoeveelheid afval geproduceerd of gestort of verbrand in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, wordt zoveel mogelijk beperkt om het effect op het Antarctisch milieu tot een minimum te beperken, alsmede om verstoring van de natuurlijke waarden van Antarctica, van wetenschappelijk onderzoek en van andere vormen van gebruik van Antarctica die verenigbaar zijn met het Verdrag inzake Antarctica, tot een minimum te beperken.

3. Opslag, storten en verbranden, en afvoer van afval uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is alsmede hergebruik en reductie aan de bron vormen essentiële overwegingen bij het plannen en uitvoeren van activiteiten in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is.

4. Afval afgevoerd uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, wordt zoveel mogelijk geretourneerd naar het land dat de activiteiten heeft georganiseerd waardoor het afval is ontstaan, of ieder ander land waar regelingen zijn getroffen voor het storten of verbranden van dit afval overeenkomstig relevante internationale overeenkomsten.

5. Vroegere en huidige afvalstort- en verbrandingsplaatsen op land en verlaten werkplaatsen waar activiteiten op Antarctica hebben plaatsgevonden, worden schoongemaakt door de veroorzaker van dat afval en de gebruiker van die plaatsen. Deze verplichting wordt niet uitgelegd als zou vereist zijn:

a. dat een object dat is aangewezen als een historische plaats of historisch monument wordt afgevoerd; of

b. dat een object of afvalmateriaal in omstandigheden waar de afvoer door middel van ongeacht welke uitvoerbare methode zou leiden tot grotere nadelige milieu-effecten dan wanneer het object of het afvalmateriaal op dezelfde plaats blijft, wordt afgevoerd.

Artikel 2

Afvoer van afval uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is

1. Indien de volgende soorten afval zijn ontstaan na de inwerkingtreding van deze Bijlage, worden deze door de veroorzaker hiervan afgevoerd uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is:

- a. radioactieve materialen;
- b. elektrische batterijen;
- c. brandstof, zowel in vloeibare als in vaste vorm;
- d. afval dat een schadelijk gehalte aan zware metalen of acuut toxische of schadelijke, moeilijk afbreekbare, verbindingen bevat;
- e. polyvinylchloride (PVC), polyurethaan schuim, polystyreen

schuim, rubber en smeerolie, behandeld hout en andere produkten die additieven bevatten waardoor bij verbranding schadelijke emissie kan ontstaan;

f. al het andere plastic afval, met uitzondering van LDPE-verpakkingsmateriaal (zoals zakken voor de opslag van afval), mits dit verpakkingsmateriaal wordt verbrand overeenkomstig artikel 3, eerste lid;

g. brandstofvaten; en

h. ander vast, niet-verbrandbaar afval;

met dien verstande dat de verplichting om vaten en niet-verbrandbaar vast afval bedoeld in de letters g en h hierboven af te voeren, niet van toepassing is in omstandigheden waar het verwijderen van dit afval door middel van ongeacht welke uitvoerbare methode zou leiden tot grotere nadelige milieu-effecten dan wanneer deze op dezelfde plaats blijven.

2. Vloeibaar afval dat niet valt onder het eerste lid hierboven, sanitair afval alsmede vloeibaar huishoudelijk afval wordt zo veel mogelijk uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, aangevoerd door de veroorzaker van dit afval.

3. De volgende soorten afval worden aangevoerd uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is door de veroorzaker van dit afval, tenzij het is verbrand, door een autoclaaf is gevoerd of anderszins is behandeld om steriel te maken:

a. overblijfselen van karkassen van ingevoerde dieren;

b. laboratoriumcultuur van micro-organismen en plantaardige pathogene stoffen; en

c. in het gebied binnengebrachte vogelprodukten.

Artikel 3

Verbranding van afval

1. Behoudens het tweede lid hieronder wordt ander verbrandbaar afval dan bedoeld in artikel 2, eerste lid, dat niet is aangevoerd uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, verbrand in verbrandingsovens, waarbij schadelijke emissie zo veel mogelijk wordt beperkt. Er wordt rekening gehouden met alle emissienormen en richtlijnen voor materieel die onder andere kunnen worden aanbevolen door de Commissie en de Wetenschappelijke Commissie voor Onderzoek op Antarctica. De vaste verbrandingsresten worden aangevoerd uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is.

2. Het in de open lucht verbranden van afval wordt zo snel mogelijk stapsgewijs afgeschaft, maar uiterlijk aan het eind van het seizoen 1998/1999. In afwachting van de voltooiing van die stapsgewijze

afschaffing wordt, wanneer het nodig is zich te ontdoen van afval door verbranding in de open lucht, rekening gehouden met de windrichting, de windkracht en het soort afval dat wordt verbrand om afzetting van deeltjes te beperken en te vermijden dat deze worden afgezet in gebieden van bijzondere biologische, wetenschappelijke, historische of esthetische betekenis of van betekenis als wildernis, met inbegrip van, met name, de gebieden die bescherming genieten uit hoofde van het Verdrag inzake Antarctica.

Artikel 4

Andere wijzen van verwijderen van afval op land

1. Afval dat niet is afgevoerd, of gestort of verbrand overeenkomstig de artikelen 2 en 3 wordt niet verwijderd in ijsvrije gebieden of in zoetwatersystemen.
2. Sanitair afval, vloeibaar huishoudelijk afval alsmede ander vloeibaar afval dat niet is afgevoerd uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, wordt zo min mogelijk verwijderd op zeeijs, ijsplaten of de ijskap, met dien verstande dat afval ontstaan in landinwaarts op ijsplaten of op de ijskap gelegen stations mag worden gestort in diepe ijssputten, waar een dergelijke storting de enig uitvoerbare methode is. Dergelijke putten worden niet aangelegd op bekende stroomlijnen in ijs die eindigen bij ijsvrije gebieden of in gebieden met een hoge afsmelting.

3. Afval ontstaan in bivakken wordt zoveel mogelijk door de veroorzaaker van dat afval afgevoerd naar ondersteunende stations of schepen om te worden verwijderd overeenkomstig deze Bijlage.

Artikel 5

Het lozen van afval in zee

1. Sanitair afval alsmede vloeibaar huisafval kan direct in zee worden geloosd, daarbij rekening houdend met het assimilatievermogen van het ontvangende mariene milieu en op voorwaarde dat:
 - a. de lozing geschiedt, indien uitvoerbaar, op een plaats waar voorwaarden aanwezig zijn voor een onmiddellijke verdunning en een snelle verspreiding; en
 - b. grote hoeveelheden afval (ontstaan in stations waar de gemiddelde wekelijkse bezetting in de australie zomer uit ongeveer 30 personen of meer bestaat) ten minste een maceratiebewerking heeft ondergaan.
2. Het bijproduct dat ontstaat bij de behandeling van sanitair afval met behulp van een roterende biologische waterzuiveringstrommel of

met soortgelijke procédés kan worden verwijderd in zee mits die verwijdering geen nadelige invloed heeft op het plaatselijke milieu en mits die verwijdering in zee tevens in overeenstemming is met Bijlage IV bij het Protocol.

Artikel 6

Opslag van afval

Al het afval dat dient te worden afgevoerd uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, dan wel anderszins dient te worden verwijderd, wordt zodanig tijdelijk opgeslagen dat verspreiding daarvan in het milieu wordt voorkomen.

Artikel 7

Verboden produkten

Er worden geen polychloorbifenylen (PCB's), niet-steriele aarde, polystyrene bolletjes, chips of soortgelijke vormen van verpakking, of pesticiden (anders dan vereist voor wetenschappelijke, medische of hygiënische doeleinden) binnengebracht op het land of ijsplaten of in het water in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is.

Artikel 8

Afvalbeheersplanning

1. Elke Partij die zelf activiteiten uitvoert in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, stelt ten aanzien van die activiteiten een classificatiesysteem voor het verwijderen van afval op als basis voor de registratie van afval en ten einde onderzoek te vergemakkelijken ter evaluatie van de milieu-effecten van wetenschappelijke activiteiten en daarmee samenhangende logistieke ondersteuning. Hiertoe wordt geproduceerd afval geklassificeerd als:

- a. sanitair afval en vloeibaar huishoudelijk afval (Groep 1);
- b. ander vloeibaar afval en chemicaliën, met inbegrip van brandstoffen en smeermiddelen (Groep 2);
- c. te verbranden vaste stoffen (Groep 3);
- d. ander vast afval (Groep 4); en
- e. radioactief materiaal (Groep 5).

2. Ten einde het effect van afval op het Antarctische milieu verder te beperken, stelt elke Partij afvalbeheersplannen op die zij jaarlijks toetst en bijstelt (met inbegrip van afvalbeperking, opslag en verwijdering), en waarin voor elke vaste plaats, voor bivakken in het algemeen

en voor elk schip (anders dan kleine boten die onderdeel zijn van de bedrijfsvoering van vaste plaatsen of van schepen en rekening houdend met bestaande beheersplannen voor schepen) het volgende wordt vermeld:

- a. programma's voor het schoonmaken van bestaande afvalstorten verbrandingsplaatsen en verlaten werkplaatsen;
 - b. van kracht zijnde en geplande afvalbeheersregelingen, met inbegrip van definitieve verwijdering;
 - c. van kracht zijnde en geplande regelingen om de gevallen van afval en afvalbeheer voor het milieu te analyseren; en
 - d. andere pogingen om de gevallen van afval en afvalbeheer voor het milieu tot een minimum te beperken.
3. Elke Partij stelt voor zover mogelijk een inventaris op van locaties waar in het verleden activiteiten hebben plaatsgevonden (zoals overslagplaatsen, brandstofdepots, veldbases, neergestorte vliegtuigen) voordat de informatie verloren is gegaan, zodat met die locaties rekening kan worden gehouden bij het in de toekomst plannen van wetenschappelijke programma's (zoals chemisch onderzoek van het ijs, milieuvervuilende stoffen in korstmossen of het boren naar ijskernen).

Artikel 9

Toezending en toetsing van afvalbeheersplannen

1. De overeenkomstig artikel 8 opgestelde afvalbeheersplannen, rapporten over de uitvoering hiervan en de inventarissen bedoeld in artikel 8, derde lid, maken onderdeel uit van de jaarlijkse informatie-uitwisselingen overeenkomstig de artikelen III en VII van het Verdrag inzake Antarctica en daarmee verband houdende Aanbevelingen krachtens artikel IX van het Verdrag inzake Antarctica.
2. Elke Partij zendt afschriften van haar afvalbeheersplannen en rapporten inzake de uitvoering en toetsing hiervan, aan de Commissie.
3. De Commissie kan afvalbeheersplannen en rapporten daarover toetsen en kan commentaren hierop, met inbegrip van suggesties om de effecten tot een minimum te beperken en wijzigingen en verbetering van de plannen, ter bestudering aan de Partijen voorleggen.
4. De Partijen kunnen informatie uitwisselen en advies verstrekken over, onder andere, ter beschikking staande schone technologieën, aanpassing van bestaande installaties, speciale eisen ten aanzien van uitstromende vloeistoffen en passende verwijderings- en loosmethoden.

Artikel 10

Beheersprocedures in de praktijk

Elke Partij:

- a. wijst een functionaris aan die afvalbeheersplannen ontwikkelt en controleert; ter plekke wordt deze verantwoordelijkheid overgedragen aan een geschikte persoon op elke plaats;
- b. ziet erop toe dat leden van haar expedities training krijgen die erop gericht is om het effect van haar werkzaamheden op het Antarctisch milieu te beperken en hen op de hoogte te stellen van de eisen van deze Bijlage; en
- c. ontmoedigt het gebruik van produkten vervaardigd van polyvinylchloride (PVC) en ziet erop toe dat haar expedities naar het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is ingelicht worden over PVC-produkten die zij eventueel binnenbrengen in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, zodat deze produkten vervolgens overeenkomstig deze Bijlage kunnen worden verwijderd.

Artikel 11

Toetsing

Deze Bijlage wordt aan regelmatige toetsing onderworpen ten einde te verzekeren dat deze wordt bijgewerkt om verbeteringen in de technologie en procedures voor het verwijderen van afval daarin op te nemen en een maximale bescherming van het Antarctisch milieu te waarborgen.

Artikel 12

Noodgevallen

1. Deze Bijlage is niet van toepassing in nood gevallen verband houdend met de veiligheid van mensenlevens, of met de veiligheid van schepen, luchtvaartuigen of ander materieel en andere faciliteiten van grote waarde, of de bescherming van het milieu.
2. Van activiteiten ondernomen in nood gevallen wordt onverwijld kennisgeving gedaan aan alle Partijen en aan de Commissie.

Artikel 13

Amendering of wijziging

1. Deze Bijlage kan worden geamendeerd of gewijzigd door een maatregel aangenomen in overeenstemming met artikel IX, eerste lid,

van het Verdrag inzake Antarctica. Tenzij in de maatregel anders wordt aangegeven, wordt de amendering of wijziging geacht te zijn aanvaard en treedt zij in werking één jaar na de sluiting van de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica tijdens welke zij werd aangenomen, tenzij een of meer van de Consultatieve Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica de Depositaris binnen die termijn ervan in kennis stellen dat zij een verlenging van die termijn wensen of dat zij de maatregel niet kunnen goedkeuren.

2. Amenderingen of wijzigingen van deze Bijlage die in werking treden overeenkomstig het eerste lid hierboven, treden daarna in werking ten aanzien van iedere andere Partij wanneer kennisgeving van haar goedkeuring door de Depositaris is ontvangen.

Bijlage IV bij het Protocol betreffende milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica

Voorkoming van mariene verontreiniging

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze bijlage wordt verstaan onder:

a. „lozen”: ieder vrijkomen (van stoffen) van een schip, hoe ook veroorzaakt, met inbegrip van ontsnappen, over boord zetten, wegvoelen, lekken, pompen, storten of ledigen;

b. „vuilnis”: alle soorten etensresten, huishoudelijk afval en afval voortvloeiende uit de bedrijfsvoering, met uitzondering van verse vis en gedeelten daarvan, ontstaan tijdens de normale bedrijfsvoering van het schip, met uitzondering van de stoffen vallend onder de artikelen 3 en 4;

c. „MARPOL 73/78”: het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, 1973, zoals gewijzigd bij het Protocol van 1978 en bij enige andere van kracht zijnde wijziging daarna;

d. „schadelijke vloeistof”: iedere schadelijke vloeistof zoals omschreven in Bijlage II bij MARPOL 73/78;

e. „olie”: minerale olie in iedere vorm, daaronder begrepen ruwe olie, stookolie, oliehoudend slik, olieafval en geraffineerde produkten (anders dan petrochemische produkten die vallen onder de bepalingen van artikel 4);

f. „oliehoudend mengsel”: een mengsel dat olie bevat in elk gehalte;

g. „schip”: elk vaartuig, van welk type ook, dat in het mariene

milieu opereert, waaronder begrepen: draagvleugelboten, luchtkussenvaartuigen, onderwatervaartuigen, vaartuigen in drijvende toestand, alsmede vaste of drijvende platforms.

Artikel 2

Toepassing

Deze Bijlage is, ten aanzien van elke Partij, van toepassing op schepen die gerechtig zijn haar vlag te voeren, en ten aanzien van andere schepen die zich bezig houden met of ondersteuning verlenen aan haar werkzaamheden in het Antarctische gebied, terwijl deze dienst doen in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is.

Artikel 3

Lozen van olie

1. Elke lozing in zee van olie of oliehoudende mengsels is verboden, behalve in de gevallen toegestaan krachtens Bijlage I bij MARPOL 73/78. Terwijl zij werkzaam zijn in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, dienen schepen alle oliehoudend slijf, vuile ballast, tankwaswater en andere oliehoudende residuen en mengsels die niet in de zee mogen worden geloosd, aan boord te houden. Schepen mogen deze residuen alleen lozen buiten het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, afgeven aan ontvangstinrichtingen of lozen zoals anderszins toegestaan krachtens Bijlage I bij MARPOL.

2. Dit artikel is niet van toepassing op:
a. het lozen in zee van olie of oliehoudende mengsels ten gevolge van schade aan het schip of aan de uitrusting daarvan:

- i. mits na optreden van de beschadiging of na het ontdekken van het lozen alle redelijke voorzorgen zijn getroffen om de lozing te voorkomen of tot een minimum te beperken; en
- ii. behalve in geval de eigenaar of de kapitein handelde met het voornemen schade te veroorzaken, dan wel op roekeloze wijze en in de wetenschap, dat er waarschijnlijk schade zou ontstaan; of
- b. het lozen in zee van oliehoudende stoffen, indien dit gebeurt ter bestrijding van bepaalde gevallen van verontreiniging ten einde de schade door de verontreiniging tot een minimum te beperken.

Artikel 4

Lozen van schadelijke vloeistoffen

Het lozen in zee van schadelijke vloeistoffen en andere chemische of andere stoffen in hoeveelheden of concentraties die schadelijk zijn voor het mariene milieu is verboden.

Artikel 5

Storten van vuilnis

1. Het storten in zee van alle kunststoffen, met inbegrip van doch niet beperkt tot trossen en visnetten van synthetisch materiaal en plastic vuilniszakken, is verboden.

2. Het storten in zee van alle andere vuilnis, met inbegrip van papierprodukten, lompen, glas, metaal, flessen, aardewerk, verbrandingsas, stuwhout en bekledings- en verpakkingsmaterialen, is verboden.

3. Het storten in zee van voedselresten kan worden toegestaan, indien deze door een afbreek- of maalinstallatie zijn gevoerd, mits zulk storten, behalve in de gevallen toegestaan uit hoofde van Bijlage V bij MARPOL 73/78, zo ver als mogelijk van het land en van ijsplaten geschiedt, maar in elk geval niet minder dan 12 zeemijlen van het dichtstbijzijnde land of de dichtstbijzijnde ijsplaten. Deze afgebroken of gemalen voedselresten moeten een rooster met gaten van maximaal 25 mm doorsnee kunnen passeren.

4. Ingeval onder dit artikel vallende stoffen of materialen zijn vermengd met andere stoffen of materialen voor storten of lozen, waarvoor afwijkende eisen gelden met betrekking tot storten of lozen, zijn de zwaarste eisen voor storten of lozen van toepassing.

5. De bepalingen van het eerste en tweede lid hierboven zijn niet van toepassing op:

a. het ontsnappen van vuilnis ten gevolge van schade aan een schip of aan de uitrusting daarvan, mits alle redelijke voorzorgen zijn genomen vóór en na het ontstaan van de schade, om het ontsnappen te voorkomen of tot een minimum te beperken; of

b. het toevallige verlies van synthetische visnetten, mits alle redelijke voorzorgen zijn genomen om dit verlies te voorkomen.

6. De Partijen vereisen, waar passend, het gebruik van een vuilnisjournaal.

Artikel 6

Lozen van sanitair afval

1. Behalve wanneer het de werkzaamheden in het Antarctisch gebied onnoodig zou belemmeren:

a. legt elke Partij een algeheel verbod op aan alle lozingen in zee van onbehandeld sanitair afval („sanitair afval” zoals omschreven in Bijlage IV bij MARPOL 73/78) binnen 12 zeemijlen van het land of van ijsplaten;

b. buiten deze afstand mag in een verzameltank opgeslagen sanitair afval niet ineens worden geloosd, doch in een matig tempo en, wanneer uitvoerbaar, terwijl het schip zijn vaarroute vervolgt met een snelheid van ten minste 4 knopen.

Dit lid is niet van toepassing op schepen waarvoor een certificaat is afgegeven voor het vervoer van ten hoogste 10 personen.

2. De Partijen vereisen, waar passend, het gebruik van een journaal voor sanitair afval.

Artikel 7

Nood gevallen

1. De artikelen 3, 4, 5 en 6 van deze Bijlage zijn niet van toepassing in nood gevallen verband houdend met de veiligheid van schip en opvarenden, of om mensenlevens op zee te redden.

2. Van activiteiten ondernomen in nood gevallen wordt onverwijd kennisgeving gedaan aan alle Partijen en aan de Commissie.

Artikel 8

Gevolgen voor afhankelijke en samenhangende ecosystemen

Bij de toepassing van de bepalingen van deze Bijlage dient naar behoren aandacht te worden geschonken aan de noodzaak nadelige gevolgen te vermijden voor afhankelijke en samenhangende ecosystemen buiten het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is.

Artikel 9

Opslagcapaciteit van het schip en ontvangstinrichtingen

1. Elke Partij verbindt zich ertoe te verzekeren dat alle schepen die gerechtigd zijn haar vlag te voeren en alle andere schepen die zich bezig houden met of ondersteuning verlenen aan haar werkzaamhe-

den in het Antarctisch gebied, alvorens het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is binnen te varen, aan boord zijn uitgerust met een tank of tanks van voldoende capaciteit voor het aan boord houden van alle oliehoudend slik, vuile ballast, tankwaswater en andere oliehoudende residuen en mengsels en over voldoende capaciteit voor het aan boord houden van vuilnis beschikken, terwijl zij werkzaam zijn in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, en regelingen hebben getroffen om zulke oliehoudende residuen en vuilnis af te geven aan een ontvangstinrichting na het verlaten van dat gebied. Schepen dienen ook te beschikken over voldoende capaciteit voor het aan boord houden van schadelijke vloeistoffen.

2. Elke Partij uit wier havens schepen vertrekken op weg naar of in wier havens schepen aankomen uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, verbindt zich ertoe te verzekeren dat zo spoedig mogelijk toereikende inrichtingen worden geïnstalleerd voor het in ontvangst nemen van alle oliehoudend slik, vuile ballast, tankwaswater, andere oliehoudende residuen en mengsels en vuilnis van schepen, zonder onnodig oponthoud te veroorzaken en in overeenstemming met de behoeften van de schepen die daarvan gebruik maken.

3. De Partijen die schepen exploiteren die vertrekken naar of aankomen uit het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, uit of in havens van andere Partijen, treden in overleg met deze Partijen ten einde te verzekeren dat de installatie van ontvangstinrichtingen in havens geen onevenredige last legt op de Partijen (wier grondgebied) grenst aan het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is.

Artikel 10

Ontwerp, bouw, bemanning en uitrusting van schepen

Bij het ontwerp, de bouw, de bemanning en de uitrusting van schepen die zich bezig houden met of ondersteuning verlenen aan werkzaamheden in het Antarctisch gebied, houdt elke Partij rekening met de doelstellingen van deze Bijlage.

Artikel 11

Soevereine immuniteit

1. Deze Bijlage is niet van toepassing op oorlogsschepen, schepen in gebruik als marine-hulpschepen of andere schepen in eigendom van of in beheer bij een Staat die, tijdelijk, uitsluitend worden ingezet voor niet-commerciële overheidsdienst. Elke Partij waarborgt even-

wel, door het nemen van passende maatregelen die de werkzaamheden of de operationele kwaliteiten van dergelijke schepen in haar eigendom of beheer niet aantasten, dat dergelijke schepen, voor zover redelijk en uitvoerbaar, opereren in overeenstemming met deze Bijlage.

2. Bij de toepassing van het eerste lid hierboven, houdt elke Partij rekening met het belang van de bescherming van het Antarctisch milieu.

3. Elke Partij stelt de andere Partijen ervan in kennis hoe zij deze bepaling toepast.

4. De procedure voor de beslechting van geschillen beschreven in de artikelen 18 tot en met 20 van het Protocol is niet van toepassing op dit artikel.

Artikel 12

Voorzorgsmaatregelen en voorbereiding op en bestrijding van noedsituaties

1. Ten einde doeltreffender te kunnen optreden bij voorvalen van mariene verontreiniging of de dreiging daarvan in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, stellen de Partijen in overeenstemming met artikel 15 van het Protocol rampenplannen op voor de bestrijding van mariene verontreiniging in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, met inbegrip van rampenplannen voor schepen (niet zijnde kleine boten die deel uitmaken van de werkzaamheden van vaste plaatsen of van schepen) die dienst doen in het gebied waarop het Verdrag inzake Antarctica van toepassing is, met name voor schepen die olie als lading vervoeren en voor het wegloeiien van olie uit kustinstallaties die in het mariene milieu terechtkomt. Hiertoe:

a. werken zij samen met het oog op de opstelling en uitvoering van zulke plannen; en

b. winnen zij advies in bij de Commissie, de Internationale Maritieme Organisatie en andere internationale organisaties.

2. De Partijen stellen tevens procedures op voor samenwerking bij de bestrijding van door verontreiniging veroorzaakte noedsituaties en nemen passende bestrijdingsmaatregelen in overeenstemming met zodanige procedures.

Artikel 13

Toetsing

De Partijen toetsen voortdurend de bepalingen van deze Bijlage, alsmede andere maatregelen ter voorkoming, vermindering en bestrij-

ding van verontreiniging van het Antarctische mariene milieu, met inbegrip van eventuele wijzigingen en nieuwe voorschriften aangenomen uit hoofde van MARPOL 73/78, ten einde de doelstellingen van deze Bijlage te bereiken.

Artikel 14

Betrekking met MARPOL 73/78

Ten aanzien van de Partijen die tevens Partij zijn bij MARPOL 73/78 laten de bepalingen in deze Bijlage de specifieke rechten en verplichtingen uit hoofde van dat verdrag onverlet.

Artikel 15

Amendering of wijziging

1. Deze Bijlage kan worden gemaandert of gewijzigd door een maatregel aangenomen in overeenstemming met artikel IX, eerste lid, van het Verdrag inzake Antarctica. Tenzij in de maatregel anders wordt aangegeven, wordt de amendering of wijziging geacht te zijn aanvaard en treedt zij in werking één jaar na de sluiting van de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica tijdens welke zij werd aangenomen, tenzij een of meer van de Consultatieve Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica de Depositaris binnen die termijn ervan in kennis stellen dat zij een verlenging van die termijn wensen of dat zij de maatregel niet kunnen goedkeuren.

2. Amenderingen of wijzigingen van deze Bijlage die in werking treden overeenkomstig het eerste lid hierboven treden daarna in werking ten aanzien van iedere andere Partij wanneer kennisgeving van haar goedkeuring door de Depositaris is ontvangen.

Bijlage V bij het Protocol betreffende milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica

Bescherming en beheer van gebieden

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze Bijlage wordt verstaan onder:
a. „bevoegde autoriteit”: iedere persoon of instantie die door een Partij is gemachtigd tot de afgifte van vergunningen ingevolge deze Bijlage;

b. „vergunning”: een officiële schriftelijke vergunning, afgegeven door een bevoegde autoriteit;

c. „Beheersplan”: een plan tot beheer van de activiteiten en ter bescherming van de speciale waarde(n) in een Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied of een Speciaal Beheerd Antarctisch gebied.

Artikel 2

Doelstellingen

Voor de toepassing van deze Bijlage kan elk gebied, met inbegrip van elk zeegebied, worden aangewezen als Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied of Speciaal Beheerd Antarctisch Gebied. In die gebieden worden activiteiten verboden, aan beperkingen onderworpen of beheerd in overeenstemming met ingevolge de bepalingen van deze Bijlage aangenomen Beheersplannen.

Artikel 3

Speciaal Beschermd Antarctische Gebieden

1. Elk gebied, met inbegrip van elk zeegebied, kan worden aangewezen als Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied ter bescherming van opmerkelijke ecologische, wetenschappelijke, historische of esthetische waarden of de waarde als wildernis, dan wel een combinatie van deze waarden, of lopend of gepland wetenschappelijk onderzoek.

2. De Partijen streven ernaar, binnen een systematisch milieukundig-geografisch kader, aan te duiden en op te nemen in de reeks Speciaal Beschermd Antarctische Gebieden:

a. ongerepte gebieden die zijn behoed voor menselijk ingrijpen, zodat toekomstige vergelijkingen mogelijk zijn met plaatsen die zijn aangetast door menselijke activiteiten;

b. representatieve voorbeelden van belangrijke ecosystemen te land, met inbegrip van glaciale en aquatische ecosystemen, en mariene ecosystemen;

c. gebieden met belangrijke of ongewone verzamelingen van soorten, met inbegrip van grote kolonies broedende inheemse vogels of zoogdieren;

d. de hoofdvindplaats of de enige bekende habitat van een soort;

e. gebieden die van bijzonder belang zijn voor lopend of gepland wetenschappelijk onderzoek;

f. voorbeelden van bijzondere geologische, glaciologische of geomorfologische kenmerken;

g. gebieden van bijzondere esthetische waarde en waarde als wildernis;

h. plaatsen of monumenten met een erkende historische waarde; en

i. alle andere in aanmerking komende gebieden voor de bescherming van de in het eerste lid hierboven bedoelde waarden.

3. Speciaal Beschermd Gebieden en Terreinen van Bijzonder Wetenschappelijk Belang die in het verleden door Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica als zodanig zijn aangewezen, worden hierbij aangewezen als Speciaal Beschermd Antarcticische Gebieden en daaraan wordt bijgevolg een nieuwe benaming en een nieuw nummer toegekend.

4. De toegang tot een Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied, anders dan in overeenstemming met een ingevolge artikel 7 afgegeven vergunning, is verboden.

Artikel 4

Speciaal Beheerde Antarctische Gebieden

1. Elk gebied, met inbegrip van elk zeegebied, waarin activiteiten worden verricht of in de toekomst kunnen worden verricht, kan worden aangewezen als Speciaal Beheerd Antarctisch Gebied ter ondersteuning van de planning of coördinatie van activiteiten, ter vermindering van mogelijke conflicten, ter verbetering van de samenwerking tussen Partijen of ter beperking van de milieu-effecten.

2. Speciaal Beheerde Antarctische Gebieden kunnen omvatten:
a. gebieden waarin activiteiten risico's van wederzijdse verstoring of cumulatieve milieu-effecten inhouden; en

b. plaatsen of monumenten met een erkende historische waarde.

3. Voor de toegang tot een Speciaal Beheerd Antarctisch Gebied is geen vergunning vereist.

4. Niettegenstaande het derde lid hierboven kan een Speciaal Beheerd Antarctisch Gebied één of meer Speciaal Beschermd Antarcticische Gebieden omvatten, waartoe de toegang, anders dan in overeenstemming met een ingevolge artikel 7 afgegeven vergunning, is verboden.

Artikel 5

Beheersplannen

1. Elke Partij, de Commissie, de Wetenschappelijke Commissie voor Onderzoek op Antarctica en de Commissie voor de Instandhouding van de Levende Rijkdommen in de Antarctische Wateren kan een gebied voordragen voor aanwijzing als Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied of Speciaal Beheerd Antarctisch Gebied door een ontwerp-Beheersplan in te dienen bij de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica.

2. Het voor aanwijzing voorgedragen gebied moet van voldoende omvang zijn om de waarden te kunnen beschermen waarvoor speciale bescherming of speciaal beheer vereist is.

3. Ontwerp-Beheersplannen dienen te omvatten, indien van toepassing:

a. een omschrijving van de waarde(n) waarvoor speciale bescherming of speciaal beheer vereist is;

b. een uiteenzetting van de doelstellingen van het Beheersplan met betrekking tot de bescherming of het beheer van die waarden;

c. beheersactiviteiten die zullen worden ondernomen ter bescherming van de waarden waarvoor speciale bescherming of speciaal beheer vereist is;

d. eventueel een tijdvak waarvoor de aanwijzing geldt;

e. een omschrijving van het gebied, onder vermelding van:

i. de geografische coördinaten, grenstekens en natuurlijke kenmerken die het gebied afbakenen;

ii. de toegang tot het gebied over land, vanaf zee of vanuit de lucht, met inbegrip van aanvaarroutes en ankerplaatsen in zee, voor voetgangers en voor voertuigen bestemde routes binnen het gebied, en aanvliegroutes en landingsplaatsen;

iii. de ligging van bouwwerken, met inbegrip van wetenschappelijke stations, onderzoeks- of schuilfaciliteiten, zowel binnen het gebied als in de nabijheid daarvan, en

iv. de ligging binnen of nabij het gebied van andere ingevolge deze Bijlage aangewezen Speciaal Beschermd Antarctische Gebieden of Speciaal Beheerde Antarctische Gebieden, of andere beschermde gebieden, aangewezen in overeenstemming met maatregelen die zijn genomen krachtens andere onderdelen van het Antarctisch Verdragsysteem;

f. de aanduiding van zones binnen het gebied waarin activiteiten moeten worden verboden, onderworpen aan beperkingen of beheerd met het oog op de verwezenlijking van de doelstellingen als bedoeld onder letter b hierboven;

g. kaarten en foto's die duidelijk de grens van het gebied ten opzichte van omringende landschapselementen, alsmede kenmerkende landschapselementen binnen het gebied laten zien;

h. ondersteunende documentatie;

i. met betrekking tot een gebied dat wordt voorgedragen voor aanwijzing als Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied, een duidelijke omschrijving van de voorwaarden waaronder door de bevoegde autoriteit vergunningen kunnen worden afgegeven betreffende:

i. de toegang tot en de verplaatsingen binnen of over het gebied heen;

ii. activiteiten die worden of kunnen worden verricht binnen het gebied, onder vermelding van beperkingen ten aanzien van tijd en plaats;

- iii. de plaatsing, verandering of verwijdering van bouwwerken;
- iv. de ligging van veldwerkkampen;
- v. beperkingen ten aanzien van materialen en organismen die in het gebied mogen worden gebracht;
- vi. het ontrekken van inheemse planten of dieren aan hun populatie of schadelijk optreden ten aanzien van inheemse flora en fauna;
- vii. het verzamelen of verwijderen van iets dat niet door de vergunninghouder in het gebied is gebracht;
- viii. het verwijderen van afval;
- ix. maatregelen die noodzakelijk kunnen zijn om te verzekeren dat de doelstellingen van het Beheersplan bij voortdureng kunnen worden nagestreefd; en
- x. vereisten met betrekking tot aan de bevoegde autoriteit uit te brengen verslagen betreffende bezoeken aan het gebied;
- j. met betrekking tot een gebied dat wordt voorgedragen voor aanwijzing als Speciaal Beheerd Antarctisch Gebied, een gedragscode betreffende:
 - i. de toegang tot en de verplaatsingen binnen of over het gebied heen;
 - ii. activiteiten die worden of kunnen worden verricht binnen het gebied, onder vermelding van beperkingen ten aanzien van tijd en plaats;
 - iii. de plaatsing, verandering of verwijdering van bouwwerken;
 - iv. de ligging van veldwerkkampen;
 - v. het ontrekken van inheemse planten of dieren aan hun populatie of schadelijk optreden ten aanzien van inheemse flora en fauna;
 - vi. het verzamelen of verwijderen van iets dat niet door de bezoeker in het gebied is gebracht;
 - vii. het verwijderen van afval; en
 - viii. eventuele vereisten met betrekking tot aan de bevoegde autoriteit uit te brengen verslagen betreffende bezoeken aan het gebied; en
- k. bepalingen inzake de omstandigheden waarin de Partijen dienen te trachten informatie uit te wisselen voorafgaand aan de activiteiten die zij voornemens zijn te verrichten.

Artikel 6

Aanwijzingsprocedures

1. Ontwerp-Beheersplannen dienen te worden ingediend bij de Commissie, de Wetenschappelijke Commissie voor Onderzoek op Antarctica en, indien van toepassing, de Commissie voor de Instandhouding van de Levende Rijkdommen in de Antarctische Wateren. Bij het uitbrengen van haar advies aan de Consultatieve Vergadering van

het Verdrag inzake Antarctica houdt de Commissie rekening met eventuele opmerkingen van de Wetenschappelijke Commissie voor Onderzoek op Antarctica en, indien van toepassing, de Commissie voor de Instandhouding van de Levende Rijkdommen in de Antarctische Wateren. Daarna kunnen de ontwerp-Beheersplannen worden goedgekeurd door de Consultatieve Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica door een maatregel, aangenomen tijdens een Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica in overeenstemming met artikel IX, eerste lid, van het Verdrag inzake Antarctica. Tenzij in de maatregel anders is aangegeven, wordt het Beheersplan geacht te zijn goedgekeurd 90 dagen na de sluiting van de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica tijdens welke de maatregel werd aangenomen, tenzij één of meer Consultatieve Partijen binnen dat tijdvak de Depositaris ervan in kennis stellen dat zij een verlenging van die termijn wensen of dat zij de maatregel niet kunnen goedkeuren.

2. Met inachtneming van de bepalingen van de artikelen 4 en 5 van het Protocol, wordt geen zeegebied aangewezen als Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied of Speciaal Beheerd Antarctisch Gebied zonder de voorafgaande goedkeuring van de Commissie voor de Instandhouding van de Levende Rijkdommen in de Antarctische Wateren.

3. De aanwijzing van een Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied of een Speciaal Beheerd Antarctisch Gebied geschiedt voor onbepaalde tijd, tenzij in het Beheersplan anders is bepaald. Ten minste eens in de vijf jaar dient een Beheersplan te worden getoetst. Het dient, zo nodig, te worden bijgewerkt.

4. Beheersplannen kunnen worden gewijzigd of ingetrokken in overeenstemming met het eerste lid hierboven.

5. Na goedkeuring worden Beheersplannen onverwijld door de Depositaris toegezonden aan alle Partijen. De Depositaris houdt een register bij van alle tot dusver goedgekeurde Beheersplannen.

Artikel 7

Vergunningen

1. Elke Partij wijst een bevoegde autoriteit aan met het oog op de afgifte van vergunningen voor de toegang tot of het ondernemen van activiteiten in een Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied in overeenstemming met de voorschriften van het op dat gebied betrekking hebbende Beheersplan. De vergunning dient vergezeld te gaan van de desbetreffende onderdelen van het Beheersplan en dient een vermelding te bevatten aangaande de omvang en de ligging van het gebied, de activiteiten waarvoor machtiging is verleend en waar, wanneer en

door wie machting is verleend voor de activiteiten, alsmede aanstaande eventuele andere voorwaarden die het Beheersplan voorzcrijft.

2. In het geval van een Speciaal Beschermd Gebied, dat in het verleden door Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica als zodanig is aangewezen, ten aanzien waarvan geen Beheersplan bestaat, kan de bevoegde autoriteit een vergunning afgeven voor een dwingend wetenschappelijk doel dat niet elders kan worden gediend en dat het natuurlijke ecosysteem in dat gebied niet schaadt.

3. Elke Partij verlangt dat de vergunninghouder een exemplaar van de vergunning bij zich draagt terwijl hij zich in het betrokken Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied bevindt.

Artikel 8

Historische plaatsen en historische monumenten

1. Plaatsen of monumenten met een erkende historische waarde die zijn aangewezen als Speciaal Beschermd Antarctic Gebieden of Speciaal Beheerde Antarctic Gebieden, ofwel binnen zodanige gebieden zijn gelegen, worden geplaatst op de lijst van Historische Plaatsen en Historische Monumenten.

2. Elke Partij kan een plaats of monument met een erkende historische waarde die c.q. dat nog niet is aangewezen als Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied of Speciaal Beheerd Antarctisch Gebied, dan wel niet in een zodanig gebied is gelegen, voordragen voor plaatsing op de lijst als Historische Plaats of Historisch Monument. Deze voordracht kan door de Consultatieve Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica worden goedgekeurd door een maatregel, aangenomen tijdens een Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica in overeenstemming met artikel IX, eerste lid, van het Verdrag inzake Antarctica. Tenzij in de maatregel anders is aangegeven, wordt de voordracht geacht te zijn goedgekeurd 90 dagen na de sluiting van de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica tijdens welke de maatregel werd aangenomen, tenzij één of meer Consultatieve Partijen binnen dat tijdvak de Depositaris ervan in kennis stellen dat zij een verlenging van die termijn wensen of dat zij de maatregel niet kunnen goedkeuren.

3. Bestaande Historische Plaatsen of Historische Monumenten die als zodanig zijn aangemerkt door eerdere Consultatieve Vergaderingen van het Verdrag inzake Antarctica, worden geplaatst op de lijst van Historische Plaatsen en Historische Monumenten ingevolge dit artikel.

4. Op de lijst geplaatste Historische Plaatsen en Historische Monumenten mogen niet worden beschadigd, verwijderd of vernietigd.

5. De lijst van Historische Plaatsen en Historische Monumenten kan worden gewijzigd in overeenstemming met het tweede lid hierboven. De Depositaris houdt een lijst bij van tot dusver als zodanig aangemerkte Historische Plaatsen en Historische Monumenten.

Artikel 9

Informatie en Openbaarheid

1. Ten einde te verzekeren dat alle personen die Antarctica bezoezen, of voornemens zijn dit te bezoeken, op de hoogte zijn van de bepalingen van deze Bijlage en deze in acht nemen, stelt elke Partij informatieve documentatie ter beschikking die, met name, omvat:

a. de ligging van Speciaal Beschermd Antarctische Gebieden en Speciaal Beheerde Antarctische Gebieden;

b. een overzicht en kaarten van die gebieden;

c. de Beheersplannen, met inbegrip van een overzicht van op elk gebied betrekking hebbende verboden;

d. de ligging van Historische Plaatsen en Historische Monumenten en alle daarop betrekking hebbende verboden en beperkingen;

2. Elke Partij draagt er zorg voor dat de ligging en, indien mogelijk, de grenzen van Speciaal Beschermd Antarctische Gebieden, Speciaal Beheerde Antarctische Gebieden en Historische Plaatsen en Historische Monumenten zijn aangegeven op haar topografische kaarten, hydrografische kaarten en in andere relevante publikaties.

3. De Partijen werken samen ten einde te verzekeren dat, indien van toepassing, de grenzen van Speciaal Beschermd Antarctische Gebieden, Speciaal Beheerde Antarctische Gebieden en Historische Plaatsen en Historische Monumenten ter plaatse op passende wijze zijn aangegeven.

Artikel 10

Uitwisseling van informatie

1. De Partijen treffen regelingen voor:

a. het verzamelen en uitwisselen van registers, met inbegrip van registers van vergunningen, en verslagen van bezoeken, met inbegrip van inspectiebezoeken, aan Speciaal Beschermd Antarctische Gebieden en verslagen van inspectiebezoeken aan Speciaal Beheerde Antarctische Gebieden;

b. het verkrijgen en uitwisselen van informatie inzake elke aanzienlijke verandering in of schade aan een Speciaal Beheerd Ant-

arctisch Gebied, Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied of Historische Plaats of Historisch Monument; en

c. het vaststellen van een gemeenschappelijk model waarin de registers en de informatie door de Partijen wordt voorgelegd overeenkomstig het tweede lid hieronder.

2. Elke Partij licht de andere Partijen alsmede de Commissie voor eind november van elk jaar in over het aantal en de aard van de krachtens deze Bijlage in de daaraan voorafgaande periode van 1 juli tot en met 30 juni aangegeven vergunningen.

3. Elke Partij die onderzoek of andere activiteiten verricht in Speciaal Beschermd Antarcticische Gebieden of Speciaal Beheerde Antarcticische Gebieden, dan wel deze financiert of daartoe machtiging verleent, houdt een register bij van die activiteiten en geeft in de jaarlijkse uitwisseling van informatie in overeenstemming met het Verdrag beknopte beschrijvingen van de activiteiten die in het voorafgaande jaar in die gebieden werden verricht door personen die onder haar rechtsmacht vallen.

4. Elke Partij licht de andere Partijen alsmede de Commissie voor eind november van elk jaar in over maatregelen die zij heeft genomen ter uitvoering van deze Bijlage, met inbegrip van inspecties en stappen die zij heeft ondernomen om in te grijpen in geval van activiteiten die in strijd zijn met de bepalingen van het goedgekeurde Beheersplan voor een Speciaal Beschermd Antarctisch Gebied of een Speciaal Beheerd Antarctisch Gebied.

Artikel 11

Nood gevallen

1. De in deze Bijlage vastgelegde of toegestane beperkingen zijn niet van toepassing in nood gevallen verband houdend met de veiligheid van mensenlevens of van schepen, luchtvaartuigen, of van materieel en faciliteiten van grote waarde, of de bescherming van het milieu.

2. Van activiteiten ondernomen in nood gevallen wordt onverwijld kennisgeving gedaan aan alle Partijen.

Artikel 12

Amendering of wijziging

1. Deze Bijlage kan worden geamendeerd of gewijzigd door een maatregel aangenomen in overeenstemming met artikel IX, eerste lid, van het Verdrag inzake Antarctica. Tenzij in de maatregel anders is aangegeven, wordt de amendering of wijziging geacht te zijn goedge-

keurd en treedt zij in werking één jaar na de sluiting van de Consultatieve Vergadering van het Verdrag inzake Antarctica tijdens welke deze werd aangenomen, tenzij één of meer Consultatieve Partijen bij het Verdrag inzake Antarctica de Depositaris binnen dat tijdvak ervan in kennis stellen dat zij een verlenging van die termijn wensen of dat zij de maatregel niet kunnen goedkeuren.

2. Amenderingen of wijzigingen van deze Bijlage die in werking treden overeenkomstig het eerste lid hierboven, treden daarna in werking ten aanzien van iedere andere Partij wanneer kennisgeving van haar goedkeuring door de Depositaris is ontvangen.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gevormd, hun handtekening onder dit Protocol hebben geplaatst.

GEDAAN te Madrid, de vierde oktober negentienhonderd eenen-negentig.

(Voor de ondertekeningen zie blz. 90 van dit Tractatenblad)

D. PARLEMENT

Het Protocol behoeft ingevolge artikel 91 van de Grondwet de goedkeuring der Staten-Generaal, alvorens het Koninkrijk aan het Protocol kan worden gebonden.

E. BEKRACHTIGING

Bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van het Protocol is voorzien in artikel 22, eerste lid.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Protocol zullen ingevolge artikel 23, eerste lid, in werking treden op de dertigste dag volgend op de datum van nederlegging van de akten van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding van alle Staten die Consultatieve Partij bij het Verdrag inzake Antarctica waren op 4 oktober 1991.

J. GEGEVENS

Van het op 1 december 1959 te Washington tot stand gekomen Verdrag inzake Antarctica, naar welk Verdrag onder meer in de preambule tot het onderhavige Protocol wordt verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1965, 148; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1987, 68.

Van het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Statuut van het Internationaal Gerechtshof, naar welk Gerechtshof in artikel 19, eerste lid, van het onderhavige Protocol wordt verwezen, zijn de Engelse en de Franse tekst geplaatst in *Trb.* 1971, 55 en de herziene vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1987, 114.

Van het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Handvest der Verenigde Naties, naar welk Handvest in artikel 27, tweede lid, van het onderhavige Protocol wordt verwezen, zijn de Engelse en de Franse tekst geplaatst in *Trb.* 1979, 37 en de herziene vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1987, 113; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1992, 101.

Van het op 2 december 1946 te Washington tot stand gekomen Verdrag tot regeling van de walvisvangst, naar welk Verdrag wordt verwezen in artikel 1, letter c, van Bijlage II bij het onderhavige Protocol, is de tekst geplaatst in *Trb.* 1951, 26; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1988, 36.

Van het op 2 november 1973 te Londen tot stand gekomen Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, naar welk Verdrag wordt verwezen in artikel 1, letter c, van bijlage IV bij het onderhavige Protocol, is de tekst geplaatst in *Trb.* 1975, 147 en de vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1978, 187; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1992, 28.

Van het op 17 februari 1978 te Londen tot stand gekomen Protocol bij het voorgaande Verdrag, naar welk Protocol onder meer wordt verwezen in Bijlage IV, artikel 1, letter c, bij het onderhavige Protocol, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1978, 188; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1992, 29.

Van het op 6 maart 1948 te Genève tot stand gekomen Verdrag nopens de Intergouvernementele Maritieme Consultatieve Organisatie (sinds 1982 geheten de Internationale Maritieme Organisatie), naar welke Organisatie in artikel 12, eerste lid, letter b, van Bijlage V bij het onderhavige Protocol wordt verwezen, zijn de Engelse en de Franse tekst geplaatst in *Stb.* J 93 en de vertaling in *Trb.* 1953, 104; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1992, 88.

Uitgegeven de eenendertigste juli 1992.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,

J. G. M. ALDERS